

T.C.

KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

BANKACILIK VE FİNANS ANABİLİM DALI

**ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA
STANDARTLARI DİĞER DÖNEN
VARLIKLAR HESAP GRUBUNUN BİR
İŞLETMENİN PİYASA DEĞERİNE ETKİSİ
(YÜKSEK LİSANS TEZİ)**

YAHYA ÇAKMAK

DANIŞMAN

PROF. DR. TOLGA ULUSOY

**T.C.
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BANKACILIK VE FİNANS ANABİLİM DALI
FİNANSAL RAPORLAMA VE DENETİM BİLİM DALI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI
DİĞER DÖNEN VARLIKLAR HESAP GRUBUNUN BİR
İŞLETMENİN PİYASA DEĞERİNE ETKİSİ**

YAHYA ÇAKMAK

**Danışman
Jüri Üyesi
Jüri Üyesi**

**Prof. Dr. Tolga ULUSOY
Dr. Öğr. Üyesi Murat FİDAN
Dr. Öğr. Üyesi Yusuf ESMER**

KASTAMONU-2020

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

ULUSLARARASI FİNANSAL RAPORLAMA STANDARTLARI DİĞER DÖNEN VARLIKLAR HESAP GRUBUNUN BİR İŞLETMENİN PİYASA DEĞERİNE ETKİSİ

YAHYA ÇAKMAK
Kastamonu Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Bankacılık ve Finans Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Tolga ULUSOY

Ülkemizde 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren finansal tabloların hazırlanmasında ve sunulmasında Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nın uygulanması öngörülmüştür.

Çalışmanın giriş bölümünde UFRS ve TFRS hakkında kısa bir bilgilendirme yapılmış ve bu standartlarının önemi vurgulanmıştır. Bunun neticesinde çalışmada Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubu Tek Düzen Hesap Planı Çerçevesinde ele alınmıştır. Hesap grubu kalemleri hakkında bilgi verilmiştir.

Çalışmanın model bölümünde ise beş şirket seçilmiş ve bu şirketlere ait finansal raporlardan alınan ilgili hesap grubu tutarları ve yine bu şirketlerin resmi internet sitelerinden alınan piyasa değerleri ile grafikler oluşturulmuş ve bu grafikler neticesinde hesap tutarı ve piyasa değeri arasındaki ilişki yorumlanmıştır.

Çalışmanın sonucunda; basit regresyon analizi yöntemi kullanılarak elde edilen veriler ışığında; dört firmada Diğer Dönen Varlıklar hesaplarının piyasa değerleri ile arasında paralellik ilişkisi görülmektedir. Bir firmanın ise regresyon analizi sonucu anlamsız çıkmakta ve modele farklı bir değişken eklemek gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Diğer Dönen Varlıklar, Türkiye Finansal Raporlama Standartları, Piyasa Değeri

2020, 95 sayfa

Bilim Kodu: .....

ABSTRACT

MSc. Thesis

INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS THE EFFECT OF OTHER RETURN ASSETS ACCOUNTING GROUP ON THE MARKET VALUE OF A BUSINESS

YAHYA ÇAKMAK
Kastamonu University
Institute for Social Science
Department Of Banking And Finance

Supervisor: Prof. Dr. Tolga ULUSOY

Abstract: In our country, it is envisaged that the Turkish Financial Reporting Standards will be applied in the preparation and presentation of financial statements as of January 1, 2013.

In their troduction section of thestudy, information was given about IFRS and TFRS and them portance of these standards was emphasized. As a result of this, the other current assetsac count group is covered with in the frame work of the uniform chart of accounts.

In the modelling part of thestudy, five companies were selected and graphs were prepared with therelevant account Group amount staken from the financial reports of these companies and the market value staken from the official web sites of these companies and there lation ship between the account amount and market value was interpreted as a result of thesegraphs.

As a result of the study; In the light of the data obtained by using simple regression analysis method; There is a parallel relationship between the market values of Other Current Assets accounts in four firms. Regarding a firm, the result of regression analysis is meaningless and it is necessary to add a different variable to the model.

Key Words: Other Current Assets, Turkey Financial Reporting Standards, Market value

2020, 95 pages

Science Code: ....

ÖNSÖZ

Kastamonu Üniversitesi Finansal Raporlama ve Denetim Yüksek Lisans Programı kapsamında yürütülen bu çalışmada muhasebe alanındaki hesap gruplarından Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubu ve bu hesap grubunun bir şirketin piyasa değerine etkisi araştırılmış ve bu konu hakkında fikir sahibi olmak isteyenlere katkı sağlayacağı inancıyla yazılmıştır. Bu çalışmada benden desteğini esirgemeyen babam Mustafa ÇAKMAK'a, annem Nevin ÇAKMAK'a, kardeşim Ali ÇAKMAK' a, abim Kürşat TARIM'a ve değerli hocam Prof. Dr. Tolga ULUSOY'a teşekkürü bir borç bilirim.

Yahya ÇAKMAK

Kastamonu, 07, 2020

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	IV
ABSTRACT	V
ÖNSÖZ	VI
ŞEKİLLER-GRAFİKLER DİZİNİ	X
TABLolar DİZİNİ	XI
SİMGE VE KISALTMALAR DİZİNİ	XIII
GİRİŞ	1
1.FİNANSAL RAPORLAMA	2
1.1. Uluslararası Finansal Raporlama Standartları	3
1.2. Türkiye Finansal Raporlama Standartları.....	6
1.3. Muhasebe Standartlarını Belirlemeye Yönelik Yapılan Çalışmalar	7
2.DİĞER DÖNEN VARLIKLAR HESAP GRUBU	10
2.1. Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubu Hakkında Açıklamalar	10
2.1.1. Devreden KDV Hesabı.....	11
2.1.1.1. Devreden KDV hesabına ait örnek	12
2.1.2. İndirilecek KDV Hesabı	12
2.1.2.1. İndirilecek KDV hesabına ait örnek	12
2.1.3. Diğer KDV Hesabı	13
2.1.3.1. Diğer KDV hesabına ait örnek	13
2.1.4. Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabı	14
2.1.4.1. Peşin ödenen vergiler ve fonlar hesabına ait örnek	14
2.1.5. İndirilecek ÖTV Hesabı	14
2.1.5.1. İndirilecek ÖTV hesabına ait örnek.....	15
2.1.6. İş Avansları Hesabı	15
2.1.6.1. İş avansları hesabına ait örnek.....	15
2.1.7. Personel Avansları Hesabı	16
2.1.7.1. Personel avansları hesabına ait örnek	16
2.1.8. Sayım ve Tesellüm Noksanları Hesabı	16
2.1.8.1. Sayım ve tesellüm noksanları hesabına ait örnek.....	17
2.1.9. Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar Hesabı	18
2.1.9.1. Diğer çeşitli dönen varlıklar hesabına ait örnek.....	18
2.1.10. Diğer Dönen Varlıklar Karşılığı Hesabı.....	18
2.1.10.1. Diğer dönen varlıklar karşılığı hesabına ait örnek	19

2.2. Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubuna Ait Hesapların Alt Hesapları	19
2.3. Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubunun Etkileşimde Olduğu Hesaplar	20
2.3.1. Devreden KDV Hesabının Etkileşimde Olduğu Hesaplar	20
2.3.2. 191 İndirilecek KDV Hesabının Etkileşimde Olduğu Hesaplar	20
2.3.3. Diğer KDV Hesabının Etkileşimde Olduğu Hesaplar.....	21
2.3.4. Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabının Etkileşimde Olduğu Hesaplar	21
2.3.5. İndirilecek ÖTV Hesabının Etkileşimde Olduğu Hesaplar.....	22
2.3.6. İş Avansları ve Personel Avansları Hesabının Etkileşimde Olduğu Hesaplar	22
2.3.7. Sayım ve Tesellüm Noksanları Hesabının Etkileşimde Olduğu Hesaplar	22
2.3.8. Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar Hesabının Etkileşimde Olduğu Hesaplar	23
2.3.9. Diğer Dönen Varlıklar Karşılığı Hesabının Etkileşimde Olduğu Hesaplar	23
2.4. Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubunun Makro Ekonomik Faktörler İle Olan İlişkisi	24
2.5. Çeviri İşlemleri.....	24
2.5.1. TDHP 19* Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubundan 190 Devreden KDV Hesabı	25
2.5.2. TDHP 19* Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubundan 192 Diğer KDV Hesabı	25
2.5.3. TDHP 19* Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubundan 193 Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar Hesabı.....	26
2.5.4. TDHP 19* Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubundan 194 İndirilecek ÖTV Hesabı.....	28
2.5.5. TDHP 19* Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubundan 195 İş Avansları Hesabı	29
2.5.6. TDHP 19* Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubundan 196 Personel Avansları Hesabı	30
2.5.7. TDHP 19* Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubundan 197 Sayım ve Tesellüm Noksanları Hesabı.....	31
2.5.8. TDHP 19* Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubundan 198 Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar Hesabı.....	32
2.5.9. TDHP 19* Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubundan 199 Diğer Dönen Varlıklar Karşılığı Hesabı.....	33
2.6. TDHP Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubunun TFRS'nin İlk Defa Uygulandığı Açılış Finansal Tablolarına Aktarılmış Hali	34
3. PİYASA DEĞERİ	36
3.1. Piyasa ve Değer Kavramları.....	36

3.2. Piyasa Değeri Kavramını Etkileyen Faktörler.....	38
3.3. Piyasa Değeri Kavramının Ortaya Çıkış Nedenleri	42
3.4. Piyasa Değeri Ve Hesaplama Yöntemi	44
3.5. İşletme Değerini Hesaplama Yöntemleri	44
3.5.1. Net Varlık Yöntemi.....	45
3.5.2. Iskontolu Net Nakit Akımı Yöntemi.....	46
3.5.3. Piyasa Çarpanları Yöntemi.....	47
3.5.3.1. Fiyat / Kazanç oranı	47
3.5.3.2. Piyasa değeri / defter değeri oranı	47
3.5.3.3. Fiyat / satış oranı	48
3.5.3.4. Firma değeri	48
4. LİTERATÜR TARAMASI	49
4.1. Araştırmanın Amacı	64
4.2. Araştırmanın Önemi	64
4.3. Veri Seti ve Yöntem	64
5. DİĞER DÖNEN VARLIKLAR HESAP GRUBU ŞİRKET PİYASA DEĞERİ İLİŞKİSİ	66
5.1. Türk Telekomünikasyon A.Ş.'a Ait Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubu Toplamı-Piyasa Değeri Karşılaştırmalı Analizi	66
5.2. Aygaz A.Ş.'a Ait Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubu Toplamı-Piyasa Değeri Karşılaştırmalı Analizi	70
5.3. FORD OTOMOTİV SANAYİ A.Ş.'a Ait Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubu Toplamı-Piyasa Değeri Karşılaştırmalı Analizi	73
5.4. Koç Holding A.Ş.'a Ait Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubu Toplamı-Piyasa Değeri Karşılaştırmalı Analizi	76
5.5. Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş'a Ait Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubu Toplamı-Piyasa Değeri Karşılaştırmalı Analizi	80
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	84
KAYNAKÇA	87
ÖZGEÇMİŞ	95

ŞEKİLLER-GRAFİKLER DİZİNİ**Sayfa**

Grafik 1. Türk Telekomünikasyon A.Ş' a ait hesap tutarı ve piyasa değeri	68
Grafik 2. Türk Telekomünikasyon A.Ş. değişkenler logaritmik fark grafiği üzerinde 2020-2021 lineer tahmin.....	69
Grafik 3. Aygaz A.Ş.' a ait hesap tutarı ve piyasa değeri	71
Grafik 4. Aygaz A.Ş. değişkenler logaritmik fark grafiği üzerinde 2020-2021 lineer tahmin	73
Grafik 5. Ford Otomotiv Sanayi A.Ş' ait hesap tutarı ve piyasa değeri.....	75
Grafik 6. Ford Otomotiv Sanayi A.Ş. değişkenler logaritmik fark grafiği üzerinde 2020-2021 lineer tahmin.....	76
Grafik 7. Koç Holding A.Ş.' a ait hesap tutarı ve piyasa değeri.....	78
Grafik 8. Koç Holding A.Ş. değişkenler logaritmik fark grafiği üzerinde 2020-2021 lineer tahmin	79
Grafik 9. Ereğli Demir Çelik Fabrikaları T.A.Ş' a ait hesap tutarı ve piyasa değeri. 81	
Grafik 10. Ereğli Demir Çelik Fabrikaları T.A.Ş. değişkenler logaritmik fark grafiği 2020-2021 lineer tahmin.....	82

TABLOLAR DİZİNİ

Sayfa

Tablo 1.Devreden kdV hesabına ait örnek	12
Tablo 2. İndirilecek kdV hesabına ait örnek	13
Tablo 3.Diğer kdV hesabına ait örnek	13
Tablo 4. Peşin ödenen vergiler ve fonlar hesabına ait örnek	14
Tablo 5. İndirilecek ötv hesabına ait örnek	15
Tablo 6.İş avansları hesabına ait örnek	15
Tablo 7. Personel avansları hesabına ait örnek	16
Tablo 8. Sayım ve tesellüm noksanları hesabına ait örnek	17
Tablo 9.Sayım ve tesellüm noksanları hesabına ait örnek	17
Tablo 10. Diğer çeşitli dönen varlıklar hesabına ait örnek	18
Tablo 11.Diğer dönen varlıklar karşılığı hesabına ait örnek.....	19
Tablo 12. Devreden kdV hesabı verileri	25
Tablo 13. Yeni TTK çerçevesinde 190 devreden kdV hesabının TFRS' e göre açılış finansal tablolarına aktarılışı	25
Tablo 14. Devreden kdV hesabı yevmiye maddesi.....	25
Tablo 15. Diğer kdV hesabı verileri	26
Tablo 16.Yeni TTK çerçevesinde 192 diğer kdV hesabının TFRS' e göre açılış finansal tablolarına aktarılışı	26
Tablo 17. Diğer kdV hesabı yevmiye maddesi	26
Tablo 18. Peşin ödenen vergi ve fonlar hesabı verileri.....	27
Tablo 19. Yeni TTK çerçevesinde 193 peşin ödenen vergi ve fonlar hesabının TFRS' e göre açılış finansal tablolarına aktarılışı	27
Tablo 20. Peşin ödenen vergi ve fonlar hesabı yevmiye maddesi	27
Tablo 21. İndirilecek ötv hesabı verileri	28
Tablo 22.Yeni TTK çerçevesinde 194 indirilecek ötv hesabının TFRS 'e göre açılış finansal tablolarına aktarılışı	28
Tablo 23. İndirilecek ötv hesabı yevmiye maddesi.....	28
Tablo 24. İş avansları hesabı verileri	29
Tablo 25. Yeni TTK çerçevesinde 195 iş avansları hesabının TFRS 'e göre açılış finansal tablolarına aktarılışı	29
Tablo 26. İş avansları hesabı yevmiye maddesi.....	29
Tablo 27. Personel avansları hesabı verileri	30
Tablo 28. Yeni TTK çerçevesinde 196 personel avansları hesabının TFRS 'e göre açılış finansal tablolarına aktarılışı	30
Tablo 29. Personel avansları hesabı yevmiye maddesi.....	30
Tablo 30. Sayım ve tesellüm noksanları hesabı verileri	31
Tablo 31. Yeni TTK çerçevesinde 197 sayım ve tesellüm noksanları hesabının TFRS 'e göre hazırlanmış açılış finansal tablolarına aktarılışı	31
Tablo 32. Sayım ve tesellüm noksanları hesabı yevmiye maddesi.....	32
Tablo 33. Diğer çeşitli dönen varlıklar hesabı verileri.....	32
Tablo 34. Yeni TTK çerçevesinde 198 diğer çeşitli dönen varlıklar hesabının TFRS 'e göre hazırlanmış açılış finansal tablolarına aktarılışı	32
Tablo 35. Diğer çeşitli dönen varlıklar hesabı yevmiye maddesi	33
Tablo 36. Diğer dönen varlıklar karşılığı hesabı verileri	33

Tablo 37. Yeni TTK çerçevesinde 199 diğer dönen varlıklar karşılığı hesabının TFRS 'e göre açılış finansal tablolarına aktarılışı.....	33
Tablo 38. Diğer dönen varlıklar karşılığı hesabı yevmiye maddesi.....	34
Tablo 39. Literatür taraması	49
Tablo 40. Türk Telekomünikasyon A.Ş.' a ait veriler	66
Tablo 41. Aygaz A.Ş.' a ait veriler	70
Tablo 42. Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.' a ait veriler	74
Tablo 43. Koç Holding A.Ş.' a ait veriler	77
Tablo 44. Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş' a ait veriler	80

SİMGE VE KISALTMALAR DİZİNİ

A.Ş.	Anonim Şirket
BİST	Borsa İstanbul
DDV	Diğer Dönen Varlıklar
IASC	International Accounting Standards Committee (Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi)
IMF	Uluslararası Para Fonu
KAP	Kamuyu Aydınlatma Platformu
KGK	Kamu Gözetimi Kurumu
KDV	Katma Değer Vergisi
LTD ŞTİ	Limited Şirket
ÖTV	Özel Tüketim Vergisi
TMS	Türkiye Muhasebe Standartları
TFRS	Türkiye Finansal Raporlama Standartları
UFRS	International Financial Reporting Standards (Uluslararası Finansal Raporlama Standartları)
VUK	Vergi Usul Kanunu

GİRİŞ

Günümüze kadar birçok ülkede farklı muhasebeleştirme politikaları uygulanmış farklı standartlar belirlenmiş bu farklı uygulamalar uluslararası sınırlamalar ortadan kalkınca çeşitli sorunlara, anlaşmazlıklara ve yatırımcıların kararlarında belirsizliklere neden olmuştur. Sermaye piyasasının küreselleşmesi ile ülkeler arasındaki sınırların ortadan kalkmış olması, ülkeler arası bir muhasebe sisteminin uygulanmasını zorunlu hale getirmiştir. Muhasebe Standartlarının yakınlaştırılması bu nedenlerden dolayı ortaya çıkmıştır.

Bu çalışmanın temel amacı 19*Diğer Dönen Varlıklar hesap grubunun Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına uygun bir şekilde elde edilen finansal tablolar ışığında bir şirketin piyasa değeri üzerinde etkisinin gözlemlenmesidir. Çalışmada Diğer Dönen Varlıklar hesap grubunun şirket değerine etkisinin ne yönlü olduğu üzerinde durularak, piyasa değeri dalgalanmalarının yorumlanmasına imkân sağlamak amaçlanmıştır.

İlk bölümde Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının gerekliliğinden ve ortak bir muhasebe uygulamasının öneminden bahsedilerek daha sonrasında ise Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubu hakkında açıklamalara yer verilecektir. Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubu kalemleri incelenerek şirket tablolarında hangi hesap kalemleri ile kullanıldığı hakkında bilgilendirmeler yapılacaktır. Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubunun makro ekonomik faktörler ile olan ilişkisine değinilecektir. Bir sonraki bölümde piyasa değeri ve hesaplama yöntemleri üzerinde durulacaktır. Tezin son bölümünde ise; beş ayrı şirkete ait finansal raporlarda yayınlanan Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubuna ait kalemler ve bu şirketlere ait piyasa değeri verileri ile oluşturulan grafikler yardımıyla bir şirketin piyasa değeri değişiklikleri üzerinde Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubunun etkisi gözlemlenecektir.

1.FİNANSAL RAPORLAMA

Finansal raporlar işletmenin finansal durumu hakkında bilgi sağlarlar. Finansal tablolar tüm çıkar gruplarının ihtiyaçları göz önüne alınarak hazırlanır. Bu tabloların hazırlanmasındaki amaç karar alma sürecinde faydalı bilgilerin sağlanmasıdır. Gelecekte oluşacak nakit akışlarının değerlendirilmesi, işletme faaliyetlerine ve performansına ilişkin gerekli bilgilerin sağlanması amacı ile de finansal tablolar düzenlenmektedir (Ertuna, 2017: 9-10).

Finansal raporlar muhasebenin temel kavramlarına ilişkin uygulamalar ile ortaya konulmaktadır. Finansal tablolara ait düzenleme ilkeleri gelir tablosu ve bilanço ilkelerinden oluşmaktadır. Her ikisinin de temel amacı işletmenin faaliyet sonuçlarının gerçeğe uygun olması ve belli dönemlere ait olacak şekilde sınıflandırılarak sunulmasıdır (Özolgün, 2017: 57).

Finansal raporlamanın sınırlarını belirleyen kavramsal bir çerçeve söz konusudur. Bu kavramsal çerçevenin amacı finansal raporlamanın daha net bir şekilde anlaşılmasını ve yayınlanmış ya da gelecekte yayınlanacak standartların tutarlı olmasını sağlamaktır (Alkan, 2018: 109).

Finansal raporlamanın amacı finansal bilgi kullanıcılarına işletmeye yönelik karar alma süreçlerinde gerekli olan faydalı bilgiyi sağlamaktır. Söz konusu bilgiler işletmenin finansal araçlarına ait fiyat, nakit akışı ile getiri değerlerinin tahmin edilebilmesi için yol gösterici niteliğindedir (Uluslan, 2008: 133).

Bütün finansal bilgiler kullanıcı açısından aynı önem derecesine sahip olmayabilir. Finansal bilginin ihtiyaca uygunluğu karar alma sürecini etkileyip etkilemediği ile doğrudan ilgilidir (TFRS, 2013). Finansal bilginin destekleyici özelliği ise kullanıcıların bu bilgilerden sağladıkları faydayı artırmak ve maksimum fayda elde etmelerine yardımcı olmaktır (TMS, 2016).

Finansal bilginin raporlara yanlış taşınması ya da raporlarda hiç yer almaması kullanıcıların kararları üzerinde etkili oluyorsa bu bilgi önemli bilgi olarak kabul edilir. Finansal bir bilgini önemli kabul edilebilmesi için herhangi bir ölçüt

bulunmamaktadır. Önemlilik, işletmeler ve ülkeler açısından farklılık gösterebilir. Bu nedenle kavramsal çerçevede önemlilik işletmeye özgü bir prensip olarak yer alır (Dalkılıç, 2007: 108).

Literatürde finansal bilginin kalitesi hakkında herhangi bir görüş birliği bulunmamaktadır. Finansal raporlama kalitesine ilişkin; kar yönetimi, değer ilgisi ve zararın zamanında sunumu gibi çeşitli ölçütler kullanılarak finansal bilginin kalitesi hakkında yorumlama yapılabilmektedir (Herath ve Albarqi, 2017: 6-7). Finansal raporlardaki bilgilerin karar verme süreci ile ilgili olup olmadığı ve raporun bir bütün olarak doğru, tam ve tarafsız olması finansal raporun kalitesi ile doğrudan ilgilidir (Yurisandi ve Puspitasari, 2015: 647). Bir şirkete ait finansal bilgilerin kaliteli olması nakit akışının sermaye harcamalarını karşılamada yeterliliği, karın hangi tür aktivitelerden meydana geldiği ve sürekli olup olmadığı konusunda açıklık getirebilmektedir (Choi ve Pae, 2011: 410).

Finansal bilgilerin kalitesi ile finansal raporların kalitesi karşılıklı ilgilidir. Bunun nedeni de finansal bilgilerin kaliteli olmasının ancak kaliteli bir finansal raporlama ile mümkün olmasıdır. Finansal bilgi kalitesinin düşük olması işletmenin değeri hakkında bilgi sahibi olmayı güçleştirir (McNichols, 2002: 64). Finansal raporlarda sunulan bilgilerin kalitesinin yükseltilmesi ve disipline edilmesi işletmelerin başlıca hedeflerinden olmalıdır. Finansal raporlamadan beklenen yüksek kaliteli kazançların yüksek kalitedeki raporlarda sunulmasıdır (Klai ve Omri, 2011: 156). Yatırımcı tarafından anlaşılabilir ve ihtiyaçlarına cevap verecek finansal tablolar yatırım kararları konusunda yatırımcılar için en büyük yardımcı niteliğindedir (Bekçi ve Alkan, 2009: 1-20).

1.1. Uluslararası Finansal Raporlama Standartları

Muhasebe, işletmenin karar verici tüm organları için, işletme faaliyetlerinin ölçülmesi ve raporlanması işlemidir (Akgün ve Kılıç, 2013: 22).

Dünya üzerinde yer alan muhasebe uygulamaları ikiye ayrılmaktadır. Bu uygulamalar; ilke bazlı ve kural bazlı uygulamalardır. Kural bazlı uygulamalar; ABD’de oluşturulmuş olan United State Generally Accepted Accounting Principles’ dir (İbiş

ve Özkan, 2006: 28-29). Bu sistemin nasıl uygulanacağına ilişkin kurallar kesin olarak belirlenmiştir. Bu sistemin geçerli olduğu ülkelerde finansal piyasalar ve ekonomik yapı gelişmiş durumda ve yatırımcı hakları da geniş anlamda korunmaktadır. İlke bazlı uygulamalar ise Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu tarafından oluşturulmuş Uluslararası Muhasebe Standartlarıdır. Bu muhasebe uygulaması kullanıcı olan tüm tarafların iyi niyetli olduğunu varsayarak işletmelerin kendilerine en uygun alternatifini seçmesine olanak sağlamaktadır (Ball, 2006: 14-16).

Ulusal muhasebe standartları bir ülkenin kendi sistemine göre oluşturduğu ve sadece kendi ülkesinde uygulayabildiği muhasebe standartlarıdır (Yazıcı, 2003: 36). Ülkelere ait muhasebe standartları finansal tabloların şeffaflığını kısıtlamaktadır (Nolke, 2005: 5). Ülkelerin ekonomik anlaşılabilirliğinin azalması ve karşılaştırılabilir raporlardan uzak olması ticari ilişkileri olumsuz yönde etkilemektedir. Ticarete ülkeler arasındaki engellerin ortadan kalkması, ticaretin belirli standartlara göre yapılması ve ülkelerin refah düzeylerinin artması serbestleşmenin önünü açmıştır (Manassian, 2007: 4). Standartlarda ortak bir dilin oluşturulması bilgi asimetrisini gidererek sermaye akışını da hızlandırmaktadır (Chen, Tang, Jiang, Lin, 2010: 45).

Uyumlaştırma serüveninin temel amacı; sermaye piyasası ve yatırımcılar açısından bilgi yanlısamasının ve maliyetinin azaltılarak daha güvenilir ve akışkan olan sermaye hareketliliğini sağlamaktır (Gibson, 2012: 346).

Sermaye piyasasının küreselleşmesi, ülkeler arasında sınırların ortadan kalkmış olması, yabancı yatırımlar, artan küreselleşme, işletmeciliğin uluslararası boyutlara taşınması ülkeler arası bir muhasebe sisteminin uygulanmasını zorunlu hale getirmiştir (Akgün, 2013: 12).

İşletmelerin dili muhasebe ise, uluslararası pazarlarda faaliyet gösteren şirketler birbirlerini anlamaz ve finansal raporlarını yorumlamakta zorlanırlar (Ankarath vd., 2010: 1). İşletmelerin ortak standartları uygulaması sonucunda muhasebe uygulamaları arasında farklılıklar ortadan kaldırılmış ve finansal tabloların karşılaştırılabilirliği sağlanmıştır (Ball, 2006: 7).

Sermaye; dünya üzerinde meydana gelen hareketlilik sonucunda, kazanç fırsatı gördüğü her yere akarken “bilgi” çok önemli bir değer haline gelmiştir. Finansal bilgi üretimine aracı olan muhasebe süreci önemle yerini korumaktadır. İşletmeler için

gerekli olan bilgiye tam, doğru bir şekilde zamanında ulaşılmasını sağlayacak ve aynı zamanda güvenli bir yatırım ortamının oluşmasına katkı sağlayabilecek kalitede bir muhasebe sisteminin varlığı uluslararası sermaye hareketlerinden pay alabilme konusunda da büyük bir avantaj sağlayacaktır.

Uluslararası ortak bir muhasebe sisteminin belirlenmesi Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu'nun kuruluşu ile birlikte ivme kazanmıştır. 1981 yılında IASC' nin uluslararası muhasebe standartlarını oluşturmada tek ve tam yetkiye sahip olduğu konusunda anlaşmaları ile bu çalışmalar önemli bir yol kaydetmiştir. 1999 yılında gelişmiş ekonomiye sahip yedi ülke yani G7 ülkeleri ve IMF, IASC'nin standartlarının kabul görmesi konusunda hem fikir olmuştur. Aynı yıl IASC'nin görüşlerinin tüm Avrupa' da uygulanması konusunda ki fikirler hızla artmaya başlamıştır. 2000 yılında IASC, Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu'na dönüştürülmüş ve IASC Vakfi'nin bağımsız bir kurulu haline gelmiştir. Avrupa Komisyonu 2005 yılından itibaren Avrupa'da IASC standartlarının zorunlu olarak uygulanacağını ilan etmiştir. Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu 2006 yılında UFRS'yi Türkçeye çevirerek Türkiye Muhasebe Standartları olarak yayınlamıştır. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Ocak 2011 de yasalaşmış ve 1 Ocak 2013 itibari ile belirli ölçekteki sermaye şirketlerinde uygulanması zorunlu hale getirilmiştir. Türkiye de standartların oluşumunu, Kamu Gözetim Kurumu; Türkiye Muhasebe ve Denetim Standartlarını oluşturarak, bağımsız denetim kuruluşlarını yetkilendirerek ve faaliyetlerini denetleyerek yapmaktadır (Karasu, 2014: 47).

Türkiye de yatırımların önünün açılmak istenmesi ve rekabetçi olabilmek uğraşı içerisinde olması uluslararası bir raporlama sistemine geçilmesi işlemini hızlandırmıştır. Uluslararası ortak bir muhasebeleştirme politikası izlemek adına sermaye şirketleri için finansal tabloların "1 Ocak 2013" tarihi itibari ile Türkiye Muhasebe Standartları'na uyumlu bir şekilde hazırlanması zorunlu hale getirilmiştir. Şeffaflık olgusunun yaygınlaşması bilgi yanlışlığını azaltarak piyasa etkinliğini artırmış ve piyasada ki katılımcı sayısına büyük bir katkıda bulunmuştur (Esen, 2015: 702).

Ülkemizde muhasebe standartlarının geliştirilmesi ve hazırlanması ile ilgilenen kuruluşlar; Sermaye Piyasası Kurulu ve Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu ile birlikte Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumudur.

TMS' ye geçilmesi ile elde edilecek kazanımlar ise şu şekilde: anlaşılabilir, doğru, etkin bir raporlama sistemi, Gelişen İşletmeler Piyasası ve buna benzer girişimler için sürekli hazır durumda olmak, bütçenin uluslararası standartlara göre hazırlanması, global piyasa ile kıyaslanmak, standart tek düzen bir hesap planı, yabancı yatırımcının dikkatini çekebilmektir.

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ile birlikte Bakanlar Kurulu aşağıda belirtilen şirketlerin Finansal Tabloları'nı 1 Ocak 2013 tarihi itibari ile Türkiye Muhasebe Standartları'na ("TMS") göre hazırlamasını zorunlu kılmıştır.

- Yatırım işlemlerine aracı kurumlar,
- Hisse senetleri halkın kullanımına açık şirketler,
- Fonların kurulması ve yönetimi amacıyla kurulan sermaye piyasası kurumları,
- Konsolidasyon kapsamında bulunan diğer işletmeler,
- Sermaye şirketleriyle birlikte bunların konsolidasyon kapsamına giren iştirakleri,
- Bankalar ve bankaların bağlı ortaklıkları,
- Sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri, (Deolite, 2011)

1.2.Türkiye Finansal Raporlama Standartları

Ülkemizde yurt dışı bağlantılı şirketlerin gittikçe artması, sınır tanımayan yatırım kararları uluslararası geçerli olan bir standartlar bütününe ihtiyacı artırmıştır. Türkiye Muhasebe Standartları Kurumu 1999 yılında muhasebe uygulamalarındaki farklılıkları gidermek ve muhasebe standartlarını belirlemek için Başbakanlığa bağlı bir organ olarak kurulmuştur (Bostancı, 2012: 59).

UFRS ile uyumlu muhasebe standartlarının oluşturulması aşamasında ilk olarak TMSK ile International Accounting Standards Committee Foundation (IASCF) arasında, Türkiye'deki mevzuatta yer alacak şekilde çevirisinin yapılması için

anlaşmalar yapılmıştır. Çeviri yapılırken UFRS' nin standart kodları ve paragraflarında herhangi bir değişiklik yapılmamıştır (Seviğ, 2006). TMSK söz konusu görevlerini 2012 yılından itibaren Kamu Gözetim Kurumuna (KGK) bırakmıştır.

1.3. Muhasebe Standartlarını Belirlemeye Yönelik Yapılan Çalışmalar

Çalışmanın bu bölümünde dünya üzerinde muhasebe standartlarını belirlemeye yönelik yapılan çalışmalar dikkate alınmıştır.

İngiltere de muhasebe sistemi ile alakalı ilk yapılanma 1844 tarihinde “şirketler kanunu” ile gündeme gelmiş ve daha sonra 1900 yılında çıkarılan bir kanunla denetim konusu düzenlenmiştir (Başpınar, 2004: 44).

Muhasebe standartlarını belirlemek amacıyla yapılan en önemli çalışmalardan birisi 1933 yılında çıkarılan Menkul Kıymetler Yasası ve 1934 yılında çıkarılan Menkul Kıymetler Borsası yasasıdır. SEC (Securities and Exchange Commission) ise 1933' te çıkan bu yasayı denetlemek ve gözetlemek amacı ile kurulmuştur.

Uluslararası muhasebe standartlarını oluşturma görevi; 1973 yılından 2001 yılına kadar Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi (IASC) aracılığıyla yürütülmüş ve ardından bu görevi 2001 yılında IASB' na (Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu) devretmiştir (TMSK, 2008: 11).

Uluslararası Muhasebe Standartları Türkiye' de uygulanmaya başlanmasına rağmen tam bir adaptasyon sürecinin başarılabilmesi uzun zaman almıştır (Aysan, 2008: 45). Türkiye' de muhasebe standartlarının uyumlaştırılma süreci ilk olarak bazı kurum ve kuruluşların gayretleri ile başlamıştır. Avrupa Birliği'ne üyelik başvurusu ve uyum sürecinin etkisi ile beraber bu standartlar zorunlu hale getirilmiştir (Çelik, 2012: 28). Türkiye, muhasebe standartlarını uyumlaştırabilmek adına 1974 yılında da IASC' e üye olmuştur. 1942 yılında kurulan TMUD (Türkiye Muhasebe Uzmanları Derneği) 1992 yılında o zamana kadar kabul gören Uluslararası Muhasebe Standartlarını bir kitap halinde yayınlamıştır (Parlakkaya, 2004: 130)

İktisadi Devlet Teşekkülleri Yeniden Düzenleme Komisyonu (İDTYDK) ise 1964 yılında kamu iktisadi teşebbüslerinde muhasebe süreci ve finansal raporlama konusunda ortak uygulamalar geliştirmek ve tek bir tip finansal raporlama oluşturmak amacı ile kurulmuştur (Yazıcı, 1965: 35). Bu komisyon ise daha sonra görevini Devlet Planlama Teşkilatı içerisindeki Yeniden Düzenleme Grubuna devretmiştir. Bu grup ortak bir muhasebe sistemi ile alakalı hazırlanmış olan raporların kitap haline getirilip yayınlanmasını sağlamıştır. Tek düzen muhasebe sisteminin ilk uygulaması ise 1969 senesinde AZOT Sanayi A.Ş.' de yapılmıştır (Kartal, 2005: 230). Genel olarak İktisadi Devlet Teşekkülleri muhasebe bilgilerinin aynı tip mali tablo ve raporlarda sunulmasını esas alan muhasebe sistemini uygulamaya ise 1972 yılında başlamıştır (Aslan, 2015: 39).

Düzenleyici bir kurum olan Sermaye Piyasası Kurulu 1981 senesinde ülkemizde kurulmuştur. Sermaye Piyasası Kurulu'nun ülkemiz muhasebe standartlarını uluslararası standartlara uyumlu bir hale getirmek üzere; 2001 senesinde yürürlüğe koyduğu, "Finansal Tabloların Konsolidasyonu Tebliği" atılmış en önemli adımlardan birisidir (Çelik S., 2013: 62).

Maliye ve Gümrük Bakanlığı' da bu konuda çalışmalar yürütmüştür. 26 Aralık 1992 tarihinde ülkemiz resmi gazetesinde "Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği" (MSUGT) bakanlık tarafından yayınlanmıştır (Erdoğan, 2002: 52).

Türkiye'de muhasebe sistemi ve finansal raporlamaya yönelik çok başlı uygulamaya bir son vermek ve ulusal muhasebe standartlarının oluşturulabilmesi amacıyla Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu (TMSK) kurulmuştur. TMSK'nın kuruluş amacı finansal tabloların güvenilir, ihtiyaca uygun, dengeli, anlaşılır ve karşılaştırılabilir kalitede olmaları için muhasebe ilkelerinin gelişmesini ve kabullenilmesini sağlayacak muhasebe standartlarını tespit etmek ve yayınlamaktır (İbiş, Özkan, 2006: 33).

Ülkemizde 6102 sayılı yasa ile 2011 yılında yürürlüğe girmiş olan Türk Ticaret Kanunu, Türkiye muhasebesinin ileri bir boyuta taşınmasına vesile olmuştur. Bu boyut ise ekonominin evrenselleşmesidir. Bu yasa Türkiye'ye ait muhasebe sisteminin

küresel bir boyuta taşınmasının önünü açmış ve Türk muhasebe dünyasında yeni bir çağı başlatmıştır (Güvemli, Güvemli, 2015).

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu Türkiye muhasebe ve denetim standartlarını oluşturma, bağımsız denetimde birlik sağlama, bağımsız denetime yetki vermek ve faaliyetlerini denetlemek üzere 2 Kasım 2011 tarihinde kurulmuştur (Karasu, 2014: 80).

2.DİĞER DÖNEN VARLIKLAR HESAP GRUBU

Çalışmanın bu bölümü; Yeni TTK çerçevesinde TDHP 19 Diğer Dönen Varlıklar hesap grubuna ait verilerin TFRS 'e göre Açılış Finansal Tabloları'na aktarılması işlemlerinden oluşmaktadır. Bu bölümde TDHP 19 Diğer Dönen Varlıklar hesap grubunda bulunan hesap kalemlerinden oluşan örnek bir senaryo ile Türkiye Finansal Raporlama Standartları'nın ilk uygulamasına ait bilgiler yer almaktadır. Bu uygulama ile 19 Diğer Dönen Varlıklar hesap grubunda bulunan her bir hesap kaleminin tanımları yapılmış olup, her bir hesap kalemi hakkında örneklere ve VUK' dan TFRS'ye ilk geçiş uygulamasına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

2.1. Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubu Hakkında Açıklamalar

Bu bölümde Diğer Dönen Varlıklar hesap grubu hakkında bilgiler verilecektir ve bu hesap grubuna ait hesaplar incelenecektir.

Tekdüzen Hesap Çerçevesi,19* Diğer Dönen Varlıklar hesap grubunu, 1** Dönen Varlıklar hesap sınıfında göstermiştir. Hesap Planı;

- 190. Devreden KDV H.
- 191. İndirilecek KDV H.
- 192. Diğer KDV H.
- 193. Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar H.
- 194. İndirilecek ÖTV H.
- 195. İş Avansları H.
- 196. Personel Avansları H.
- 197. Sayım ve Tesellüm Noksanları H.
- 198. Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar H.
- 199. Diğer Dönen Varlıklar Karşılığı H. (-)

Diğer Dönen Varlıklar hesap grubunu daha iyi anlamak adına biraz dönen varlıklardan bahsedilecektir. Dönen varlıklar nakit bir şekilde elde bulundurulmuş veya banka

hesaplarında tutulan varlıklardan oluşur ve en fazla bir yıl içerisinde paraya çevrilmesi ve tüketilmesi gerekir. Dönen varlıklara ait hesap gruplarını sıralayacak olursak; 10- Hazır Değerler, 11- Menkul Kıymetler, 12- Ticari Alacaklar, 13- Diğer Alacaklar, 15- Stoklar, 17- Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri, 18- Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları, 19- Diğer Dönen Varlıklar hesap grupları dönen varlıklar içerisinde yer alıyor. Açıklamalardan da anlaşılacağı üzere Diğer Dönen Varlıklar hesap grubu dönen varlıkların içerisinde yer alıyor.

Diğer Dönen Varlıklar hesap grubunu açıklayacak olursak; dönen varlıklar hesap sınıfında yer almayan bir yıl içerisinde nakite çevrilebilecek tüm hesaplar bu grupta yer alır.

Hesapları tek düzen hesap planındaki sırası ile açıklamaya özen göstereceğiz.

2.1.1. Devreden KDV Hesabı

Tek düzen hesap planına göre Diğer Dönen Varlıklar hesap grubundaki ilk hesap Devreden KDV Hesabıdır. Devreden KDV hesabından bahsetmeden önce Diğer Dönen Varlıklar grubunda ki İndirilecek KDV Hs. ve Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar hesap grubundaki Hesaplanan KDV Hesabından bahsetmek konunun anlaşılması için daha faydalı olacaktır. İndirilecek KDV Hesabı; işletmenin mal ve hizmet satın aldığı anda ödediği katma değer vergisinin, işletme tarafından hesaplanan katma değerden indirilinceye kadar kayıt edildiği hesaptır. İşletme mal ve hizmet satın aldığı anda ödenen katma değer vergisi bu hesabın borç tarafına yazılır. Hesaplanan KDV Hesabı ise satılan mal veya görülen hizmetler ile işletmenin kendi ihtiyacını karşılamak için ürettiği duran varlıkların üzerinden hesaplanan katma değer vergisinin kayıt edildiği hesaptır. İşletmenin mal ve hizmet teslimi nedeniyle tahsil ettiği katma değer vergileri bu hesabın alacak tarafına kayıt edilir. Devreden KDV Hesabı ise ay sonlarında indirilemeyen ve bir sonraki aya devreden katma değer vergilerinin kayıt altına alındığı hesaptır. Ay sonlarında İndirilecek KDV Hesabının kalan tutarı Hesaplanan KDV Hesabının kalan tutarından büyükse fark bu hesabın borç tarafına yazılır.

2.1.1.1. Devreden KDV hesabına ait örnek

31.12.20XX tarihinde Çakmaklar LTD ŞTİ, Ocak ayına ilişkin KDV hesaplarının bakiyeleri şöyledir: 191 İndirilecek KDV Hs.: 51 800 TL, 391 Hesaplanan KDV Hs.: 36 000 TL, İşletme Ocak ayı KDV tahakkuk kaydını yapmıştır.

Devreden KDV Tutarı= 51 800-36 000=15 800

Tablo 1.Devreden kdv hesabına ait örnek

31.12.20XX		
190 DEVREDEN KDV HS.	15 800,00	
391 HESAPLANAN KDV HS.	36 000,00	
191 İNDİRİLECEK KDV HS.		51 800,00
KDV TAHAKKUK KAYDI		

2.1.2. İndirilecek KDV Hesabı

Bir şirketin mal ve hizmet alımında ödediği katma değer vergisi bu hesabın borç tarafına kaydedilir iken mevzuat gereği yapılacak indirimler ve hesapta yapılan düzenlemeler ise hesabın alacak tarafına kaydedilir. Dönem sonlarında ise bu hesapta biriken tutarlar alacak kayıt edilerek; Hesaplanan KDV Hesabı ile karşılaştırılarak hesap kapatılır.

2.1.2.1. İndirilecek KDV hesabına ait örnek

2.01.20XX tarihinde, Çakmaklar LTD ŞTİ işyerinde kullanmak amacı ile 5 000 TL değerindeki yazar kasayı peşin olarak satın alıyor. (%8 KDV hariç)

Tablo 2. İndirilecek kdv hesabına ait örnek

02.01.20XX		
255 DEMİRBAŞLAR HS.	5 000,00	
191 İNDİRİLECEK KDV HS.	400,00	
100 KASA HS.		5 400,00
PEŞİN DEMİRBAŞ ALIMI		

2.1.3. Diğer KDV Hesabı

Ertelenmiş ve şartları gerçekleştiğinde ise kaldırılacak olan katma değer vergisine ait değerlerin izlendiği hesaba Diğer KDV Hesabı diyoruz. İhraç edilmek amacıyla yurt içindeki firmaya satılan mallara ait katma değer vergisi bu hesabın borç tarafına yazılır. İhraç gerçekleşince katma değer vergisine ait tutarın vergi dairesi tarafından terkin gerçekleşir. Terkin gerçekleştiği zaman işletme de söz konusu katma değer vergisi hesabını kapatır.

2.1.3.1. Diğer KDV hesabına ait örnek

28.12.20XX tarihinde Çakmaklar LTD ŞTİ faaliyetlerini yürütmek için 100 000 TL değerinde makine ithal etmiştir ve %1 lik KDV tutarı tarh ve tahakkuk işleminden sonra ilgili makamlarca 13.01.2018 tarihine ertelenmiştir.

Tablo 3. Diğer kdv hesabına ait örnek

28.12.20XX		
255 DEMİRBAŞLAR HS.	100 000,00	
100 KASA HS.		100 000,00
MAKİNE SATIN ALINMASI		
28.12.17		
192 DİĞER KDV HS.	1 000,00	
392 DİĞER KDV HS.		1 000,00
TARH, TAHAKKUK VE ERTELEME KAYDI		

2.1.4. Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabı

Kurumlar vergisini ödeme zorunluluğu olan kuruluşlarda, vergi yasaları gereğince peşin ödenen veya işletmeye ödeme yapmış olanlar tarafından kesilen vergi ve fonların kayıt altına alındığı hesaptır. Kurumların dönemler itibari ile gelirleri üzerinden hesaplayıp da vergi dairesine yatırmış oldukları geçici vergi tutarları bu hesaba borç yazılır. İşletmenin dönem içinde elde ettiği gelirlere, geliri ödeyenler tarafından kesilen vergi ve fonlar da bu hesabın borç tarafında izlenir.

2.1.4.1. Peşin ödenen vergiler ve fonlar hesabına ait örnek

3.01.20XX tarihinde Çakmaklar LTD ŞTİ Trabzon'da fındık bahçesi bulunan Kaan Dalahmetoğlu'ndan 100 000 TL (KDV hariç) değerinde fındık satın almış, Kaan Bey fatura kesemediğinden tarafımızca müstahsil makbuzu düzenlenmiş olup %20 stopaj bedeli ve KDV tutarını peşin ödemiştir. (KDV %1)

Tablo 4. Peşin ödenen vergiler ve fonlar hesabına ait örnek

03.01.20XX	
153 TİCARİ MALLAR HS.	100 000,00
191 İNDİRİLECEK KDV HS.	1 000,00
193 PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR HS.	5 000,00
100 KASA HS.	106 000,00
İŞLETMEYE PEŞİN MAL ALIM	

2.1.5. İndirilecek ÖTV Hesabı

Sadece ÖTV Kanununa ekli listede belirlenmiş olan mallar üzerinden üretim veya satış aşamasında alınan tek aşamalı bir vergidir ve mahsup işlemi de söz konusu değildir. ÖTV'ye tabi mal, sarf malzemesi, stok ya da maddi duran varlık niteliğinde bir mal ise ödenen ÖTV malın maliyet bedeline eklenerek ilgili gider, stok ya da maddi duran varlık hesabına borç kaydedilir. ÖTV'ye tabi malın yer aldığı listede bulunan, ÖTV'ye tabi başka bir malın imalinde kullanılacak bir mal olması halinde ödenen ÖTV

indirim konusu yapılacaktır. Bu durumda ödenen ÖTV “İndirilecek ÖTV” hesabına borç kaydedilir.

2.1.5.1. İndirilecek ÖTV hesabına ait örnek

22.01.20XX tarihinde Çakmaklar LTD ŞTİ saç spreyi üretmek için alkol satın almıştır. Alkole 50 000 TL mal bedeli, 9 000 TL KDV ve 10 060 TL ÖTV ödemiştir.

Tablo 5. İndirilecek ötv hesabına ait örnek

22.01.20XX		
150 İLK MADDE VE MALZEME HS.	50 000,00	
191 İNDİRİLECEK KDV HS.	9 000,00	
194 İNDİRİLECEK ÖTV HS.	10 060,00	
100 KASA HS.		69 060,00
İŞLETMEYE İLK MADDE ALIM		

2.1.6. İş Avansları Hesabı

İşletme adına herhangi bir mal alacak, hizmet görecektir veya bir kısım giderlerin ödemesini yapacak olanlara verilen avans tutarlarının kayıt altına alındığı hesaba İş Avansları Hesabı diyoruz. İş avansı verildiğinde bu hesabın borç tarafına kayıt yapılır. Kullanılmayan avans iade edildiğinde ise bu hesabın alacak tarafına kayıt yapılır.

2.1.6.1. İş avansları hesabına ait örnek

27.12.20XX tarihinde personel Ali Karaboyun’ a işletme adına otomobil bakım onarım işleri için avans olarak 500 TL ödeniyor.

Tablo 6. İş avansları hesabına ait örnek

27.12.20XX		
195 İŞ AVANSLARI HS.	500,00	
100 KASA HS.		500,00
AVANS OLARAK ÖDENEN		

2.1.7. Personel Avansları Hesabı

Personel Avansları Hesabı personelin ücretine ya da yapacağı seyahat giderlerine karşılık önceden yapılan ödemeleri kayıt altına alır. Hak edildiği halde normal dönemi gelmemiş personel ücretlerine karşılık önceden yapılan ödemelere ücret avansı, seyahate gönderilen personele seyahat ve yolluk giderlerine karşılık önceden verilen paraya da yolluk avansı denir. Avans verildiğinde bu hesabın borç tarafına kayıt yapılır. Personelin işletmeye beyan ettiği giderler, işletmeye iade ettiği avans kalanları ve ücretinden kesilen avans tutarları ise bu hesabın alacak tarafında izlenir.

2.1.7.1. Personel avansları hesabına ait örnek

26.12.20XX tarihinde pazarlama müdürü Ali Çakmak' a seyahat avansı olarak 600 TL ödeniyor.

Tablo 7. Personel avansları hesabına ait örnek

26.12.20XX		
196 PERSONEL AVANSLARI HS.	600,00	
100 KASA HS.		600,00
PERSONELE AVANS VERİLMESİ		

2.1.8. Sayım ve Tesellüm Noksanları Hesabı

Nakit, menkul kıymet, stok ve maddi duran varlıkların miktarı sayım ile belirlendiğinde, kayıtlara göre noksanlık görülürse bu eksikliğin ilgili varlık hesabından indirilmesi ve hesabın kalanının fiilen mevcut olan tutara eşitlenmesi gerekir. Nakit, menkul kıymet, stok demirbaş eşya sayımlarında veya tesellümleri sırasında noksan çıkan miktarın, noksanlık nedeninin araştırılması süresince kayıt edildiği hesaptır. Çıkan noksanlık bu hesabın borç tarafında kayıt altına alınır. Noksanlığın nedeni bulunur ise ilgili hesabın borç tarafında, nedeni bulunamaz ve noksan olan tutarın sorumludan tahsiline karar verilirse Kasa Hesabının ya da Personelden Alacaklar Hesabının borç tarafında izlenir. Nedeni bulunamaz ve zarar

olarak yazılması kararlaştırılırsa Diğer Olağan Dışı Gider ve Zararlar Hesabının borç tarafına kayıt yapılarak bunların karşılığında Sayım ve Tesellüm Noksanları Hesabının alacak tarafına kayıt yapılır.

2.1.8.1. Sayım ve tesellüm noksanları hesabına ait örnek

30.12.20XX tarihinde Çakmaklar LTD ŞTİ yaptığı envanter sonucunda kasasında toplam 87 000 TL nakit olduğu ve kasa hesabına ait mizandaki borç kalanının da 87 400 TL olduğu belirlenmiştir. İşletme bu noksanlık için karşılık ayırmıştır.

Tablo 8. Sayım ve tesellüm noksanları hesabına ait örnek

30.12.20XX		
197 SAYIMVE TESELLÜM NOKSANLARI HS.	400,00	
100 KASA HS.		400,00
KASADAKİ SAYIM NOKSANININ KAYDI		
31.12.20XX		
654 KARŞILIK GİDERLERİ HS.	400,00	
199 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR KARŞILIĞI HS.		400,00
KASA NOKSANINA KARŞILIK AYRILMASI		

15.02.20XX+1 tarihinde kasadaki noksanının kasa da çalışan personelden kaynaklandığı anlaşılmış ve kasadaki personelden tahsiline karar verilmiştir.

Tablo 9.Sayım ve tesellüm noksanları hesabına ait örnek

15.02.20XX+1		
135 PERSONELDEN ALACAKLAR HS.	400,00	
197 SAYIM VE TESELLÜM NOKSANLARI HS.		400,00
KASA NOKSANININ PERSONELDEN KAPATILMASI		
15.02.20XX+1		
199 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR KARŞILIĞI HS.	400,00	
644 KONUSU KALMAYAN KARŞILIKLAR HS.		400,00
KARŞILIĞIN KAPATILMASI		

2.1.9. Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar Hesabı

Tek düzen hesap planında, bu saydığımız Diğer Dönen Varlıkların dışında kalan Diğer Dönen Varlıklar hesap grubuna ait olan varlıkların izlendiği hesap ise Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar Hesabıdır. Yukarıdaki hesaplarda açıklaması yapılanlar dışında kalan dönen varlıklar ortaya çıktığında bu hesabın borç tarafına kayıt edilir. Söz konusu kıymetlerin elden çıkışlarında ise alacak tarafına kayıt yapılır.

2.1.9.1. Diğer çeşitli dönen varlıklar hesabına ait örnek

20.07.20XX tarihinde Çakmaklar LTD ŞTİ, 1.07.20XX tarihinde satışa sunulan "A.A.Ş" ne ait 100 TL nominal değerli, %20 faizli ve bir yıl vadeli 100 adet tahvilin her birini 110 TL dan satın almıştır. Tahvillere ait faiz dönemi 1 Ocak-31 Aralık'tır.

- $10.000 * 20 / 100 * 20 / 365 : 109 \text{ TL } 59 \text{ KRŞ (20 Günlük Faiz)}$

Tablo 10. Diğer çeşitli dönen varlıklar hesabına ait örnek

20.07.20XX	
111 ÖZEL KESİM TAHVİL, SENET VE BONO HS.	10 890,41
198 DİĞER ÇEŞİTLİ DÖNEN VARLIKLAR HS.	109,59
100 KASA HS.	11 000,00
TAHVİL SATIN ALINMASI	

2.1.10. Diğer Dönen Varlıklar Karşılığı Hesabı

Diğer Dönen Varlıklar grubunda ki hesaplara alınan varlıklarla ilgili olarak ortaya çıkabilecek riskler için ayrılan karşılıklar bu hesapta izlenirler. Hesap kalanı bilanço da aktif düzeltici bir kalem olarak, Diğer Dönen Varlıklar toplamından indirim biçiminde gösterilir. Ayrılan karşılıklar bu hesabın alacak tarafına yazılır, gerçekleşen zarara harcanan karşılıklar ile gereksiz hale gelmesinden dolayı iptal edilen karşılıklar ise bu hesabın borç tarafına yazılır.

2.1.10.1. Diğer dönen varlıklar karşılığı hesabına ait örnek

30.12.20XX tarihinde Çakmaklar LTD ŞTİ yaptığı envanter sonucunda kasasında toplam 90 000 TL nakit olduğunu belirlemiş, kasa hesabının mizandaki borç kalanının da 97 400 TL olduğunu gözlemlemiştir. İşletme bu noksanlık için karşılık ayırmıştır.

Tablo 11. Diğer dönen varlıklar karşılığı hesabına ait örnek

30.01.20XX		
197 SAYIM VE TESELLÜM NOKSANLARI HS.	7 400,00	
100 KASA HS.		7 400,00
KASADAKİ SAYIM NOKSANININ KAYDI		
31.01.20XX		
654 KARŞILIK GİDERLERİ HS.	7 400,00	
199 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR KARŞILIĞI HS.		7 400,00
KASA NOKSANINA KARŞILIK AYRILMASI		

2.2. Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubuna Ait Hesapların Alt Hesapları

190 - DEVREDEN KDV H.

191 - İNDİRİLECEK KDV H.

191.01 - İndirilecek Katma Değer Vergisi H.(% 1)

191.02 - İndirilecek Katma Değer Vergisi H.(% 8)

191.03 - İndirilecek Katma Değer Vergisi H.(% 18)

191.99 - Diğer İndirilecek Katma Değer Vergisi H.

192 - DİĞER KDV H.

193 - PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR H.

194 – İNDİRİLECEK ÖTV H.

194.10 – İndirilecek ÖTV H.

194.20 - İhraç Edilecek Mallar İçin Ödenen ÖTV

194.30 - Tecil ve Terkin Edilecek ÖTV

195 - İŞ AVANSLARI H.

195.01 - Avanslar

195.02 - Krediler

196 - PERSONEL AVANSLARI H.

196.01 - Yurtiçi

196.02 - Yurtdışı

197 - SAYIM VE TESELLÜM NOKSANLARI H.

2.3. Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubunun Etkileşimde Olduğu Hesaplar

Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubuna ait hesapların kayıt altına alınırken başka hesaplarla etkileşime girdiği ve başka hesapların değerlerinden etkilendiği çalışmanın önceki kısmında gözlemlenmiştir. Çalışmamızın bu kısmında Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubuna ait hesapların etkileşimde bulunduğu hesaplardan ve işleyişlerinden bahsedilecektir. Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubunda bulunan hesaplar kayıt altına alınırken etkileşime girdiği hesaplar şu şekildedir.

2.3.1. Devreden KDV Hesabının Etkileşimde Olduğu Hesaplar

Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubunun ilk hesabı olan 190 Devreden KDV Hesabı kayıt altına alınırken; kendi grubundan 191 İndirilecek KDV Hesabı ve 391 Hesaplanan KDV Hesabı ile etkileşimde bulunur ve aynı maddede kayıt altına alınırlar. Çalışmanın daha önceki bölümünde 191 İndirilecek KDV Hesabından bahsedilmişti o yüzden burada tekrar bahsetmeyeceğiz. 391 Hesaplanan KDV Hesabından ve işleyişinden bahsedecek olursak; Hesaplanan KDV Hesabı işletmenin her türlü hizmet ve mal satışında alıcılardan tahsil edilen katma değer vergisinin kaydedildiği hesaptır. İşletmenin hizmet ve mal satışlarında alıcılardan alınan katma değer vergisi bu hesabın alacak tarafında kayıt altına alınır, mevzuat gereği yapılan düzenlemeler ise bu hesabın borç tarafında izlenir.

2.3.2. 191 İndirilecek KDV Hesabının Etkileşimde Olduğu Hesaplar

Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubuna ait hesaplardan İndirilecek KDV Hesabı daha önce bahsettiğimiz üzere mal ve hizmetin satın alınmasında kullanılıyordu. Bu tanımdan yola çıkarak bu hesabın sık sık etkileşimde bulunduğu hesapları şu şekilde sıralayabiliriz; Ticari Mallar Hesabı, Demirbaşlar Hesabı vb. diyebiliriz. Ticari Mallar Hesabı işletmenin ticari amaçla alıp sattığı malların kayda alındığı hesaptır. Satın alınmış olan ticari mallar maliyet bedelleri ile bu hesabın borç tarafında izlenirken,

satılması durumunda alacak tarafında izlenir. Diğer bir etkileşimde bulunduğu hesapta Demirbaşlar Hesabıdır. Demirbaşlar Hesabı işletmeye ait faaliyetlerin yürütülmesinde kullanılan maddi varlıkların kaydedildiği hesaptır. Demirbaşlar satın alındığında bu hesabın borç tarafında kayıt altına alınırken satıldığında ise alacak tarafında kayda alınır.

2.3.3. Diğer KDV Hesabının Etkileşimde Olduğu Hesaplar

Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubuna ait hesaplardan Diğer KDV Hesabının sık sık etkileşimde bulunduğu ve kayıtlarda sık sık karşılıklı olarak gördüğümüz hesap Alıcılar Hesabıdır. Alıcılar Hesabı işletmenin faaliyetlerinde kullandığı mal ve hizmet satışları vesilesi ile ortaya çıkan veresiye alacaklarının izlendiği hesaptır. Finansal kiralardan kaynaklı senedi olmayan alacaklar da bu hesapta izlenir. Bu hesaptaki alacaklar kısa dönemlidir yani vadesi 1 yıla kadardır. Senetsiz, veresiye olarak satılan mallardan veya hizmetlerden doğan alacaklar bu hesabın borç tarafında izlenirken tahsil edilmesi durumunda ise alacak tarafında kayıt altına alınır.

2.3.4. Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabının Etkileşimde Olduğu Hesaplar

Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar Hesabının etkileşimde bulunduğu hesaplar Kasa Hesabı ve Ortaklardan Alacaklar Hesabıdır. Kasa Hesabı işletmenin elinde bulundurduğu yabancı ve ulusal paraların TL cinsinden işletmeye giriş çıkışlarını kayda alan hesaptır. İşletmeye para girişi olduğu olduğunda bu hesabın borç tarafında kayda alınacak para çıkışı olduğunda ise alacak tarafında kayda alınacaktır. Kasa Hesabı hiçbir zaman alacak bakiyesi vermez ya borç bakiyesi verecektir ya da hiç bakiye vermeyecektir. Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar Hesabı işletmeden nakit olarak bir çıkış sağladığı durumlarda nakit çıkışı kasayı ilgilendirdiği için bu hesapla etkileşimde bulunmasını ve aynı yevmiye maddesinde kayda alınmasını sağlayacaktır. Ortaklardan Alacaklar Hesabı ise bir işletmenin ana faaliyetleri dışında borç verme, ödünç verme ve buna benzer nedenlerle ortaklardan veya işletme sahiplerinden olan alacakların kayıt altına alındığı hesaptır. Alacağın oluşması durumunda bu hesabın borç tarafına kayıt yapılırken alacağın tahsil edilmesi durumunda ise bu hesabın alacağına kayıt yapılır. Peşin ödenen vergilerin işletme sahibine devri durumunda Peşin Ödenen Vergi ve

Fonlar Hesabı ve Ortaklardan Alacaklar Hesabı aynı yevmiye maddesinde kayda alınarak etkileşimde bulunurlar.

2.3.5. İndirilecek ÖTV Hesabının Etkileşimde Olduğu Hesaplar

Diğer Dönen Varlık Hesap Grubuna ait bir diğer hesapta İndirilecek ÖTV Hesabıdır. Bu hesap ÖTV' ye tabi malın yer aldığı listede bulunan ÖTV' ye tabi olacak başka bir malın imalinde kullanılacak bir mal alımında indirim konusu yapılacak ödenen ÖTV'yi kapsıyordu. Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere bu hesap işletmenin esas faaliyetlerini oluşturan malı üretmek için kullandığı hammaddeyi kayda aldığı İlk Madde ve Malzeme Hesabı ile etkileşimde bulunabiliyor. Hammadde satın alındığında bu hesabın borç tarafında, tüketildiğinde, satıldığında veya devredildiğinde ise bu hesabın alacak tarafında izleniyor.

2.3.6. İş Avansları ve Personel Avansları Hesabının Etkileşimde Olduğu Hesaplar

Diğer Dönen Varlık Hesap Grubuna ait hesaplardan İş Avansları ve Personel Avansları Hesabı birbirlerine çok benzedikleri için haliyle etkileşimde buldukları hesaplarda hemen hemen aynı durumdadır. Bu sebepten ötürü ikisini aynı konu başlığında inceleyeceğiz. İki hesabında sık sık etkileşimde bulunduğu ve örneklerde karşımıza aynı yevmiye maddesinde çıktığı hesap Kasa Hesabıdır. Avans verilmesi durumunda işletmeden çıkan nakit Kasa Hesabının alacak tarafında izlenir. Bu hesapların bir diğer etkileşimde bulunduğu hesapta Genel Yönetim Giderleri Hesabıdır. Genelde işletmenin bakım masrafı veya buna benzer işletmenin faaliyetlerini devam ettirebilmesi için gerekli olan harcamalar için verilen avansları ile verilen görev yerine getirildiğinde (makine tamiri, bakım masrafı vb.) bu hesabın borç tarafına kayıt yapılır.

2.3.7. Sayım ve Tesellüm Noksanları Hesabının Etkileşimde Olduğu Hesaplar

Sayım ve Tesellüm Noksanları Hesabının etkileşimde bulunduğu hesapları şöyle sıralayabiliriz; Kasa Hesabı, Personelden Alacaklar Hesabı, Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar Hesabı. Kasa Hesabından daha önce bahsettiğimiz için burada bahsetmeye gerek görmüyoruz. Personelden Alacaklar Hesabı işletmenin faaliyeti dışındaki

eylemleri sebebi ile işletme personelinin borçlarının izlendiği hesaptır. Sayım ve Tesellüm Noksanları Hesabına konu olan noksanlık personelden kaynaklandığı durumda Personelden Alacaklar Hesabı yevmiye maddesinde borç tarafına yazılarak Sayım ve Tesellüm Noksanları Hesabı ile etkileşim içerisinde bulunur. Buradan da anlaşılacağı üzere personelden alacak meydana geldiği durumda bu hesabın borç tarafına kayıt yapılırken alacağın tahsili durumunda ise alacak tarafına kayıt yapılır. Noksanlığın nedeninin bulunamadığı durumlarda ise noksanlık değeri Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar Hesabının borç tarafına kayıt edilirken Sayım ve Tesellüm Noksanları Hesabının alacak tarafında kayıt edilir.

2.3.8. Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar Hesabının Etkileşimde Olduğu Hesaplar

Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar Hesabının etkileşimde bulunduğu hesap Özel Kesim Tahvil Senet ve Bonoları Hesabı ve gelir hesaplarından Faiz Gelirleri Hesabıdır. Özel Kesim Tahvil Senet ve Bonoları Hesabı özel kesimlere ait alınan tahvil, senet ve bonoların takip edildiği hesaptır. Özel kesimden alınan tahvil, senet ve bonolarda işleyen günlük faiz Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar Hesabına kayıt edilirken kasadan çıkan tutardan düşülen günlük faiz miktarından sonra kalan kısım da Özel Kesim Tahvil Senet ve Bonoları Hesabına kayıt edilir. Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar Hesabının etkileşimde bulunduğu diğer bir hesapta Faiz Gelirleri Hesabıdır. Faiz Gelirleri Hesabı kısa ve uzun vadeli mali yatırımlardan kaynaklanan faiz gelirlerinin izlendiği hesaptır. Faiz tahsil kaydında günlük işleyen faiz Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar Hesabına aktarılırken dönem boyunca işleyen faiz ise Faiz Gelirleri hesabına aktarılmaktadır.

2.3.9. Diğer Dönen Varlıklar Karşılığı Hesabının Etkileşimde Olduğu Hesaplar

Diğer Dönen Varlıklar Karşılığı Hesabının en çok etkileşime girdiği, karşılıklı kayıt altına alındığı hesap Karşılık Giderleri Hesabıdır. Karşılık Giderleri Hesabı işletmenin aktiflerinde bulundurduğu değerlerle alakalı olarak ayrılan karşılıkların giderleştirildiği hesaptır. Diğer Dönen Varlıklar Karşılığı Hesabında kayda alınan karşılık bu hesap ile işletmenin gideri olarak kayda alınır ve karşılıklı olarak yevmiye maddesine yazılır. Diğer Dönen Varlıklar Karşılığı Hesabı alacak tarafına kayıt

olunurken Karşılık Giderleri Hesabı ise borç tarafında izlenmektedir. Diğer Dönen Varlıklar Karşılığı Hesabının etkileşimde bulunduğu bir diğer hesapta Konusu Kalmayan Karşılık Hesabıdır. Konusu Kalmayan Karşılık Hesabı aktifle alakalı iptal edilen karşılıkların izlendiği hesaptır. Diğer Dönen Varlıklar Karşılığı Hesabında yazılan karşılık kapatıldığı durumlarda bu hesabın borç tarafına kayıt edilirken Konusu Kalmayan Karşılıklar Hesabı da alacak tarafında kayıt edilir.

2.4. Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubunun Makro Ekonomik Faktörler İle Olan İlişkisi

Makro ekonomik faktörlerin Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubu hesapları ile olan ilişkisinden bahsedeceğiz. Makro ekonomik faktörlerden olan faiz oranları yukarıda örneklerde de bahsettiğimiz üzere Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubu hesaplarından İndirilecek ÖTV ve Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar Hesaplarındaki faiz oranlarını doğrudan etkiliyor ve veriler makro ekonomik faktör olan faiz oranlarına göre belirleniyor. İndirilecek ÖTV Hesabının konu olduğu malın faiz oranları yükseldikçe İndirilecek ÖTV Hesabında kayıt altına alınacak tutar da yükseliyor. Faiz oranlarının etkilediği bir diğer hesapta Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar Hesabıdır. Bu hesapla ilgili yukarıda verdiğimiz örnekte günlük faiz hesaplamış ve kayıt yaparken onu esas almıştık. Yukarıda verilen örnekte de anlaşılacağı üzere makro ekonomik faktörlerden olan faiz oranları bu hesaptaki değerleri de doğrudan etkiliyor. Bu hesapların makro ekonomik faktörler üzerinde herhangi bir etkisi yokken, makro ekonomik faktörler ise bu hesaplar üzerinde doğrudan etkili olabiliyor. Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubunda yer alan vergi hesapları ise ülke ekonomisine katkı sağlıyor ve makro ekonomik faktörlere etki ediyor.

2.5.Çeviri İşlemleri

Bu konu başlığında Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubuna ait hesapların VUK' a göre yapılmış kayıtlarından TFRS' na göre yapılmış kayıtlara çevrilirken hesaplarda oluşan farklılıklardan bahsedilecektir.

2.5.1. TDHP 19* Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubundan 190 Devreden KDV Hesabı

Yukarıda ki örnekte 190 Devreden KDV hesabına yönelik veriler şöyledir.

Tablo 12. Devreden kdv hesabı verileri

190 DEVREDEN KDV HS.	15 800 TL
A DEVREDEN KDV HS.	15 800 TL

190 Devreden KDV Hesabında bulunan tutarlara yönelik açıklamalar şöyledir,

- A Devreden KDV olarak dikkate alınır.

Tablo 13. Yeni TTK çerçevesinde 190 devreden kdv hesabının TFRS' e göre açılış finansal tablolarına aktarılışı

190 DEVREDEN KDV HS.	15 800 TL
ALA DEVREDEN KDV HS.	15 800 TL

[A Devreden KDV] olarak gösterilen 15 800TL tutar ALA Devreden KDV hesabında izlenmektedir.

VUK uygun raporlamadan TFRS' e geçiş aşamasında herhangi bir düzeltme kaydı yapılmayacak fakat konuyu daha anlaşılır hale getirmek amacı ile aşağıda belirtildiği gibi bir yevmiye kaydı çalışma kâğıtlarında sağlama aracı olarak kullanılabilir.

Tablo 14. Devreden kdv hesabı yevmiye maddesi

ALA DEVREDEN KDV HS.	15 800
190 DEVREDEN KDV HS.	15 800

2.5.2. TDHP 19* Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubundan 192 Diğer KDV Hesabı

Yukarıda ki örnekte 192 Diğer KDV hesabına yönelik veriler şöyledir.

Tablo 15. Diğer kdv hesabı verileri

192 DİĞER KATMA DEĞER VERGİSİ HS	1 000 TL
A DİĞER KATMA DEĞER VERGİSİ HS.	1 000 TL

192 Diğer KDV Hesabında bulunan tutarlara yönelik açıklamalar şöyledir,

- A Diğer Katma Değer Vergisi olarak dikkate alınır.

Tablo 16. Yeni TTK çerçevesinde 192 diğer kdv hesabının TFRS' e göre açılış finansal tablolarına aktarılışı

192 DİĞER KATMA DEĞER VERGİSİ HS	1 000 TL
AKC DÖNEM KARI MALİ ZARAR VARLIĞI HS.	1 000 TL

- [A Diğer KDV] olarak gösterilen 1 000 TL tutar AKC Dönem Karı Mali Zarar Varlığı hesabında izlenmektedir.

VUK uygun raporlamadan TFRS' e geçiş aşamasında herhangi bir düzeltme kaydı yapılmayacak fakat konuyu daha anlaşılır hale getirmek amacı ile aşağıda belirtildiği gibi bir yevmiye kaydı çalışma kâğıtlarında sağlama aracı olarak kullanılabilir.

Tablo 17. Diğer kdv hesabı yevmiye maddesi

AKC DÖNEM KARI MALİ ZARAR VARLIĞI HS.	1 000	
192 DİĞER KATMA DEĞER VERGİSİ HS.		1 000

2.5.3. TDHP 19* Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubundan 193 Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar Hesabı

Yukarıda ki örnekte 193 Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar hesabına yönelik veriler şöyledir.

Tablo 18. Peşin ödenen vergi ve fonlar hesabı verileri

193 PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR HS.	5 000 TL
A PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR HS..	5 000 TL

193 Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar Hesabında bulunan tutarlara yönelik açıklamalar şöyledir,

- A Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar olarak dikkate alınır.

Tablo 19. Yeni TTK çerçevesinde 193 peşin ödenen vergi ve fonlar hesabının TFRS' e göre açılış finansal tablolarına aktarılışı

193 PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR HS.	5 000 TL
AKA DÖNEM KARININ PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLERİ HS.	5 000 TL

- [A Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar] olarak gösterilen 5 000 TL tutar AKA Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri hesabında izlenmektedir.

VUK uygun raporlamadan TFRS' e geçiş aşamasında herhangi bir düzeltme kaydı yapılmayacak fakat konuyu daha anlaşılır hale getirmek amacı ile aşağıda belirtildiği gibi bir yevmiye kaydı çalışma kâğıtlarında sağlama aracı olarak kullanılabilir.

Tablo 20. Peşin ödenen vergi ve fonlar hesabı yevmiye maddesi

AKA DÖNEM KARININ PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLERİ HS.	5 000
193 PEŞİN ÖDENEN VERGİ VE FONLAR HS.	5 000

2.5.4. TDHP 19* Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubundan 194 İndirilecek ÖTV Hesabı

Yukarıda ki örnekte VUK'na göre hazırlanmış olan bilançoda 194 İndirilecek ÖTV hesabına ait veriler şöyledir.

Tablo 21. İndirilecek ötv hesabı verileri

194 İNDİRİLECEK ÖTV HS.	10 060 TL
A İNDİRİLECEK ÖTV HS.	10 060 TL

194 İndirilecek ÖTV Hesabında bulunan tutarlara yönelik açıklamalar şöyledir,

- A İndirilecek ÖTV olarak dikkate alınır.

Tablo 22.Yeni TTK çerçevesinde 194 indirilecek ötv hesabının TFRS 'e göre açılış finansal tablolarına aktarılışı

194 İNDİRİLECEK ÖTV HS.	10 060 TL
AKD DÖNEM KARI MALİ ZARAR FAYDA VARLIĞI HS.	10 060 TL

- [A İndirilecek ÖTV] olarak gösterilen 10 060 TL tutar AKD Dönem Karı Mali Zarar Fayda Varlığı hesabında izlenmektedir.

VUK uygun raporlamadan TFRS' e geçiş aşamasında herhangi bir düzeltme kaydı yapılmayacak fakat konuyu daha anlaşılır hale getirmek amacı ile aşağıda belirtildiği gibi bir yevmiye kaydı çalışma kâğıtlarında sağlama aracı olarak kullanılabilir.

Tablo 23. İndirilecek ötv hesabı yevmiye maddesi

AKD DÖNEM KARI MALİ ZARAR FAYDA VARLIĞI HS.	10 060
194 İNDİRİLECEK ÖTV HS.	10 060

2.5.5. TDHP 19* Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubundan 195 İş Avansları Hesabı

Yukarıda ki örnekte 195 İş Avansları hesabına yönelik veriler şöyledir.

Tablo 24. İş avansları hesabı verileri

195 İŞ AVANSLARI HS.	500 TL
A İŞ AVANSLARI HS.	500 TL

195 İş Avansları Hesabında bulunan tutarlara yönelik açıklamalar şöyledir,

- A İş Avansları olarak dikkate alınır.

Tablo 25. Yeni TTK çerçevesinde 195 iş avansları hesabının TFRS 'e göre açılış finansal tablolarına aktarılışı

195 İŞ AVANSLARI HS.	500 TL
ALE İŞ AVANSLARI HS.	500 TL

- [A İş Avansları] olarak gösterilen 500,00 TL tutar ALE İş Avansları hesabında izlenmektedir.

VUK uygun raporlamadan TFRS' e geçiş aşamasında herhangi bir düzeltme kaydı yapılmayacak fakat konuyu daha anlaşılır hale getirmek amacı ile aşağıda belirtildiği gibi bir yevmiye kaydı çalışma kâğıtlarında sağlama aracı olarak kullanılabilir.

Tablo 26. İş avansları hesabı yevmiye maddesi

ALE İŞ AVANSLARI HS.	500
195 İŞ AVANSLARI HS.	500

2.5.6. TDHP 19* Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubundan 196 Personel Avansları Hesabı

Yukarıda ki örnekte 196 Personel Avansları hesabına yönelik veriler şöyledir.

Tablo 27. Personel avansları hesabı verileri

196 PERSONEL AVANSLARI HS.	600 TL
A PERSONEL AVANSLARI HS.	600 TL

196 Personel Avansları Hesabında bulunan tutarlara yönelik açıklamalar şöyledir,

- A Personel Avansları olarak dikkate alınır.

Tablo 28. Yeni TTK çerçevesinde 196 personel avansları hesabının TFRS 'e göre açılış finansal tablolarına aktarılışı

196 PERSONEL AVANSLARI HS.	600 TL
ALF PERSONEL AVANSLARI HS.	600 TL

- [A Personel Avansları] olarak gösterilen 600,00 TL tutar ALF Personel Avansları hesabında izlenmektedir.

VUK uygun raporlamadan TFRS' e geçiş aşamasında herhangi bir düzeltme kaydı yapılmayacak fakat konuyu daha anlaşılır hale getirmek amacı ile aşağıda belirtildiği gibi bir yevmiye kaydı çalışma kâğıtlarında sağlama aracı olarak kullanılabilir.

Tablo 29. Personel avansları hesabı yevmiye maddesi

ALF PERSONEL AVANSLARI HS.	600
196 PERSONEL AVANSLARI HS.	600

2.5.7. TDHP 19* Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubundan 197 Sayım ve Tesellüm Noksanları Hesabı

Yukarıda ki örnekte 196 Personel Avansları hesabına yönelik veriler şöyledir.

Tablo 30. Sayım ve tesellüm noksanları hesabı verileri

197 SAYIM VE TESELLÜM NOKSANLARI HS.	400 TL
A NvNBV SAYIM FARKLARI HS.	400 TL

197 Sayım ve Tesellüm Noksanları Hesabında bulunan tutarlara yönelik açıklamalar şöyledir,

- A NvNBV Sayım Farkları
- B FY Sayım Farklılıkları
- C TİAL Sayım Farklılıkları
- D FSF Sayım Farklılıkları
- E STOK Sayım Farklılıkları
- F CAVA Sayım Farklılıkları
- H UVTIAL Sayım Farklılıkları
- I UV FSF Sayım Farklılıkları
- J ÖKYİDY Sayım Farklılıkları
- K UVCVA Sayım Farklılıkları
- L MDV Sayım Farklılıkları
- M DİDRVA Sayım Farklılıkları
- N FİBO Sayım Farklılıkları
- O UV FİBO Sayım Farklılıkları olarak dikkate alınır.

Tablo 31. Yeni TTK çerçevesinde 197 sayım ve tesellüm noksanları hesabının TFRS 'e göre hazırlanmış açılış finansal tablolarına aktarılışı

197 SAYIM VE TESELLÜM NOKSANLARI HS.	400 TL
AAG NvNBV SAYIM FARKLARI HS.	400 TL

- [A NvNBV Sayım Farkları] olarak gösterilen 400,00 TL tutar AAG NvNBV Sayım Farkları hesabına aktarılmıştır. Duruma göre (-1)*A değerini de alabilir.

VUK uygun raporlamadan TFRS' e geçiş aşamasında herhangi bir düzeltme kaydı yapılmayacak fakat konuyu daha anlaşılır hale getirmek amacı ile aşağıda belirtildiği gibi bir yevmiye kaydı çalışma kâğıtlarında sağlama aracı olarak kullanılabilir.

Tablo 32. Sayım ve tesellüm noksanları hesabı yevmiye maddesi

AAG NvNBV SAYIM FARKLARI HS.	400
197 SAYIM VE TESELLÜM NOKSANLARI HS.	400

2.5.8. TDHP 19* Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubundan 198 Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar Hesabı

Yukarıda ki örnekte 198 Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar hesabına yönelik veriler şöyledir.

Tablo 33. Diğer çeşitli dönen varlıklar hesabı verileri

198 DİĞER ÇEŞİTLİ DÖNEN VARLIKLAR HS.	109 TL 59 KRŞ
A DİĞER ÇEŞİTLİ DÖNEN VARLIKLAR HS.	109 TL 59 KRŞ

198 Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar Hesabında bulunan tutarlara yönelik açıklamalar şöyledir,

- A Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar olarak dikkate alınır.

Tablo 34. Yeni TTK çerçevesinde 198 diğer çeşitli dönen varlıklar hesabının TFRS'e göre hazırlanmış açılış finansal tablolarına aktarılışı

198 DİĞER ÇEŞİTLİ DÖNEN VARLIKLAR HS.	109 TL 59 KRŞ
ALG DİĞER ÇEŞİTLİ DÖNEN VARLIKLAR HS.	109 TL 59 KRŞ

- [A Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar] olarak gösterilen 109 TL 59 KRŞ tutar ALG Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar hesabına aktarılmıştır.

VUK uygun raporlamadan TFRS' e geçiş aşamasında herhangi bir düzeltme kaydı yapılmayacak fakat konuyu daha anlaşılır hale getirmek amacı ile aşağıda belirtildiği gibi bir yevmiye kaydı çalışma kâğıtlarında sağlama aracı olarak kullanılabilir.

Tablo 35. Diğer çeşitli dönen varlıklar hesabı yevmiye maddesi

ALG DİĞER ÇEŞİTLİ DÖNEN VARLIKLAR HS.	109,59
198 DİĞER ÇEŞİTLİ DÖNEN VARLIKLAR HS.	109,59

2.5.9. TDHP 19* Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubundan 199 Diğer Dönen Varlıklar Karşılığı Hesabı

Yukarıda ki örnekte 199 Diğer Dönen Varlıklar Karşılığı hesabına yönelik veriler şöyledir.

Tablo 36. Diğer dönen varlıklar karşılığı hesabı verileri

199 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR KARŞILIĞI HS.	7 400 TL
B KANUNEN KABUL EDİLEN GİDER HS.	7 400 TL

199 Diğer Dönen Varlıklar Karşılığı Hesabında bulunan tutarlara yönelik açıklamalar şöyledir,

- A Kanunen Kabul Edilmeyen Gider
- B Kanunen Kabul Edilen Gider olarak dikkate alınır.

Tablo 37. Yeni TTK çerçevesinde 199 diğer dönen varlıklar karşılığı hesabının TFRS 'e göre açılış finansal tablolarına aktarılışı

199 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR KARŞILIĞI HS.	7 400 TL
ALI DİDOVA DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI HS.	7 400 TL

- [B Kanunen Kabul Edilen Gider] olarak gösterilen 7 400TL tutar ALG ALI DIDOVA Değer Düşüklüğü Karşılığı hesabına aktarılmıştır. $A+B=7\ 400+0,00=7\ 400$ TL.

VUK uygun raporlamadan TFRS' e geçiş aşamasında herhangi bir düzeltme kaydı yapılmayacak fakat konuyu daha anlaşılır hale getirmek amacı ile aşağıda belirtildiği gibi bir yevmiye kaydı çalışma kâğıtlarında sağlama aracı olarak kullanılabilir.

Tablo 38. Diğer dönen varlıklar karşılığı hesabı yevmiye maddesi

199 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR KARŞILIĞI HS.	7 400
ALI DIDOVA DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI HS.	7 400

2.6.TDHP Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubunun TFRS'nin İlk Defa Uygulandığı Açılış Finansal Tablolarına Aktarılmış Hali

“VUK’ ya göre hazırlanmış olan bir bilançoda;

- “190 Devereden KDV” Hesabındaki tutar, “TFRS Açılış Finansal Durum Tablosu’nda”, ALA Devreden hesabına,
- “192 Diğer KDV” Hesabındaki tutar, “TFRS Açılış Finansal Durum Tablosu’nda”, AKC Dönem Karı Mali Zarar Varlığı hesabına,
- “193 Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar” Hesabındaki tutar, “TFRS Açılış Finansal Durum Tablosu’nda”, AKA Dönem Karının Pesin Ödenen Vergi ve Diğer Gider Yükümlülükleri hesabına,
- “194 İndirilecek ÖTV” Hesabındaki tutar, “TFRS Açılış Finansal Durum Tablosu’nda”, AKD Dönem Karı Mali Zarar Fayda Varlığı hesabına,
- “195 İş Avansları” Hesabındaki tutar, “TFRS Açılış Finansal Durum Tablosu’nda”, ALE İş Avansları hesabına,
- “196 Personel Avansları” Hesabındaki tutar, “TFRS Açılış Finansal Durum Tablosu’nda”, ALF Personel Avansları hesabına,
- “197 Sayım ve Tesellüm Noksanları” Hesabındaki tutar, “TFRS Açılış Finansal Durum Tablosu’nda”, AAG NvNBV Sayım Farkları hesabına,

- “198 Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar” Hesabındaki tutar, “TFRS Açılış Finansal Durum Tablosu’nda”, ALG Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar hesabına,
- “199 Diğer Dönen Varlıklar Karşılığı (-)” Hesabındaki tutar, “TFRS Açılış Finansal Durum Tablosu’nda”, ALI DIDOVA Değer Düşüklüğü Karşılığı (-) hesabına aktarılmaktadır.

3. PİYASA DEĞERİ

Piyasa değeri; bir varlığa ait piyasada yer alan alım-satım değeri ile ifade edilir. Piyasa koşullarına bağlı olarak oluşan değişimlerden ve gelişmelerden piyasa doğrudan etkilenir. Bir şirketin piyasa değeri o şirketin hisse fiyatı ile doğrudan bağlantılıdır. Biraz önce de bahsedildiği gibi şirketlerin piyasa değerleri piyasada oluşan değişimlerden ve gelişmelerden doğrudan etkilenmektedir. Örnek verecek olursak Forex’ te dolar paritesinde işlem yapıldığını farz edelim. Dolar paritesinde işlem yaparken Doları etkileyecek tüm veriler göz önüne alınmalı ve yaşanan gelişmeler takip edilmelidir. Doların değerini etkileyecek en önemli verilerin başında tarım dışı ABD istihdam verisi gelmektedir. Bu veriyi takip etmeden Dolar paritesinde işlem yapmak yatırımcıyı yanıltabilir. Piyasa da her şey her an değişebilir. Bu yüzden yakından takip edilmeli ve piyasanın aksi yönünde hareket edilmemelidir.

Bir işletmenin değeri hesaplanırken kararlılık ve risk eksenini de ihmal edilmemesi gereken konular arasında yer almaktadır. Çünkü bir işletmenin değeri o işletmenin gelecekteki nakit akışlarına ve karşılaşılabileceği risk durumlarına doğrudan bağlıdır. Şirket değerleri hesaplanırken değişik yöntemler, teknikler kullanılarak tahminde bulunulur ve veriler ortaya konulur.

3.1. Piyasa ve Değer Kavramları

Alıcı ve satıcının mal veya hizmet almak, satmak maksadı ile bir araya geldikleri yer piyasa olarak tanımlanmaktadır. Piyasalar finansal ve reel piyasalar olmak üzere ikiye ayrılır. Reel piyasalar mal ve hizmet arz, talebinin karşılaştığı piyasalar olarak tanımlanırken finansal piyasalar ise elinde fon fazlası olan bireylerin tasarruflarını fon eksiği olan bireylere sunduğu piyasalardır.

Değer kavramı ise fiyat kavramı ile karıştırılmaktadır. Bu iki kavram birbiri ile ilişkili olmakla birlikte, kurumsal olarak farklı anlamlara gelmektedir. Değer ve fiyat kavramlarından bahsetmekte fayda vardır.

Değer kavramı literatürde kıymet, parasal değer, fayda gibi ifadelerle tanımlanmaktadır. Görüldüğü gibi kesin bir tanımlanmamakta kıymet, parasal değer, fayda gibi ifadelerin tümü ile ilişkili ve etkileşim içerisinde olan bir kavramdır. Başka bir şekilde ifade edilecek olursa, değer; bir malın veya hizmetin taşıdığı yararlı vasıftır. (Gage,1969; 15).

Değer kavramını açıklamak ekonomi bilimi için en karmaşık sorun ve tartışma konularından biridir. Bugün elde edilen anlamıyla değer, bazı durumlarda her hangi bir mal veya hizmet tarafından sağlanan toplam fayda veya yararlı vasfı; bazı durumlarda ise bu şeye sahip olmanın elde ettiği diğer mal ya da hizmetleri satın alma gücünü ifade etmektedir. Yani kısaca bir mal veya hizmetin başka bir mal veya hizmet karşısındaki değişim gücünü ifade etmektedir. (Encyclopedia of Banking and Finance, 1962: 591)

Fiyat kavramı ise parayla ifade edilen değerdir. Fiyat geniş bir şekilde “parayla ifade edilen değer; mal ya da hizmetleri satın almak için gereken, bir satıcının mal ya da hizmetler üzerindeki hakkından vazgeçmek için istediği para miktarı” olarak tanımlanabilir. (Encyclopedia of Banking and Finance, 1962: 591)

Fiyat ise değer etrafında çeşitli nedenlerle dalgalanan bir kavramdır. Güzel bir örnekle bunu daha anlaşılabilir kılabiliriz.

Değer ile piyasada oluşan fiyat arasındaki farkı anlamak için yapılabilecek bir şey de okyanusta belli bir andaki su seviyesini fiyat olarak düşünmektir. Okyanustaki suyun seviyesi med-cezir olayı ile dalgalanmalar gösterir. Su seviyesi sadece med-cezir olayının değil bunun yanı sıra dalgaların ve diğer bazı etkenlerin de etkisine maruzdur. Fakat bu etkiler med-cezir tarafından oluşturulan seviye civarında veya bu seviyenin daha aşağısında hareketler gösterirler. Bu örnekten de anlaşılacağı üzere fiyat yani herhangi bir andaki su seviyesi, dışsal faktörlerin etkisiyle gerçek değer yani normal su seviyesinin altında veyahut üstünde olabilmektedir. (Taylor, 1996).

3.2. Piyasa Değeri Kavramını Etkileyen Faktörler

Günümü finans dünyası için işletmenin piyasadaki değeri en önemli konulardan biri haline gelmiştir. Finans alanının özgün bir bilim dalı olduğu andan itibaren gündemi sık sık meşgul eden konulardan birisi de piyasa değeri kavramı ve bu kavramın nasıl hesaplandığı nelerden etkilendiği olmuştur.

Piyasa değeri kavramının ortaya çıkış nedeninin en temelinde küreselleşme kavramı yer almaktadır. Yirminci yüzyılın son çeyreğinde önemi çok artan, sermayenin uluslararası boyutlarda dolaşmasını sağlayan, rekabet ortamı yaratıp yeni girişimcilere fırsat sunan, piyasa değeri kavramını da içinde barındıran küreselleşme sürecindeki şirketler küresel ağa önem vermekte ve firma değerlerini maksimize etmeye çalışmaktadır.

Durkheim, sosyo-ekonomik alanda gerçekleşen değişimin yönünü yapısal farklılaşma olarak açıklarken yirminci yüzyılda ise yerini küreselleşme olgusuna bırakmıştır. (Waters, 1996). Küreselleşmenin bu kadar önem kazandığı bu dönemde gelişmiş ülkeler sosyal yapısı, teknolojik ve ekonomik durumu bakımından gelişmekte olan ülkelere göre daha avantajlı hale gelmektedir. Gelişmiş ülkelerin teknoloji ve ekonomik göstergelerde gelişmekte olan ülkelere göre önde olması; küreselleşme sürecinde diğer firmalara göre büyük avantaj sağlamak ve firma değerini önemli ölçüde etkilemektedir. Gelişmekte olan ülkeler bu açığı kapatmak ve gelişmiş ülkelerin firmaları ile rekabet içerisinde olmak için yeterli insan sermayesi stokuna sahip olmak zorunda kalmaktadır.

Teknolojik ilerlemenin beraberinde firma değerini maksimize edebilmenin temelinde yatan en önemli faktör hiç şüphesiz ki insan sermayesidir. Gelişmiş ülkelerde insan sermayesi faktörü de gayet etkin durumdadır ve hiç şüphesiz ki bu şirketler bu sermayeye kolay ulaşmamışlardır. Bu sermaye uzun yıllar sürmüş olan bir demografik geçiş sürecinin sonunda elde edilmiştir. Gelişmekte olan ülkeler ise gelişmiş ülkelere ait deneyimlerden faydalanarak bu açığı en kısa zamanda kapatmaya çalışmalıdır.

Bazı varsayımlara göre bir şirketin sermaye yapısı o şirketin piyasa değeri üzerinde etkilidir. Örnek verecek olursak finansal kaldıraçın ortaya çıkardığı etkiye en çok değinen “Net Gelir Yaklaşımı”na göre bir şirket sermaye yapısını değiştirerek sermaye maliyetini azaltıp piyasadaki değerini artırabilir. “Net Faaliyet Geliri Yaklaşımı” ise bu yaklaşımın tam tersine, bir şirketin sermaye yapısında meydana gelen değişikliğin o şirketin piyasa değerini etkilemeyeceğini savunmaktadır. “Geleneksel Yaklaşım”a göre ise sermaye yapısı bir şirketin piyasadaki değeri üzerinde etkili olup, şirketler için ise tek bir etkili sermaye yapısı mevcuttur (Ceylan, 2003: 221).

1958 yılında yayınlanan Modigliani ve Miller’in çalışmasına göre ise; vergi kavramının yer almadığı sermaye piyasalarında, şirketin piyasa değeri ile sermaye yapısı birbirinden bağımsız kavramlardır. Bu nedenden ötürü işletmeler tarafından ideal sermaye yapısına ulaşılamayacağını savunmaktadırlar (Ryen ve diğ.,1997: 41). Gerçekte sermaye piyasaları bu çalışmadaki etkin piyasalardan çok farklı olduğu için bir sürü eleştiriye maruz kalmışlar ve kurumlar vergisi faktörünü de işin içine katarak yeniden formüle etmişlerdir. Borca ait faizin vergiden muaf tutulması ve kar paylarının bu muafiyeti karşılayamaması durumunda şirketlerin yüzde yüz bir borçlanma ile sermaye yapılarını oluşturduklarında en yüksek piyasa değerine ulaşabileceklerini savunmuşlardır.

Piyasa değeri üzerinde etkili olan etmenlerden bir diğeri de asimetrik bilgi problemidir. Asimetrik bilgi problemi temel olarak şirketin yöneticilerinin şirket üzerine yatırımcılardan çok daha fazla bilgiye sahip olmasından kaynaklanmaktadır. Yatırımcıların firmanın sahip olduğu aktiflerinin mali değeri hakkında firma yöneticileri kadar çok bilgiye sahip olmamasından ötürü firmaya ait hisse senetlerinin piyasada düşük değerde fiyatlandırılmasına neden olmaktadır. Asimetrik bilgi probleminin bir sonucu olarak firma yöneticileri firma üzerine yatırımcılardan daha fazla bilgiye sahiptir. Firmanın finansal problemler yaşaması durumunda yöneticilerin başı derde gireceğinden yöneticilerin firmaya sıkıntı yaratacak durumda borçlanmaktan uzak durması gerektiği fikri firmanın borçlanmasını yatırımcılar için güvenilir bir sebep haline getirmektedir. Bu yaklaşıma göre yatırımcılar artan borçlanma ihtiyacını yüksek kaliteden kaynaklanan bir neden olarak görmektedirler. Düşük kalitedeki firmalar ise yüksek kalitedeki firmalara kıyasla daha fazla marjinal

iflas maliyetine sahip oldukları için borçlanma seviyelerini artırıp yüksek kaliteli firma gibi davranamayacaklardır. Yapılan bu açıklamalar neticesinde firma değeri ile borçlanma düzeyi arasında pozitif bir ilişki olduğu görülecektir (Harris ve Raviv, 1991: 311).

Firma değeri ile borçlanma düzeyinin pozitif ilişkili olduğu varsayımından hareketle şunları söylemekte doğru olacaktır. Bir firmanın varlık yapısı da o firmanın piyasa değerini etkileyen faktörler arasındadır. Firmaya ait tasfiye değeri firmanın aktifleri içerisinde maddi duran varlıklarının fazla olması ile artmakta ve iflas olması durumunda firmanın olduğundan farklı bir şekilde fiyatlandırılmasını engellemektedir. Maddi güvence sunamayan firmalar daha yüksek faiz oranlarından borçlanmakta ya da borç almak yerine ikame olarak hisse senedi ihraç etmek mecburiyetinde kalmaktadırlar. Yapılan bu açıklamalar sonucunda maddi duran varlıklara ait pay ile borçlanma düzeyi arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu görülmektedir. Küçük firmalara göre büyük firmaların iflas etme ihtimali daha düşük olduğu için ve ayrıca iflas etme maliyeti nispeten daha az olduğu için dengeleme yaklaşımı gereğince firmanın büyüklüğü ile borçlanma kapasitesi arasında pozitif yönlü bir ilişkinin olduğu düşünülmektedir. Firma gelirlerinde dönemler itibariyle tutarsızlık gözlemlenmesi ve finansal sorunlar yaşama olasılığı firma ait riskin göstergeleridir. Firmanın gelirinde meydana gelen tutarsızlık firmanın borçlanmadan ötürü meydana gelmiş olan yükümlülüklerini yerine getirirken sorun yaşamasına neden olabilmektedir. Bu nedenden dolayı firmanın borçlanma seviyesi düşebilmekte ve firma riski ile borçlanma düzeyi arasında negatif bir ilişki olduğu gözlemlenmektedir. Daha çok vergi ödeyen kurumlar vergi kalkanından faydalanmak üzere daha çok borçlanma yoluna başvurmaktadır. Gerçekleşen bu durumda ödenmiş olan vergi düzeyi ve borçlanma seviyesi arasında pozitif yönlü bir ilişki olmaktadır. Firmalar yatırım kredisi, yatırım indirimi ve emeklilik fonu gibi borç dışı vergi kalkanlarını vergi avantajlarına ikame olarak kullanabilir. Borç dışı vergi kalkanlarını yüksek oranda kullanan firmaların borçlanma düzeyleri düşüktür.

Buraya kadar işletmenin piyasa değerini etkileyen nicel faktörlerden bahsedilmiştir. Çalışmanın bu paragrafında ise piyasa değerini etkileyen nitel faktörlere yer

verilecektir. Firmanın piyasa değerini etkileyen nitel faktörleri şu şekilde sıralayabiliriz;

- İşletmenin kuruluş yeri seçimindeki uygunluk
- Üstün bir yönetim kadrosu ve bu kadronun başarı derecesi
- Üretilen mal ve hizmetlerin kalitesi ve satış örgütünün başarısı
- Maliyet giderlerinin kontrolünün ve sürümün iyi organize edilmesi
- Verimli çalışmayı mümkün kılan imkânlarla sahip olunması
- Monopol piyasada işlem görme avantajı
- Müşterilerin işletme hakkında düşündükleri
- Üretilen mal konusunda işletmenin sırlarının varlığı
- Çalışanlara yüksek düzeyde özel çalışma programlarının uygulanması
- İşçi ve işveren ilişkileri
- Firmanın uluslararası ilişkilerinin iyi olması
- İşletme dışı ilgi grupları ile ilişkilerin iyi olması

Çalışmanın bu paragrafında yukarıda sayılan firma değeri üzerinde etkili olan nitel faktörlerin açıklamalarına yer verilecektir. İşletmenin kuruluş yeri işletme değerinde doğrudan etkilidir. Bu faktöre göre insan ve malzeme kaynağına yakınlık, ulaşım imkânlarının elverişli oluşu ve bulunduğu çevre işletmenin piyasa değeri üzerinde etkilidir. Firmanın limanlara yakın olması kara yoluna ihtiyaç duymamasına neden olacak bu da işletmenin değerine olumlu olarak etki edecektir. İşletme kaynaklarının nasıl etkili bir biçimde kullanılacağını bilen ve kendini ispatlamış bir yönetim kadrosu da işletmenin piyasa değerini olumlu olarak etkileyecek faktörler arasındadır. Üretilen malın kalitesi ve üretilen bu malın rahatlıkla satışını gerçekleştirecek bir örgütün varlığı da şirket için önemli faktörlerden biridir. Kaliteli mal üretilip bunu rahatlıkla satabilen şirketlerin piyasa değerleri olumlu yönde etkilenecektir. İşletmeler sadece daha fazla fiyata satış yapmayı değil, maliyetlerini düşürmeyi hatta bazen de satış fiyatlarında indirim yaparak satışları artırmayı planlamaktadır. Böylelikle daha rekabetçi hale gelmeyi amaçlamaktadır. Bu durum da işletme değerinin olumlu yönde etkilemektedir. İşletme kaynaklarının yanı sıra bu kaynakları nasıl etkin bir şekilde kullanacağı da işletme için önemli faktörlerden biridir. Bu kaynakların doğru bir şekilde kullanılması işletme verimliliğini artırıcı bir etki gösterecektir. Verimli çalışmayı mümkün kılan imkânların varlığı işletmenin piyasa değerine olumlu bir

şekilde etki edecektir. İşletmenin mallarının kaliteli olması gibi bazı değerler dışında müşterilerin işletmede gördükleri bazı sübjektif unsurlar olabilir. Bu unsurlar işletmenin değerinin fazlalaşmasına veya müşteriden müşteriye farklılık göstermesine neden olabilir. Üretim safhası sırlarının varlığı da işletmenin değerini etkileyen faktörlerden bir tanesidir. Üretim safhası sırlarının varlığı işletmeyi rakiplerinden ayıran ve farklılaşmasını sağlayan en önemli faktörlerden biridir. Taklit edilme imkânını azaltan ve farklı çıktılar elde etmesini sağlayan bu faktör işletme değerini olumlu yönde etkilemektedir. Çalışanlara yüksek düzeyde özel çalışma programlarının uygulanması işletmenin çalışanlara eğitim vermesi ve var olan bilgi düzeyi ile yetinmemesini konu almaktadır. Eğitim ve geliştirme programlarına önem veren, bu konuda faaliyet göstermek için kurulmuş farklı departmanları olan işletmelerin değeri daha yüksek olacaktır. İşçi ve işveren ilişkileri işçilerin işi benimsemelerinde direkt olarak etkili olan faktörlerdendir. İşçi ve işveren arasındaki ilişkinin iyi olması üretkenliğe doğrudan etki ederek verimliliği artıracak ve işletmenin performansını olumlu olarak etkileyecektir. Bu da işletmenin değerine olumlu yönde katkı yapacaktır. İşletmelerin ulusal itibarlarının yanında uluslararası saygınlığı ve tanınmışlığı da işletme değerini olumlu olarak etkileyecektir. Uluslararası piyasalarda kendini tanıtmış ve belirli bir çevreye sahip olan işletmelerin karlılığı ve satışları diğer firmalara göre daha iyi olacaktır. Bu durum işletme değerinin artmasını sağlayacaktır. İşletmenin piyasa değerini etkileyen bir diğer faktörde devletle olan ilişkileri, bankalarla bağlantıları, finansal kuruluşların işletmeye sunduğu kredi imkânlarıdır.

3.3. Piyasa Değeri Kavramının Ortaya Çıkış Nedenleri

Kaynakların sınırlı olması nedeni ile yatırımcıların şirketlere yapacakları yatırımlar önem arz etmektedir. Bu süreçte karşılaşılabilecek finansal risklerin ölçümlenebilir ve tahmin edilebilir düzeyde olması gerekmektedir. Değer yaratmanın öneminin artması, firmanın yönetim anlayışını belirleyen, firmanın stratejilerine yol biçen değere dayalı yönetim anlayışının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bugün finans toplumunun konuştuğu en önemli konulardan biri hiç şüphesiz ki firma değerlemesi konusudur. Yoğun bir şekilde rekabet yaşanan iş dünyasında önemle altı çizilen konular; firma karı, ürün ve hizmet kalitesi, müşteri potansiyeli, faaliyette buldukları alanda geniş bir pazarlama ağına sahip olması olsa da; asıl olan derinleşen ve önem kazanan

finansal piyasaların için de firma hisse senetlerinin değer kazanması da firma için en az saydığımız diğer faktörler kadar önem arz etmektedir. İşletme değerini maksimum noktaya çıkarma çabaları günümüzdeki rekabet koşullarında finans yöneticilerinin en önemli görevlerinden biridir.

Harvard Business Review dergisinin 1960 yılının aralık ayında yayınlanan “The Trouble With Profit Maximization” adlı makalede Robert Anthony karı maksimum kılmanın bir firmanın temel amacı olmadığını dile getirerek, şirket performansı ve karının tek başına bir anlam belirtmediğini vurgulamıştır. Bu yaklaşım ile bir firmanın amacının karını maksimize etmekten öte firmanın bugünkü değerini en üst düzeye getirmek olduğunu belirtmiştir (Ercan vd. 1994).

1980’ li yılların ardından değişen dünya koşulları ile birlikte değişen ekonomik durum çerçevesinde küreselleşme aşaması ve teknolojideki ilerlemeler ile birlikte kendini sürekli yenileyen ekonomik bir yapı meydana gelmiştir. Bu süreç ile birlikte yenilikçi, rekabetçi ve dinamik birçok finansal yöntemi bir arada kullanan firmalar ortaya çıkmıştır. Bu durum firma sahiplerinin, ortaklarının, kredi veren kuruluşlarının, yatırımcıların davranışlarında ve beklentilerinde farklılıklar meydana getirmiştir. Bu süreç ile birlikte değişimin kaçınılmaz olduğu dünyada firma değerlemesi de şirketler için önemli rol oynamaya başlamıştır.

Margaret Blair tarafından 1978 yılında yapılan araştırmaya göre değer kavramı yüzde seksen maddi varlıklar ve yüzde yirmi de maddi olmayan varlıklar ile ifade edilmiştir. 1988 yılına kadar geçen sürede değer kavramı insanlar tarafından farklı anlaşılmaya başlamış ve yüzde kırk beşi maddi varlıklarla ilişkilendirilirken yüzde elli beşi ise maddi olmayan varlıklarla ilişkilendirilmeye başlanmıştır. 1988-1998 yılında ise tamamı ile değişmiş ve sadece yüzde otuzu maddi varlıklarla ilişkilendirilmeye başlamıştır (Sullivan, 2001: 111).

Liberalleşme süreci ile birlikte 80’ li yıllardan sonra devletler ekonomideki payını azaltma yoluna gitmişlerdir. Bu durum beraberinde özelleştirmelerin ülkeler genelinde yoğunluk kazanmasına sebep olmuştur. Özelleştirme işlemlerinde üzerinde durulması gereken en önemli konu kurumun değerinin taraflarca doğru bir şekilde

belirlenmesidir. Alıcı ve satıcı tarafından olaylar gözlemlendiğinde başarılı bir özelleştirme süreci ancak ve ancak doğru değer belirlenmesi ile mümkündür. Finansal tablo okuyucuları ve firmalar için bir firmanın değerinin doğru belirlenmesi halka açılmada en önemli konu haline gelmiştir. Halka açılmada firma yöneticileri yüksek değerden almak isterken alıcılar ise düşük değerden almak isteyeceklerdir. Piyasa değeri en doğru şekilde saptanarak fiyat her iki taraf içinde en doğru noktada, alıcı ve satıcı arasında oluşturulmalıdır.

3.4. Piyasa Değeri ve Hesaplama Yöntemi

İşletmecilikte en önemli konu piyasa değeri halini almıştır. Piyasa değeri ise çok çeşitli verilerden etkilenmektedir. Sadece karlılık piyasa değeri için belirleyici değildir. Bunun yanında birçok verinin de piyasa değeri üzerinde ki etkisi büyüktür. Piyasa değerini etkileyen diğer faktörlerden bahsedecek olursak; öz sermaye rakamları, finansal tablo değerleri ve saydam olarak sunulması, işletmenin faaliyetlerini yürüttüğü sektör ve bu sektördeki durumu piyasa değerini etkileyen faktörlere örnek teşkil eder.

Piyasa ve değer kavramları yukarıda incelenmişti. Piyasa değeri ise piyasada işlem gören varlıkların tam bilgiye sahip alıcılar ve satıcılar tarafından belirlenen alım-satım değerini ifade etmektedir.

Çalışmamızda kullanmış olduğumuz piyasa değeri, işletmenin hisse senedi performansı temel alınarak belirlenen rakamlar olarak seçilmiştir. Belirtilen şekilde, bir işletmenin piyasa değeri en basit haliyle aşağıdaki şekilde formüle edilecektir.

- Piyasa Değeri=Ödenmiş Sermaye x Hissenin Borsada İşlem Gördüğü Fiyat

3.5. İşletme Değerini Hesaplama Yöntemleri

Çalışmanın bu bölümünde firma değerini hesaplarken kullanılan yöntemler sıralanacak ve bu yöntemlerden bahsedilecektir. Bir firmanın pazardaki değeri o

işletmede bulunan varlık ve borçların pazar değerlerinin toplamını yansıtmaktadır. Bu durum Net Varlık Yöntemi olarak adlandırılmaktadır.

Bir işletmenin pazar değeri belirlenirken işletmeye ait hisse senetleri borsa da işlem görüyor ise borsa da işlem gören hisse senetlerine ait piyasa değerlerinin toplam değeri işletmenin değeri konusunda bir fikir oluşturabilmektedir. Bir işletmenin gelecekte sağlayacağı nakit akımlarının toplamı da firmanın değerini belirlemekte kullanılan bir yöntemdir. Bu yöntem Iskontolu Net Nakit Akımı Yöntemi olarak adlandırılmaktadır. Yaygın olarak kullanılan bir diğer yöntemde piyasa çarpanlarının kullanılmasıdır.

Bu yöntemler bazen tek başlarına bazı durumlarda ise belirli bir kombinasyon halinde birlikte kullanılmaktadır.

Firma değeri hesaplanırken kullanılan yöntemler şu şekilde sıralanabilir;

- Piyasa Çarpanları
- Net Varlık Yöntemi
- Fiyat / Satış Oranı
- Iskontolu Net Nakit Akımı Yöntemi
- Fiyat / Kazanç Oranı
- Piyasa Değeri / Defter Değeri
- Firmanın Değeri (Girişim Değeri)

3.5.1. Net Varlık Yöntemi

İşletmedeki kontrol payının, işletme aktifleri ve işletme faaliyetleri üzerinde her türlü tasarrufa olanak sağlayacak şekilde satılması sonucunda değerlendirilmesi gereken yöntem Net Varlık Yöntemidir. Bu yöntemde göre bir şirketin piyasa değeri şirket varlıkları ile şirket yükümlülüklerinin arasındaki farkın sayısal değerine eşittir. Bilanço üzerinde yer alan varlıklar ve yükümlülüklerin sayısal değerlerinin farkı o şirketin öz sermayesini verir. Ortaya çıkan bu farkın gerçek değeri öz sermayenin gerçek değerini, yani başka bir ifadeyle şirketin piyasa değerini vermektedir. Firmalar bilançolarını genelde maliyet esası ile tutarlar. Bu duruma örnek verecek olursak yüz bin TL ile alınan bir bina bilançoda yine aynı fiyatta gözükmektedir bunun nedeni ise

ilgili gayrimenkulün bu süreçte yeniden değerlemeye tabi tutulmamasıdır. Bu bina satışa çıkarıldığında görünen değeri ile değil, binanın o günkü değeri ile satılacaktır.

3.5.2. İskontolu Net Nakit Akımı Yöntemi

Bir şirkete ait hisselerden alacak yeni bir ortak belirli bir ortaklık anlaşması ile birlikte bağlanmakta ya da firmanın eski ve yeni ortakları stratejik bir işbirliği yapmak için bir araya geliyorlar ise “İskontolu Net Nakit Akımı Yönteminin” seçilmesi doğru karar olacaktır. Bu yöntemde işletmenin belli bir dönemdeki asli faaliyetlerinden kaynaklanan net nakit girişlerinin toplamı hesaplanır. Bulunan bu sayısal değere işletme ömrü sınırlı olmadığı düşüncesi ile Sürekli Değer ilave edilir. Bulunan sayısal değerlerin enflasyonist bir ortamda yanıltıcı bir hale dönüşmemesi için hesaplamalar belirli bir para birimi kullanılarak hesaplanır. Bulunan değer belirli bir faiz haddi üzerinden iskonto edilerek “Bugünkü Değer” ifade edilir.

İskonto oranı yatırım kararı verirken yatırımda kullanılan fonların ağırlık ortalamasıdır. WACC tekniği ile hesaplanır. İskonto oranı;

$WACC = Re * E / V + (1-T) Rd * D / V$ formülü ile bulunur.

WACC : iskonto oranı

Re : sermayenin maliyeti

E / V: sermayenin işletmenin toplam kaynaklarına oranı

T : vergi oranı

Rd: işletmenin borçlanma maliyeti

D/V: işletme borçlarının toplam kaynaklarına oranı

“Re” sermaye maliyeti olmak üzere sermaye maliyetinin formülü şu şekildedir; “Re = Rf + B * (Rm – Rf) + ülke riski” formülü kullanılarak hesaplanmaktadır (Ross,Westerfield,Jaffe;1996).

Rf : risksiz oran

B : sektöre özel riskler

Net Bugünkü Değer bulunduktan sonra peştamallık, işletmenin önceki döneminden kalan dağıtılmamış karlar, işletmenin aktifinde bulunan ancak işletmede faaliyetler için kullanılmayan menkul ve gayrimenkuller bu değere eklenir. Kısa ve uzun vadeli finansal borçlar da bu değerden çıkarılır.

3.5.3. Piyasa Çarpanları Yöntemi

İşletme hisselerini satın alacak kişi bunu hisse senetlerine yatırım yapmak amacıyla gerçekleştiriyor ve bir ortaklık anlaşması düzenlemiyorsa “Fiyat / Kazanç ve Piyasa / Defter Değeri” oranlarını kullanarak hesaplamak doğru bir karar olacaktır.

3.5.3.1. Fiyat / Kazanç oranı

İşletmeye ait piyasa değerinin, senelik net karının kaç katı olduğunu gösteren orandır. Hisse senedine ait fiyatların şirketin hisse başına düşen net karına oranıdır. Bu oranın düşük çıkması tercih edilir.

Fiyat / Kazanç Oranı= Hisse Senedi Fiyatı / Hisse Başına Kar

Fiyat / Kazanç Oranı= Piyasa Değeri / Net Dönem Karı

3.5.3.2. Piyasa değeri / defter değeri oranı

Şirketlerin hisse senetlerine ait piyasa değerlerinin öz sermayelerine bölünmesiyle bulunur. Piyasa değeri ile işletme öz sermayesi arasındaki oranı gösterir. Piyasa değeri ile işletme öz sermayesi arasındaki bu oranın düşük bir değer olması beklenir. Ortaya

ıkan bu oranın düşük bir değer mi yoksa yüksek bir değer mi olduğuna ise sektör ortalaması ile karar verilir. Hizmet ve arıcılık gibi sektörlerde düşük sermaye kullanıldığından bu oran yüksek çıkabilmektedir. Böyle işletmelerde bu oran çok dikkate alınmamalıdır.

3.5.3.3. Fiyat / satış oranı

İşletme piyasa değerinin işletmenin i hacmine oranını gösteren yöntemdir. Bu oranın da düşük olması istenendir. Düşük bir oran beklenirken aynı zamanda diğer faktörleri de göz önünde bulundurmak gerekir.

$$\text{Fiyat / Satış} = \text{Piyasa Değeri} / \text{Net Satışlar}$$

3.5.3.4. Firma değeri

İşletmeye ait tüm borç ve alacaklar ile birlikte işletmenin satın alınması durumunda ortaya çıkan değerine firma değeri denmektedir. Firma değeri bulurken piyasa değeri ile birlikte işletme net nakitleri de dikkate alınarak her iki değer toplanır ve firma değeri bulunur. Net nakit ise işletmenin nakit ve menkul kıymetlerinin toplamından finansal borçları çıktıktan sonra kalan tutardır.

$$\text{İşletmenin Firma Değeri} = \text{İşletmenin Piyasa Değeri} + \text{Net Nakitleri}$$

$$\text{Net Nakit} = (\text{Nakitler} + \text{Menkul Kıymetler}) - \text{Toplam Finansal Borçları}$$

4. LİTERATÜR TARAMASI

Tablo 39. Literatür taraması

Yazar, Yıl, Araştırmanın Adı	Araştırma Yöntemi ve Amacı	Araştırmanın Sonucu
<p>GARY C. BIDDLE, CAROLYN M. CALLAHAN, HYUN A. HONG, ROBIN L. KNOWLES (2016)</p> <p><i>“Do adoptions of international financial reporting standards enhance capital investment efficiency?”</i></p> <p><i>(Uluslararası finansal raporlama standartlarının benimsenmesi sermaye yatırım verimliliğini artırıyor mu?)</i></p>	<p>26 ülkeden yola çıkılarak Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının benimsenmesi sonucunda sermaye yatırım verimliliğinde ne gibi bir değişiklik olduğunu açıklamaya çalışıyor.</p>	<p>Çalışmanın sonucunda UFRS uygulayan ülkelerde sermaye yatırım verimliliğinin uygulamayan ülkelere kıyasla daha iyi olduğuna kanaat getiriliyor. Yani diğer UFRS kabulleri ile sermaye yatırım verimliliği arasında pozitif yönlü bir ilişki vardır.</p>
<p>MOHAMMED NURUNNABİ (2017)</p> <p><i>“Auditors' perceptions of the implementation of International Financial Reporting Standards (IFRS) in a developing country”</i></p> <p><i>(Denetçilerin gelişmekte olan bir ülkede Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının (UFRS) uygulanmasına ilişkin algıları)</i></p>	<p>Uluslararası Finansal Raporlama Standartları, G20 ülkeleri de dahil olmak üzere dünyadaki 140 ülke tarafından kabul edilmiştir. Daha önce yapılan araştırmaların çoğu sadece gelişmiş ülkeleri konu almaktadır. Gelişmekte olan ülkelerdeki araştırmaların yetersizliği nedeniyle yapılan bu çalışmanın amacı, gelişmekte olan bir ülkede 1998'den 2014'e kadar IFRS uygulamasının denetçilerin algılarına ve belgesel analizlerine dayalı engellemelerini araştırmaktır.</p>	<p>Gelişmekte olan bir ülkenin politika yapıcılara ilişkin deneyimindeki IFRS uygulama konuları ve denetim literatürünün artan bilgisine katkıda bulunur ve bunları iletir.</p>

Tablo 39.'un devamı

<p>MERVE PERÇİN (2019)</p> <p><i>Türkiye’de Hisse Senedi Piyasasını Etkileyen Makroekonomik Faktörlerin Analizi</i></p>	<p>Bu çalışma borsada meydana gelen volatilitelerin makroekonomik değişkenler ile bağlantısı test edilmektedir. Borsa İstanbul endeksinin 2008-2017 yılları arasındaki aylık verileri kullanılmıştır. Bu veriler kullanılarak borsaya ilişkin volatilité endeksi oluşturulmuştur. Bu çalışmada analiz etmek amacıyla Vektör Otoregresyon yöntemi kullanılmıştır.</p>	<p>Çalışmanın sonucunda hisse senedi piyasası fiyat dalgalanmalarının ulusal makroekonomik faktörlerden ziyade uluslararası makroekonomik faktörlerden etkilendiği gözlemlenmiştir. Bu çalışmaya göre gelişmekte olan ülkelerde sermaye piyasası yoğun şekilde uluslararası faktörlerin etkisinde kalmaktadır.</p>
<p>REFANDİ BUDİ DESWANTO, SYLVIA VERONİCA SİREGA R (2018)</p> <p><i>“The associations between environmental disclosures with financial performance, environmental performance, and firm value”</i></p> <p><i>(Çevresel açıklamalar ile finansal performans, çevresel performans ve firma değeri arasındaki ilişkiler)</i></p>	<p>Bu çalışmanın amacı; çevresel açıklamaların finansal performans, çevresel performans ve firma değeri ile doğrudan ve dolaylı ilişkilerini açıklamaktır. Bu çalışmanın örnekleme Endonezya Menkul Kıymetler Borsası’nda tarım endüstrisi, madencilik endüstrisi, temel endüstri ve kimyasallar, çeşitli endüstri ve tüketim malları endüstrisinde listelenen ve Çevre Yönetimi Performans Değerlendirme Programına katılan şirketlerdir. Veriler sürdürülebilirlik raporlarından, yıllık raporlardan ve yıllık finansal tablolardan alınmaktadır. Veri analizi için eşzamanlı denklem modelleme ve panel veri regresyon analizi kullanılmıştır.</p>	<p>Bu çalışmanın sonucunda finansal performansın çevresel açıklamaları etkilemediği görülmüştür. Gecikmiş çevresel performansın mevcut çevresel açıklamalar üzerinde olumlu bir etkisi vardır. Çevresel açıklamalar ise firma pazar değerini etkilemez. Çevresel açıklamalar finansal performans ile çevresel performansın firma değeri üzerindeki etkisine aracılık etmez.</p>

Tablo 39.'un devamı

<p>UMUT UYAR (2015)</p> <p><i>Finansal Raporlama Standartları'nın Piyasa Değerini Açıklama Gücü Üzerine Etkisi</i></p>	<p>Bu çalışma Türkiye'deki muhasebe uygulamalarının halka açık şirketlerde piyasa değerlerini açıklama gücünü Muhasebe Uygulamaları Genel Tebliği ile karşılaştırarak analiz etmektedir. Bu çalışmada örneklem olarak 2000-2004 ve 2005-2009 dönemlerinde faaliyet gösteren 225 şirkete ait veriler kullanılmıştır. 2000-2004 yılı verileri TMS'den önceki dönem verileri 2005-2009 verileri ise TMS'den sonraki verileri gösterdiği için özellikle bu yıllar incelenmiştir. Bu çalışmada araştırma yöntemi olarak panel veri analizi yöntemi kullanılmıştır.</p>	<p>Çalışma sonucunda 2005 sonrası verilerin yatırım yapanlar tarafından daha güvenilir bulunduğu ve 2005 öncesi verilere göre fiyatlamayı açıklamada daha başarılı olduğu gözlemlenmiştir. TMS/TFRS varlığı finansal raporlama ortamının daha güvenilir bir hale gelmesine olanak sağlamıştır.</p>
<p>BONNIE BUCHANAN, CATHY XUYING CAO, CHONGYANG CHEN (2018)</p> <p><i>“Corporate social responsibility, firm value, and influential institutional ownership”</i></p> <p><i>(Kurumsal sosyal sorumluluk, firma değeri ve etkili kurumsal sahiplik)</i></p>	<p>Bu çalışma Kurumsal Sosyal Sorumluluğun etkili kurumsal sahiplikle birlikte 2008 küresel mali krizinde firma değerini nasıl etkilediğini inceliyor. Çalışmada üçlü fark analizi uygulanıyor. Çalışma Kurumsal Sosyal Sorumluluk ile firma değeri arasındaki ilişkinin etkili kurumsal sahiplik düzeyine bağlı olduğunu gösteriyor. Sonuçlar bir dizi sağlamlık testi ile desteklenmektedir.</p>	<p>Çalışma sonucunda Kurumsal Sosyal Sorumluluğun firma değeri üzerindeki etkisinin, etkili kurumsal sahiplik düzeyine ve ekonomik koşullara bağlı olduğu bulunmuştur. Krizden önce Kurumsal Sosyal Sorumluluk düşük kurumsal sahiplik firmalarının değerini olumlu yönde etkilemektedir. Kriz sırasında, Kurumsal Sosyal Sorumluluk-firma değer ilişkisi yüksek kurumsal mülkiyetli firmalar için olumludur, bu da kriz oluştuğunda aşırı yatırım kaygılarının baskın olduğunu göstermektedir.</p>

Tablo 39.'un devamı

<p>MİKAİL EROL, MUHSİN ASLAN (2017)</p> <p><i>Uluslararası Muhasebe ve Denetim Standartlarının Gelişmesi</i></p>	<p>Bu çalışma küreselleşmenin getirdiği ortak bir dil kullanma sorununu muhasebe sisteminde ne gibi değişikliklere yol açtığını incelemek amacı ile yapılmıştır. Küreselleşme muhasebe alanında muhasebe standartları ve bağımsız denetime etki ederek kendini göstermiştir. Çalışma muhasebe uygulamalarını diğer uluslar ile ortak bir hale getirmek için Türkiye'nin de yaptığı değişikliklerden bahsetmiştir. Muhasebe standartlarını tanımladıktan sonra bu standartların firmalar için ne derece önemli olduğu üzerinde durulmuştur. Muhasebe standartlarının belirlenmesine yönelik yapılan çalışmalardan bahsedilmiştir.</p>	<p>Çalışma sonunda mali tabloların güvenilir, ihtiyaca uygun, anlaşılır, karşılaştırılabilir ve işletme ile ilgili olanların ihtiyaçlarını karşılayabilir olması gerektiği sonucuna varılmıştır. UFRS ve UMS'lerin muhasebenin evrenselleşmesinde önemli katkılar sağladığı gözlemlenmiştir. Hazırlanan bu standartlar vergiyi esas alan muhasebe uygulamaları ile hazırlanmış olan mali tablolara önemli değişiklikler getirmiştir.</p>
<p>WILLIAM T. SUCUAHÍ, JAY MARK CAMBARİHAN (2016)</p> <p><i>"Influence of profitability to the firm value of diversified companies in the Philippines"</i></p> <p><i>(Karlılığın Filipinler'deki çeşitlendirilmiş şirketlerin firma değerine etkisi)</i></p>	<p>Bu çalışma, şirketin profilinde sanayi, şirket yaşı ve firma değeri ile karlılığında önemli bir etki olup olmadığını Tobin'in Q modelini kullanarak belirlemeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın amacına ulaşmak için Filipin Menkul Kıymetler Borsası'nda 2014 yılına ilişkin yıllık mali raporlar toplanıp analiz edilerek Filipinler'de 86 şirket seçilmiş ve öngörücü korelasyon tasarımı kullanılmıştır. Bağımsız ve bağımlı değişkenler arasındaki anlamlı etkiyi belirlemek için Frekans, Ortalama ve Çoklu Regresyon kullanılmıştır.</p>	<p>Çalışmanın sonucunda çoklu regresyon, Tobin'in Q'sunu kullanarak firmanın değerini etkilediği varsayılan üç faktörden birinin olduğunu gösterir denilmiştir. Yalnızca karlılık firmanın değeri üzerinde önemli olumlu etkiler gösterir.</p>

Tablo 39.'un devamı

<p>ERDEM KARAKUYU (2018)</p> <p><i>Türkiye finansal raporlama standartları ile Vergi Usul Kanunu açısından dönen varlıkların mukayeseli değerlemesinin işletmenin finansal yapısına muhtemel etkileri</i></p>	<p>Bu çalışma dönen varlıklar hesap grubunun TFRS ve VUK açısından değerlendirilmesi ve örnek bir uygulama ile değerlendirme sonucunun işletmenin finansal yapısına etkisi gözlemlenmek amacıyla yapılmıştır. Değerleme çalışmalarının finansal tablolar ve muhasebe politikaları üzerindeki ele alınarak yürürlükte olan VUK ile 01.01.2013 tarihinde yürürlüğe giren TRFS çerçevesinde karşılaştırma yapılmıştır.</p>	<p>Bu çalışmada; Vergi Usul Kanunu başta olmak üzere TMS ve TFRS ile mevcut vergi uygulamalarımız arasında farklılık olduğu ve işletme ile bilgiyi kullananlar arasında anlaşmazlıklara yol açtığı gözlemlenmiştir.</p>
<p>İSMAİL DOĞAN (2019)</p> <p><i>Türkiye’de Hisse Senedi Getirilerini Etkileyen Yapısal ve Firmaya Özgü Karakteristiklerin Karşılaştırmalı Analizi</i></p>	<p>Çalışma Türkiye’de hisse senedi getirisinde etkili olan firma ve ülkeye özgü karakteristikleri belirleyip hisse senedi getirisi ile ilişkisini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Çalışmada panel veri standartlaştırılmış değişkenlerle regresyon yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada para arzı, döviz kuru, enflasyon, yabancı portföy yatırımları, altın, ödemeler dengesi, gayri safi yurt içi hasıla olmak üzere yedi adet yapısal karakteristik kullanılmıştır. Karlılık, kaldıraç, likidite, varlık yapısı, fiyat kazanç oranı, piyasa değeri, piyasa değeri/defter değeri, hisse başı kar, aktif büyüme oranı, boyut, risk, satış potansiyeli olmak üzere on iki adet firmaya özgü karakteristik incelenmiştir.</p>	<p>Yapılan analiz sonucunda endeks getirisi ile tüm yapısal karakteristikler anlamlı ilişki içinde bulunmuş, firma getirisi ile anlamlı ilişki içerisinde olan on adet yapısal ve firmaya özgü karakteristik bulunmuştur. Elde edilen sonuçlara göre hem yapısal hem de firmaya özgü karakteristikleri bir arada değerlendirmek gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.</p>

Tablo 39.'un devamı

<p>LİSA MİLİCİ GAYNOR, ANDREA SEATON KELTON, MOLLY MERCER, TERİ LOMBARDİ YOHAN(2016)</p> <p><i>“Understanding the relation between financial reporting quality and audit quality”</i></p> <p><i>(Finansal raporlama kalitesi ile denetim kalitesi arasındaki ilişkiyi anlama)</i></p>	<p>Finansal raporlama araştırması ve denetim araştırmalarının birincil amacı kalitenin belirleyicilerini anlamaktır. Her iki alandaki araştırmacılar da kaliteyi artıran veya bozan çok çeşitli değişkenler belirlemiştir. Bu çalışmada finansal raporlama ve denetim kalitesini tanımlamak için bir kişi/görev/çevre çerçevesi kullanılıyor. Bu çerçeve finansal raporlama ve denetim literatürü arasındaki bağlantıları tartışmak ve aralarındaki ilişkiyi vurgulamak amacı ile kullanılıyor.</p>	<p>Bu çalışma finansal raporlama ve denetim kalitesi konusundaki ortak anlayışı geliştirmek için finansal raporlama ve denetim araştırmacılarının birbirlerinden neler öğrenebilecekleri konusunda öneriler sunar.</p>
<p>TUĞBA ÇETİNEL (2016)</p> <p><i>Kazanç Yönetiminin Firmaların Piyasa Değeri Üzerine Etkisi: BİST Firmalarına Yönelik Uygulama</i></p>	<p>Çalışma hisse senedi ve kazanç yönetimi arasındaki ilişkiyi açıklamak amacı ile yapılmıştır. Çalışmada kazanç yönetiminin BİST şirketlerinin hisse senedi fiyatlarına etkisi Düzeltilmiş Jones Modeli ile incelenmektedir. Örneklem olarak BİST’te yer alan 127 şirketin verisi karşılaştırılmıştır.</p>	<p>Çalışmanın sonucunda kazanç yönetimi ve firmaların piyasa değerleri arasında negatif ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir. Kazanç yönetimi uygulamalarını minimum düzeye indirmek için sermaye piyasası araçlarını geniş kitlelere yaymalı ve belli yatırımcılarda toplanmasının önüne geçmeliyiz sonucuna varılıyor.</p>

Tablo 39.'un devamı

<p>AHMET KURTARAN, AYTEN TURAN KURTARAN, MELİKE KURTARAN ÇELİK, ZEKİYE TEMİZER (2015)</p>	<p>Bu çalışma finansal analizde kullanılan oranlarla firma değeri arasındaki ilişkiyi ele almıştır. Bu çalışmada örneklem olarak BIST-100'de yer alan 45 şirkete ait 2008-2012 yılları arasındaki veriler kullanılmıştır. Çalışmada firma değeri bağımlı değişken olarak ele alınırken asit test oranı, cari oran, stok devir hızı, alacak devir hızı, özsermaye devir hızı, alacak devir hızı, faaliyet kar marjı, net kar marjı, aktif karlılığı, özsermaye karlılığı, aktif karlılığı, borç-özsermaye oranı ve faiz karşılama oranı bağımsız değişken olarak ele alınmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemek için çoklu regresyon analizi kullanılmıştır.</p>	<p>Bu çalışmada yapılan analizler sonucunda asit test oranı ve aktif karlılığı ile firmanın değeri arasında anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki olduğu, cari oran ve firma değeri arasında ise anlamlı fakat negatif yönlü bir ilişki olduğu kanısına varılmıştır. Diğer oranlar ile firma değeri arasında anlamlı düzeyde bir ilişki bulunamamıştır.</p>
<p>THOMAS SCHNEIDER, GIOVANNA MICHHELON, MICHAEL MAIER (2017)</p> <p><i>“Environmental liabilities and diversity in practice under international financial reporting standards”</i></p> <p><i>(Uluslararası finansal raporlama standartları kapsamında çevresel yükümlülükler ve uygulamadaki çeşitlilik)</i></p>	<p>Bu çalışma muhasebe düzenleyicilerini çevresel yükümlülüklerin raporlanmasında, uygulamadaki çeşitliliği ele almaya teşvik etmek amacı ile yapılmıştır. Bu çalışmanın yöntemi ampirik arşivleme, firma özelliklerini izleme ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına geçişte iskonto oranı seçimidir.</p>	<p>Örnek firmaların yaklaşık üçte biri daha yüksek bir iskonto oranı seçerek, Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına geçişte çevresel yükümlülüklerde büyük bir artıştan kaçınmaktadırlar. Kanıtlar, bu firmaların nispeten daha büyük çevresel yükümlülüklere sahip olduğunu ve iskonto oranı kararının stratejik bir seçim olduğunu göstermektedir.</p>

Tablo 39.'un devamı

<p>HÜLYA YILMAZ (2017)</p> <p><i>Sermaye Yapısının Firma Değeri ve Firma Performansına Etkisi: Ampirik Bir Analiz</i></p>	<p>Bu araştırma sermaye yapısının firma değeri ve performansı üzerine etkisini incelemiştir. Örneklem olarak BIST - 100'de işlem gören 60 firmaya ait 2000 ve 2012 yılları arasındaki veriler kullanılmıştır. Sermaye yapısının firma değeri üzerine etkisi araştırılırken bağımlı değişken olarak Piyasa Değeri / Defter Değeri ve Tobin Q değeri kullanılmaktadır. Sermaye yapısının firma performansına etkisi ölçüldüğü durumda ise aktiflerin karlılığı, öz kaynak karlılığı, hisse başına kar ve fiyat / kazanç oranı bağımlı değişkenlerdir. Bütün modelde ise Borç / Öz kaynak oranı bağımsız değişkendir. Çalışmada risk kontrol değişkeni olarak kullanılmaktadır.</p>	<p>Bu çalışmanın sonucunda sermaye yapısında borç oranı arttığı zaman küçük firmaların performansı düştüğü ve buna karşılık bütün firma değerlerini minimum seviyede negatif ve anlamlı düzeyde etkilediği gözlemlenmiştir.</p>
---	--	---

Tablo 39.'un devamı

<p><i>UMUT TOLGA GÜMÜŞ, ZEKAYİ ŞAKAR, GÜRKAN AKKIN, MUSTAFA ŞAHİN (2017)</i></p> <p>Finansal Analizde Kullanılan Oranlar ve Firma Değer İlişkisi: BİST’de İşlem Gören Çimento Firmaları Üzerine Bir Analiz</p>	<p>Bu araştırma BİST’te işlem gören işletmelerin finansal oran analizi ile işletmelerin firma değeri arasında ne tür bir ilişki olduğunu incelemiştir. Bu ilişki oranlarından yola çıkılarak işletmenin mali yapısı, varlık kullanımının etkinliği, likidite durumu, karlılık oranı ve firma değeri üzerindeki etkisi incelenmiştir. Bu çalışmada örneklem olarak 2011-2015 yılları arasında BİST’te işlem gören en büyük 5 çimento firmasının verileri ele alınmıştır. Bu çalışmada piyasa değeri bağımlı değişken olup faaliyet, mali yapı likidite ve karlılık oranları ise bağımsız değişken olarak ele alınmıştır. Bu çalışmada panel veri analiz yöntemi uygulanmıştır.</p>	<p>Bu çalışmanın sonucunda mali yapının %80, likidite oranlarının %66, faaliyet oranlarının %60 ve karlılık oranlarının %60 oranında firma değeri ile anlamlı bir ilişkisi olduğu gözlemlenmiştir. Bu ilişkilerin bir kısmı pozitif yönlü iken bir kısmı ise negatif yönlüdür. Mali yapı ve likidite oranlarının firma değeri üzerine etkisi faaliyet ve karlılık oranlarına göre daha fazladır.</p>
<p>ENGİN DİNÇ, OĞUZ YUSUF ATASEL (2016)</p> <p><i>Türkiye’deki Muhasebe Anlayışının Gelişim Süreci ve Mevcut Durumun İncelenmesi</i></p>	<p>Bu çalışma Türkiye’deki muhasebe anlayışının neden gelişmediğini tarihsel süreci ile sorgulamaktadır. Bu nedenle cumhuriyetin ilk yılından bugüne kadar muhasebenin tarihsel süreci ele alınmış, gerçeğe uygun muhasebe anlayışı neden gelişmiyor sorusuna cevap aranmıştır.</p>	<p>Çalışma sonucunda Türkiye’de muhasebe uygulamalarının kamu bürokrasisi tarafından yönlendirilmesi, uygulamaların vergi temelli gelişmesi ve özel sektörün vergi kanunlarına öncelik vermesinden dolayı gelişmediği çıkarımına varılmıştır. Gerçeğe uygun muhasebe uygulamalarının gelişmesi için muhasebe kültürünün değişmesi gerektiği gözlemlenmiştir.</p>

Tablo 39.'un devamı

<p>CHRİSTİAN LEUZ, PETER D. WYSOCKİ (2016)</p> <p><i>“The economics of disclosure and financial reporting regulation: Evidence and suggestions for future research”</i></p> <p><i>(Bilgilendirme ekonomisi ve finansal raporlama düzenlemesi: Gelecekteki araştırmalar için kanıt ve öneriler)</i></p>	<p>Bu çalışma finansal raporlama düzenlemelerinin ekonomik sonuçlarını ve uluslararası kanıtlar hakkındaki ampirik literatürü tartışmaktadır. Düzenlemeyle ilgili araştırmanın politikaya uygunluğu göz önüne alındığında, düzenleyici maliyet ve faydaları ölçmek, açıklama ve raporlama sonuçlarını ölçmek ve düzenleyici çalışmalardan nedensel çıkarımlar çekmekle ilgili zorluklar vurgulanmaktadır. Daha sonra, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'nın (benimsenmesine ilişkin kanıtlar da dahil olmak üzere, açıklama düzenleme ve raporlama standartlarının ekonomik etkileri hakkındaki ampirik kanıtlar sentezleniyor.</p>	<p>Bu çalışmanın sonucunda genel olarak piyasadaki etkileri ve düzenlemelerden kaynaklanan dışsallıklar konusunda kanıtımız yoktur, ancak bu kanıtlar düzenlemenin ekonomik gerekçesinin merkezinde yer alır sonucuna varılıyor. Çalışmanın en son bölümünde ise gelecekteki araştırmalar için birkaç spesifik öneri veriliyor.</p>
<p>I.D DİCHEY (2017)</p> <p><i>“On the conceptual foundations of financial reporting”</i></p> <p><i>(Finansal raporlamanın kavramsal temelleri hakkında)</i></p>	<p>Bu makale gelirin kavramsal ve pratik olarak daha iyi, düzeltmelerin muhasebe tahakkukları olduğu “düzeltilmiş net nakit akışları” olarak tanımlandığını iddia etmektedir. Bu makale ayrıca finansal raporlamada gelir temelli bir yaklaşımın nakit kazanımının başarısını yansıtmak için daha uygun olduğunu ve bununla kar amaçlı kuruluşların ne yaptığını açıkladığını savunuyor.</p>	<p>Bu çalışmaya göre gelire dayalı yaklaşımın iki ana özelliği vardır. Bunlardan biri firma değerlemesine net bir bağlantı sağladığı için net nakit akışlarına dikkat edilmesi gerektiğidir. İkinci ana özellik ise nakit yatırımının başarısını göstermek için nakit akışlarını ayarlamaya yarayan muhasebe tahakkuklarına dikkat edilmesi gerektiğidir.</p>

Tablo 39.'un devamı

<p>GÖRKEM DÖRTBÖLÜK (2019)</p> <p><i>Piyasa Değeri/Defter Değeri Yöntemine Göre Hisse Senedi Değerleme, BİST Çimento Sektörü Üzerine Bir Uygulama</i></p>	<p>Bu çalışmada piyasa değeri/defter değeri oranı bu çalışmada kullanılan değerlendirme yöntemidir. Piyasa değeri/defter değeri oranı kullanılarak hisse senedinin değerlendirme potansiyeli üzerinde yatırımcı için önemini vurgulamak amaçlanmıştır. Örneklem olarak BİST Çimento sektöründe bir yatırımın sonuçları incelenmiştir.</p>	<p>Bu çalışmanın sonucunda sektöre ait ortalamadan küçük olan piyasa değeri/defter değeri oranlı hisse senetleri daha yüksek getiri elde eder ve düşük oranlı hisse senetlerinin ise değerlendirme potansiyeli taşıdıkları sonucuna ulaşılmıştır.</p>
<p>PINAR KILIÇ (2019)</p> <p><i>Finansal Performans ve Hisse Senedi Getirileri Arasındaki İlişki: BİST'te Enerji Sektöründe Faaliyet Gösteren Firmalar Üzerinde Bir Uygulama</i></p>	<p>Finansal oranlar ile hisse senedi getirileri arasındaki ilişkiyi analiz etmek amacıyla oluşturulmuştur. Örneklem olarak enerji sektöründe faaliyet gösteren on iki şirkete ait 2013-2017 yılları arasındaki çeyrek dönem finansal oran verileri kullanılmıştır. Bu çalışmada analiz yöntemi olarak panel veri analizi yöntemi kullanılmıştır.</p>	<p>Araştırmalar sonucunda net işletme sermayesi, aktif büyüklük, borç/toplam kaynak değişkenleri ve öz sermaye karlılığı ile hisse senedinin getirisi arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir. Finansal oranların hisse senedi getirisini belirlemede etkisinin düşük olduğu gözlemlenmiştir.</p>
<p>BİRGÜL DİKMEN (2019)</p> <p><i>Entelektüel Sermayenin İşletmelerin Piyasa Değeri Üzerindeki Etkilerinin Analizi</i></p>	<p>Günümüzde ölçülmesi ve raporlanması mümkün hale gelen entelektüel sermayenin işletmelerin piyasa değeri üzerindeki etkisini gözlemek amacıyla oluşturulmuştur. Çalışmanın ilk bölümünde değerlendirme kavramı ve değerlendirme yöntemleri üzerinde durulmuş bir diğer bölümde de entelektüel sermayeye değinilmiştir. Örneklem olarak bilişim ve teknoloji sektöründe BİST'te işlem gören şirketlere ait veriler kullanılmıştır.</p>	<p>Çalışmada yapılan araştırmalar sonucunda piyasa değerindeki artışın tek nedeninin entelektüel sermaye olmadığı, sermaye artırımını gibi unsurların piyasa değerini etkilediği için sermaye artırımının yapılan analizi etkilediği sonucuna varılmıştır. Analiz sonucunda çoğu şirketin entelektüel sermayeye sahip olduğu fakat çok az şirkette sürekli değer yarattığı görülmüştür.</p>

Tablo 39.'un devamı

<p>EDA KÖSE (2019)</p> <p><i>Finansal Raporlama Standartlarının Muhasebe Kalitesi Üzerine Etkisi ve Bir Uygulama</i></p>	<p>Bu çalışma IFRS uygulayan ülke şirketlerinde IFRS uygulamalarının muhasebe kalitesi üzerindeki etkisini gözlemlemek amacıyla oluşturulmuştur. Araştırmada örneklem olarak 25 farklı ülkeden listelenmiş 5435 işletmenin isteğe bağlı tahakkuku karşılaştırılmıştır. Bu tahakkukların hesaplanmasında Düzeltilmiş Jones Modeli kullanılmıştır.</p>	<p>Bu çalışmada elde edilen bulgulara göre IFRS uygulayan ülkedeki şirketlerde uygulamaların muhasebe kalitesini olumlu yönde etkilediği gözlemlenmiştir. Ülkelerin hukuki ve politik sistemleri, muhasebe sistemleri, finansal raporlama teşvikleri, vergi, kültür ve finansal krizler gibi etkenleri finansal raporlama kalitesi üzerinde etkilidir.</p>
<p>F. SARDO, Z. SERRASQUEIRO (2017)</p> <p><i>“A European empirical study of the relationship between firms' intellectual capital, financial performance and market value”</i></p> <p><i>(Firmaların entelektüel sermayesi, finansal performansı ve piyasa değeri arasındaki ilişki üzerine Avrupa ampirik çalışması)</i></p>	<p>Bu çalışmanın amacı, firmaların entelektüel sermayesi, finansal performans ve piyasa değeri, arasındaki ilişkinin yanı sıra entelektüel sermaye performansı üzerindeki sahiplik konsantrasyonları arasındaki ilişkiyi analiz etmektir. 2004 ve 2015 yılları arasında Batı Avrupa da 14 ülkeye ait firmalar örneklem olarak kullanılmıştır.</p>	<p>Sonuçlar entelektüel sermayenin firmaların değer yaratması için önemli bir kaynak olduğunu ortaya koymuştur. Sonuçlar istihdam edilen sermayenin kısa vadede firmaların finansal performansını olumlu etkilediğini göstermektedir. Entelektüel sermaye bileşenlerinin etkisi piyasa değeri üzerinde hemen olmayabilir. Yapısal sermaye uzun vadede firmaların finansal performansını olumlu etkilemektedir. Ayrıca sonuçlar, sahiplik yoğunluğunun ve sahiplerin yönetime katılımının firmaların finansal performansını kısıtladığını göstermektedir.</p>

Tablo 39.'un devamı

<p>NOSAKHARE PETER OSAZUWA, AYOİB CHE- AHMAD (2016)</p> <p><i>“The moderating effect of profitability and leverage on the relationship between eco-efficiency and firm value in publicly traded Malaysian firms”</i></p> <p><i>(Kârlılık ve kaldırıcın halka açık Malezya firmalarında eko-verimlilik ve firma değeri arasındaki ilişkiye ılımlı etkisi)</i></p>	<p>Bu çalışma karlılık ve kaldırıcın eko-verimlilik ve firma değeri arasındaki ilişki üzerindeki etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır. Çalışma, firmaya özgü değişkenlerin ılımlı etkilerini belirlemek için hiyerarşik regresyon analizini kullanarak Ohlson'un değer alaka düzeyi üzerine modelini genişletmektedir. Çalışma 2013 yılı itibarıyla Malezya'dan 667 finansal olmayan firmayı kapsamaktadır. Eko-verimlilik verileri yıllık raporun içerik analizinden, finansal veriler ise veri akışından alınmıştır.</p>	<p>Çalışma, eko-verimlilik ve firmanın değeri arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğunu göstermektedir. Eko-verimlilik ve işletme değeri arasındaki ilişkide karlılık pozitif ve ılımlı bir ilişki için destek sağlarken, ilişkideki kaldırıcı için önemli bir etkisi yoktur. Sonuç, yönetim ve potansiyel yatırımcılara, firmanın borç profillerine bakılmaksızın, eko-verimliliğe yapılan yatırımın daha yüksek firma değerine yol açacağını ve kârlı firmaların eko-verimli bir politikaya başlama olasılıklarının daha yüksek olduğunu göstermektedir. Bu çalışmanın sonucunda varlık yapısının firma değeri üzerinde doğrudan bir etkisinin olduğu, firma büyüklüğünün firma değeri üzerinde doğrudan bir etkisi olmadığına varılmıştır. Dolayısıyla, müdahale eden değişken olarak kapital yapının, sabit yapı ile firma büyüklüğü arasındaki ilişkiye aracılık edemeyeceği sonucuna varılabilir.</p>
<p>S. SETİADHARMA, M.M. MACHALİ (2017)</p> <p><i>“The effect of asset structure and firm size on firm value with capital structure as intervening variable”</i></p> <p><i>(Müdahale değişkeni olarak aktif yapısının ve firma büyüklüğünün sermaye yapısı ile firma değeri üzerindeki etkisi)</i></p>	<p>Bu çalışma varlık yapısının ve firma büyüklüğünün firma değeri üzerindeki doğrudan ve dolaylı etkisini analiz etmek amacı ile yapılmıştır. Bu çalışma örneklem olarak 2010-2014 döneminde Endonezya Menkul Kıymetler Borsası'na kayıtlı otuz dört emlak ve gayrimenkul firmasını kullanmıştır.</p>	<p>Bu çalışmanın sonucunda varlık yapısının firma değeri üzerinde doğrudan bir etkisinin olduğu, firma büyüklüğünün firma değeri üzerinde doğrudan bir etkisi olmadığına varılmıştır. Dolayısıyla, müdahale eden değişken olarak kapital yapının, sabit yapı ile firma büyüklüğü arasındaki ilişkiye aracılık edemeyeceği sonucuna varılabilir.</p>

Tablo 39.'un devamı

<p>Dr. SİRİYAMA KANTHI HERATH, NORAH ALBARQİ (2017)</p> <p><i>“Financial reporting quality: A literature review”</i></p> <p><i>(Finansal raporlama kalitesi: Literatür taraması)</i></p>	<p>Finansal raporlamanın kalitesi ile ilgili güncel makale ve araştırmalara yer verilmiş bir çalışmadır. Bu makalede ayrıca bazı bulgular ve bazı boşluklar incelenmiştir. Bu çalışmada 2009-2015 yıllarında arasında muhasebe dergilerinde yayınlanmış bildirimler yer almaktadır.</p>	<p>Bu çalışmanın sonucunda literatürde yer alan çalışmalarda bazı eksiklikler ve boşluklar olduğu gözlemlenmiştir. Örneğin, bazı çalışma örneklerinin boyutu makul sonuçlar çıkaracak kadar büyük değildir.</p>
<p>LAWRENCE J. ABBOTT, BRIAN DAUGHERTY, SUSAN PARKER, GARY F. PETERS (2016)</p> <p><i>“Internal audit quality and financial reporting quality: The joint importance of independence and competence”</i></p> <p><i>(İç denetim kalitesi ve finansal raporlama kalitesi: Bağımsızlık ve yeterliliğin ortak önemi)</i></p>	<p>Bu çalışmada iç denetim işlemlerinin artan önemi ve iç denetim kalitesine ilişkin sınırlı arşiv kanıtları ışığında iç denetim işlemleri etkinliğinin finansal raporlaması olarak belirleyicilerini daha iyi anlamak için yetkinlik ve bağımsızlıktan oluşan bir modeli inceleniyor.</p>	<p>Çalışmada yapılan testler sonucunda yeterlilik ve bağımsızlığın ortak mevcudiyetinin etkili iç denetim işlemlerinin, finansal raporlama izlemesi için gerekli bir öncü olduğu hipotezini desteklemektedir.</p>

Tablo 39.'un devamı

<p>OILUGBENGA JINADU, SUNDAY OLUWAFEMİ, M, KAZEEM AKANFE (2017)</p> <p><i>“Effects of International Financial Reporting Standards (IFRS) on Financial Statements Comparability of Companies”</i></p> <p><i>(Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'nın (UFRS) Şirketlerin Finansal Tablolarına Etkisi)</i></p>	<p>Bu çalışma, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'nın (UFRS) zorunlu olarak sunulmasının Nijerya borsasında listelenen şirketlerin mali tablolarının karşılaştırılabilirliği üzerindeki etkisini inceliyor. Likidite, karlılık, dışlı takımı, rapor edilen kazançlar ve piyasa değeri açısından Nijerya'da listelenen şirketlerin temel performans göstergelerine dayanarak SAS ve IFRS tanımı arasındaki ilişkiyi özellikle araştırıyor.</p>	<p>Bulgular, IFRS'nin Nijerya'da kullanılmasının ekonomik büyüme ve kalkınmayı sağlayacak şekilde güvenilir ve nitel finansal tabloları artırdığını ortaya koydu. Çalışma hükümet tarafından, standartların ve IFRS'nin uygulanmasını yumuşatmaya yönelik eğitimin izlenmesi ve uygulanması için Nijerya'nın finansal raporlama konseyine önemli ölçüde güç verilmesini önermektedir.</p>
<p>MARCO AURELIODOS SANTOS, LUİZ PAULO LOPES FAVERO, LUİZ FERNANDO DİSTADÍO (2018)</p> <p><i>“Adoption of the International Financial Reporting Standards (IFRS) on companies' financing structure in emerging economies”</i></p> <p><i>(Gelişmekte olan ülkelerdeki şirketlerin finansman yapısına ilişkin Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'nın (UFRS) benimsenmesi)</i></p>	<p>Bu çalışma “Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'nın” (UFRS) benimsenmesi ile şirketlerin gelişmekte olan farklı ekonomilerdeki finansman yapısı arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır. Bu çalışmada 2003-2014 yılları arasında 145 ülkedeki şirketlerin gözlemlerinden oluşan bir veri tabanında, firma, ülke ve bölge seviyeleri dikkate alınarak doğrusal bir hiyerarşik regresyon modeli uygulanmaktadır.</p>	<p>Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının benimsenmesinin finansman kararlarındaki etkisi, farklı bölge ve ülkelerdeki şirketler arasında heterojendir. Bu etki, muhasebe denetimleri gibi yasal uygulamalar ve yatırımcı güvenliğini izlemek için ülke kontrolleri uygulandığında daha açıktır.</p>

4.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmada Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubunun bir şirketin piyasa değeri üzerindeki etkisi araştırılmadan önce ulusal ve yerel finansal raporlamanın tarihi gelişimi hakkında kısa bir bilgilendirme yapılmıştır. Ortak bir muhasebe dili kullanımının gerekliliği vurgulanarak Uluslararası Finansal Raporlama Standartları ve Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına değinilmiştir. Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubu ve hesap grubu kalemleri detaylı muhasebe kayıtları ile açıklanarak; ardından hesap grubunun ülke makroekonomik faktörleri ile olan ilişkisi hakkında kısaca bilgilendirme yapılmıştır. Piyasa ve değer kavramları ayrı ayrı ele alınarak değerlendirilmiş ve daha sonra piyasa değeri kavramı üzerinde durulup hesaplama yöntemlerinden bahsedilmiştir. Araştırma bahsedilen bu konu başlıklarında bilgilendirici olmayı amaçlarken esas amaç olarak; Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubuna ait kalemlerin şirketlerin piyasa değerlerinde meydana gelen dalgalanmalar üzerinde herhangi bir etkisinin olup olmadığını karşılaştırmalı trend analizi yardımıyla açıklamayı benimsemiştir.

4.2. Araştırmanın Önemi

Şirketlere ait piyasa değerleri çeşitli nedenlerden dolayı dalgalanmalar göstererek artış ve azalış eğiliminde bulunmaktadır. Şirketler piyasa değerlerini maksimize etmeyi amaçlarken yatırımcılarda şirketlerin piyasa değerleri ile yakından ilgilenmektedir. Bütün bu nedenler hem yatırımcılar hem de şirketler için piyasa değerini bir hayli önemli bir kavram haline getirmiştir. Piyasa değerinde oluşan bu dalgalanmalar çeşitli kaynaklardan etkilenmektedir. Araştırma şirket finansal raporlarında yer alan ve küçük sayısal değerlere sahip Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubu verilerinin yine aynı şirkete ait piyasa değerleri üzerinde etkisi olup olmadığını analiz ettiği için önem taşımaktadır. Bu çalışma piyasa değerindeki dalgalanmalar hakkında yapılan çalışmalara katkıda bulunacaktır.

4.3. Veri Seti ve Yöntem

Araştırmada kullanılan Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubuna ait veriler Kamu Aydınlatma Platformu'nda yayınlanan ilgili işletmelerin finansal raporlarından

alınmıştır. Piyasa değeri verileri ise çalışmada yer alan şirketlerin kendi internet sitelerinde yayınladığı grafikler üzerinden alınmıştır. Bu çalışmada kullanılan Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubu ve piyasa değeri verileri 2015-2019 yılları arasındaki üçer aylık dönemleri kapsamaktadır.

Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubu verilerinin piyasa değerlerine olan etkisi incelenirken yöntem olarak karşılaştırmalı trend analizi kullanılmıştır.

5. DİĞER DÖNEN VARLIKLAR HESAP GRUBU ŞİRKET PİYASA DEĞERİ İLİŞKİSİ

Bu bölümde konunun daha iyi anlaşılabilmesi adına beş ayrı şirketin finansal tablolarında sunduğu Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubuna ait değerler ayrı başlıklarda ele alınacak ve yine aynı şirketlere ait piyasa değerleri kullanılarak bir tablo oluşturulacaktır. Bu tabloda ki verilerden yola çıkılarak Piyasa Değeri ve Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubu verileri ile grafik çizilecek ve bu grafik neticesinde Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubu'nun Piyasa Değeri üzerindeki etkisi yorumlanacaktır. Ardından yorumlamaları pekiştirmek ve daha kesin sonuçlar elde etmek amacıyla çubuk grafikler yardımıyla her şirkete ait veriler kullanılarak Karşılaştırmalı Trend analizleri yapılacaktır.

5.1. Türk Telekomünikasyon A.Ş.'a Ait Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubu Toplamı-Piyasa Değeri Karşılaştırmalı Analizi

İletişim ve teknoloji alanında faaliyet gösteren Türk Telekomünikasyon A.Ş finansal tablolarında yer alan Diğer Dönen Varlıklar Hesap grubuna ait veriler ile aynı dönemde işletmenin piyasa değerlerine ait veriler alınarak bir tablo oluşturulmuştur. Bu tablo 2015-2019 yılları arasındaki üçer aylık dönemleri ele almaktadır. Bu tablodan yola çıkarak Diğer Dönen Varlıklar Hesap grubunun piyasa değeri ile olan ilişki düzeyi hisse senedi fiyatları üzerinden kurulmuştur. Piyasa değerleri ilgili işletmenin resmi internet sitesinde yayımlanan rakamlara dayandırılmış olup, diğer dönen varlık kalemleri ise Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP)'nda yayımlanan finansal tablolardan alınmıştır.

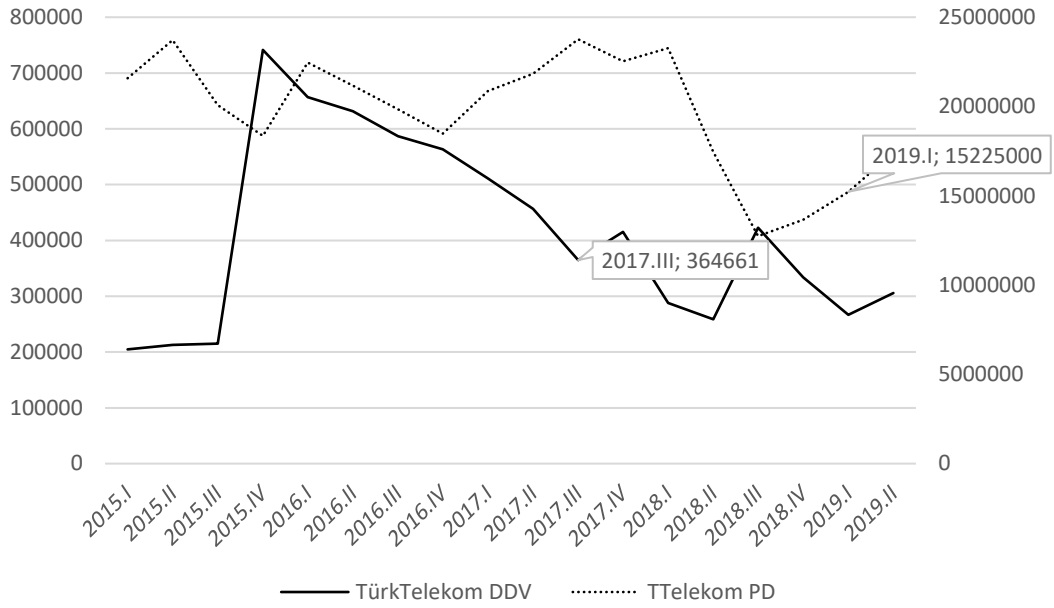
Tablo 40.Türk Telekomünikasyon A.Ş' a ait veriler

DÖNEMLER	TÜRK TELEKOMÜNİKASYON A.Ş.	
	HESAP TUTARI	PİYASA DEĞERİ
2019		
I. çeyrek(2019)	266 790	15 225 000

Tablo 40.'in devamı

II. çeyrek(2019)	305 762	17 430 000
III. çeyrek(2019)	-	-
IV. çeyrek(2019)	-	-
2018		
I. çeyrek(2018)	288 034	23 275 000
II. çeyrek(2018)	258 356	17 465 000
III. çeyrek(2018)	422 509	12 740 000
IV. çeyrek(2018)	333 813	13 650 000
2017		
I. çeyrek(2017)	510 872	20 860 000
II. çeyrek(2017)	456 710	21 840 000
III. çeyrek(2017)	364 661	23 765 000
IV. çeyrek(2017)	415 488	22 540 000
2016		
I. çeyrek(2016)	656 570	22 466 850
II. çeyrek(2016)	631 833	21 175 000
III. çeyrek(2016)	586 865	19 845 000
IV. çeyrek(2016)	563 062	18 480 000
2015		
I. çeyrek(2015)	204 685	21 586 250
II. çeyrek(2015)	213 020	23 711 100
III. çeyrek(2015)	215 256	20 078 800
IV. çeyrek(2015)	741 421	18 363 450

Yukarıda Türk Telekomünikasyon A.Ş.' a ait Kamu Aydınlatma Platformunda yayınlanan finansal raporlardan alınan Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubuna ait veriler ile birlikte aynı şirketin kendi internet sitesinden yayınladığı piyasa değerleri ile bir tablo oluşturulmuştur. Oluşturulan bu tablodaki veriler neticesinde her çeyrek dilim bir sonraki çeyrek dönemle grafik yardımı ile karşılaştırılarak bu karşılaştırma neticesinde Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubunun bir şirketin piyasa değeri üzerindeki etkisi yorumlanmıştır.

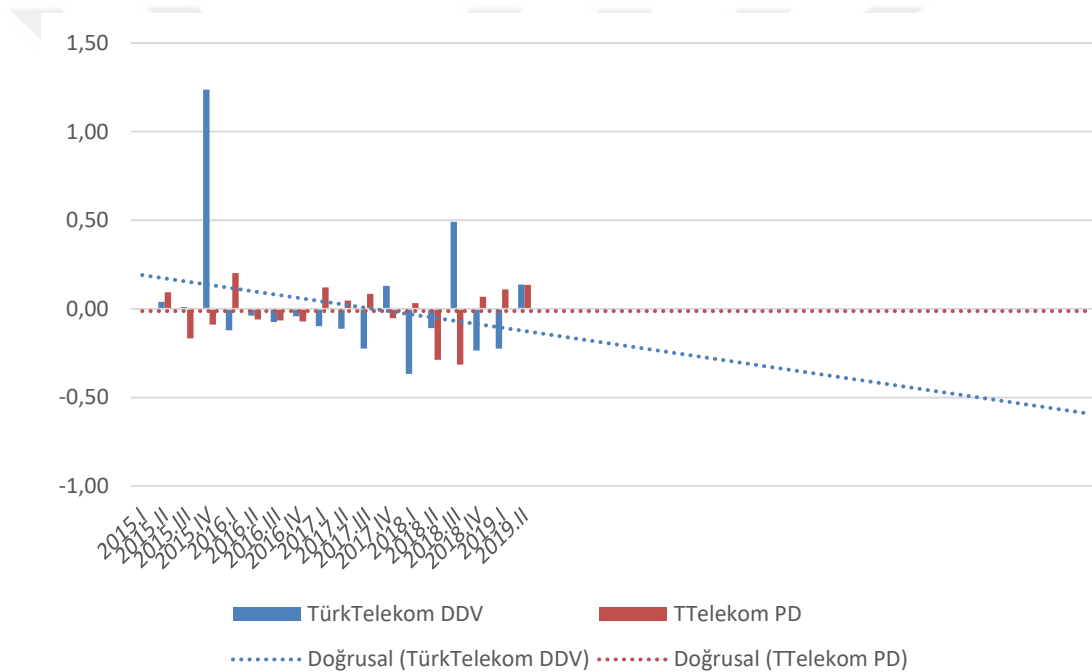

Grafik 1. Türk Telekomünikasyon A.Ş' a ait hesap tutarı ve piyasa değeri

Grafiğin yatay ekseninde 2015-2019 yılları arasındaki her bir yılın çeyrek dönemleri yer alır iken dikey ekseninde ise sırası ile hesap tutarı ve piyasa değeri verileri yer almaktadır.

Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubuna ait verileri grafik üzerinde incelediğimizde I.çeyrek - II.çeyrek(2015) döneminde yükselen bir ivme çizerken III.çeyrek döneminde ise aynı yönde bir trend ile devam etmektedir. Grafikte yer alan piyasa değeri verileri incelendiğinde ise I.çeyrek – II.çeyrek(2015) dönemlerinde yükselen bir ivme yakalayan piyasa değerinin III.çeyrekte ise hızlı bir düşüşe geçtiği gözlemlenmektedir. III.çeyrek – IV.çeyrek(2015) döneminde finansal raporlarında diğer dönen varlık tutarında büyük artış görünen şirketin, piyasa değeri ise düşme eğilimine devam etmektedir. 2016 yılının I.çeyreğinde ise piyasa değeri hızla yükselirken diğer dönen varlıklar hesap grubu tutarı ise azalmaktadır. I.çeyrek – IV.çeyrek arasında azalan bir grafik çizen piyasa değeri tutarı 2016 yılının son çeyreğinden itibaren 2017 yılının III.çeyreğine kadar yükselen bir ivme yakalamıştır. Diğer dönen varlıklar grubu hesap tutarı ise 2015'in son çeyreğinden 2017'nin III.çeyreğine kadar azalan bir grafik çizmiştir. 2017'nin III.çeyrek – IV.çeyrek arası hesap tutarı artış gösterirken piyasa değeri ise azalmıştır. Grafik 1 incelendiğinde; 2017 yılının son çeyreğinden 2018 yılının ikinci çeyreğine kadar hesap tutarının

azaldığı gözlemlenmektedir. Piyasa değeri ise 2017 yılının son çeyreği ile 2018 yılının birinci çeyreği arasında artarken 2018 yılının üçüncü çeyreğine kadar ani düşüş göstermiştir. Türk Telekomünikasyon A.Ş.'a ait piyasa değeri 2018 yılının üçüncü çeyreğinden 2019 yılının ikinci çeyreğine kadar tekrar yükselişe geçmesine karşın hesap tutarı 2019 yılının ilk çeyreğine kadar azalış göstermiş ikinci çeyrekte ise artış gözlemlenmiştir. Genel anlamda grafikteki Diğer Dönen Varlıklar çizgisi ve piyasa değeri çizgisi incelendiğinde iki çizginin birbiri ile paralellik göstermediği, çoğunlukla birbirinden bağımsız hareket ettiği gözükmektedir. Bu bağlamda Türk Telekomünikasyon A.Ş.'a ait verilerin birbiri ile ilişkisi olmadığı gözlemlenmiştir.

Grafik 2. Türk Telekomünikasyon A.Ş. değişkenler logaritmik fark grafiği üzerinde 2020-2021 lineer tahmin

Grafik 2' de yer alan karşılaştırmalı trend analizi 18 dönem sonrasında trendin hangi yönlü eğilimde bulunacağını göstermektedir. Yapılan bu analiz sonucunda Türk Telekom DDV verilerinin aşağı yönlü eğilime gireceği tahmin edilmektedir. Ters korelasyona girmiş olan piyasa değeri verileri ise küçük miktarda artış trendine girmesi beklenmektedir. Türk Telekom'a ait veriler neticesinde yapılan karşılaştırmalı trend analizi sonucunda şirketin 2020-2021 döneminden itibaren gelecekteki fiyat

formasyonunun Diğer Dönen Varlıklar ve piyasa değeri verileri arasında paralellik göstermeyeceğidir.

5.2. Aygaz A.Ş.'a Ait Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubu Toplamı-Piyasa Değeri Karşılaştırmalı Analizi

LPG'nin temin edilmesi, stoklanması ile LPG'li cihaz üretimi ve satışını kapsayan süreçleri gerçekleştiren entegre bir LPG şirketi olan Aygaz A.Ş finansal tablolarında yer alan Diğer Dönen Varlıklar Hesap grubuna ait veriler ile aynı dönemde işletmenin piyasa değerlerine ait veriler alınarak bir tablo oluşturulmuştur. Bu tablo 2015-2019 yılları arasındaki üçer aylık dönemleri ele almaktadır. Bu tablodan yola çıkılarak Diğer Dönen Varlıklar Hesap grubunun piyasa değeri ile olan ilişkisine değinilmeye çalışılmıştır. Piyasa değerleri ilgili işletmenin resmi internet sitesinde yayımlanan rakamlara dayandırılmış olup, diğer dönen varlık kalemleri ise Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP)'nda yayımlanan finansal tablolardan alınmıştır.

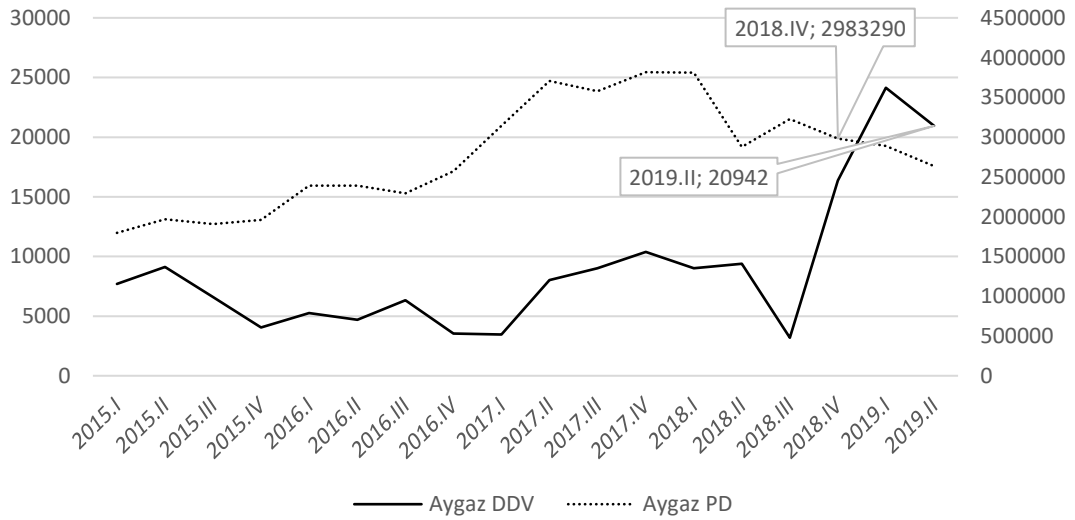
Tablo 41. Aygaz A.Ş.'a ait veriler

DÖNEMLER	AYGAZ A.Ş.	
	HESAP TUTARI	PİYASA DEĞERİ
2019		
I. çeyrek	24 139	2 889 000
II. çeyrek	20 942	2 634 000
III. çeyrek	-	-
IV. çeyrek	-	-
2018		
I. çeyrek	9 000	3 810 060
II. çeyrek	9 377	2 877 960
III. çeyrek	31 920	3 225 510
IV. çeyrek	16 376	2 983 290
2017		
I. çeyrek	3 450	3 142 260
II. çeyrek	8 015	3 705 150
III. çeyrek	9 014	3 576 900

Tablo 41.'in devamı

IV. çeyrek	10 376	3 816 780
2016		
I. çeyrek	5 250	2 389 350
II. çeyrek	4 706	2 389 800
III. çeyrek	6323	2 295 750
IV. çeyrek	3 547	2 571 510
2015		
I. çeyrek	7 710	1 796 790
II. çeyrek	9 110	1 968 240
III. çeyrek	6 587	1 907 520
IV. çeyrek	4 047	1 958 460

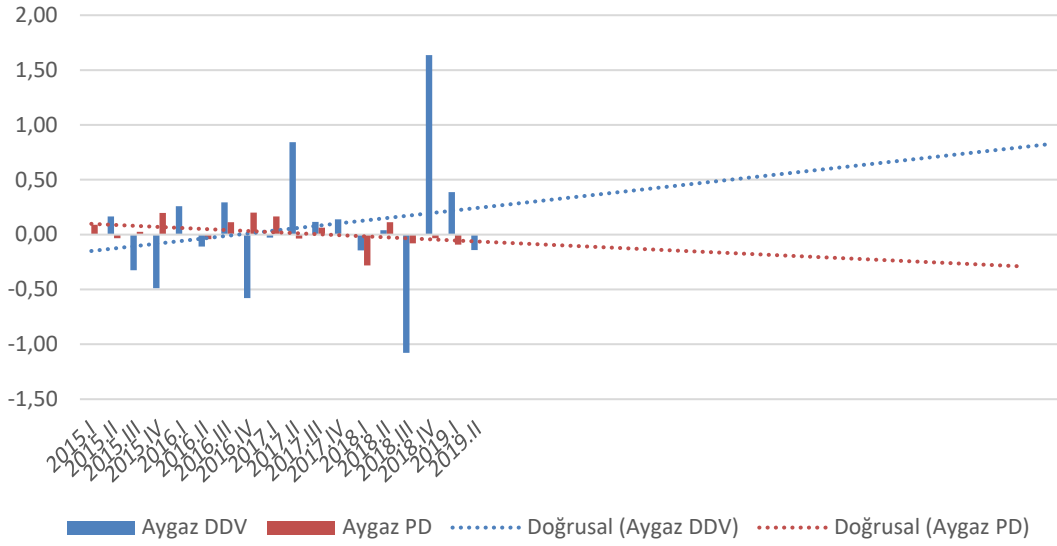
Yukarıda Aygaz A.Ş.' a ait Kamu Aydınlatma Platformunda yayınlanan finansal raporlardan alınan Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubuna ait veriler ile birlikte aynı şirketin kendi internet sitesinden yayınladığı piyasa değerleri ile bir tablo oluşturulmuştur. Oluşturulan bu tablodaki veriler neticesinde her çeyrek dilim bir sonraki çeyrek dönemle grafik yardımı ile karşılaştırılarak, bu karşılaştırma neticesinde Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubunun bir şirketin piyasa değeri üzerindeki etkisi yorumlanmıştır.

Grafik 3. Aygaz A.Ş.' a ait hesap tutarı ve piyasa değeri

Grafiğin yatay ekseninde 2015-2019 yılları arasındaki her bir yılın çeyrek dönemleri yer alır iken dikey ekseninde ise sırası ile hesap tutarı ve piyasa değeri verileri yer almaktadır.

Bu grafik incelenecek olursa; hesap tutarı ve piyasa değeri verilerinin 2015 yılının ilk çeyreğine nazaran 2015 yılının ikinci çeyreğinde artış gösterdiği gözlemlenirken 2015 yılının üçüncü çeyreğinde ise her ikisi de azalmıştır. Bir sonraki çeyreğe bakıldığında, piyasa değerinin arttığını hesap tutarının ise azaldığı gözlemlenebilir. 2015 yılının son çeyreğinden 2016 yılının ikinci çeyreğine kadar piyasa değeri tutarı artış gösterirken hesap tutarı ise 2016 yılının ilk çeyreğinde artış göstermiş ikinci çeyreğinde ise azalmıştır. Hesap tutarı değeri 2016 yılının ikinci çeyreğine nazaran üçüncü çeyreğinde artış gösterirken aynı çeyrekler arasında piyasa değeri tutarı ise azalmıştır. Hesap tutarı değeri 2016 yılının üçüncü çeyreği ile 2017 yılının birinci çeyreği arasında azalmıştır buna karşılık şirketin piyasa değeri ise artış göstermiştir. 2017 yılının birinci çeyreği ile ikinci çeyreği arasında ise her iki tutarda da artış gözlemlenmiştir. 2017 yılının ikinci çeyreğine göre üçüncü çeyreğinde ise hesap tutarında artış gözlemlenirken piyasa değerinde azalış gözlemlenmiştir. Sonraki dönemlere bakıldığında 2017 yılının dördüncü çeyreğinde her iki değişkende, artmış 2018 yılının ilk çeyreğinde ise hesap tutarı azalmış buna karşılık piyasa değeri ise yükselmiştir. 2018 yılının ikinci çeyreğinde ise hesap tutarı artarken piyasa değerinde ani düşüş gözlemlenmiştir. 2018 yılının üçüncü çeyreğinde ise hesap tutarı büyük oranda artarken piyasa değerinde ise nispeten daha az bir artış gözlemlenmiştir. 2018 yılının son çeyreğinde ise hesap tutarında büyük oranda azalış ile piyasa değeri nispeten daha düşük oranda azalma trendine girmiştir. 2019 yılında ise ilk çeyrekte hesap tutarı artarken piyasa değerinde azalış sonrası ikinci çeyrekte her iki veri tutarı da azalmıştır.

Grafik 4. Aygaz A.Ş. değişkenler logaritmik fark grafiği üzerinde 2020-2021 lineer tahmin

Grafik 4' te yer alan karşılaştırmalı trend analizi 18 dönem sonrasında trendin hangi yönlü eğilimde bulunacağını göstermektedir. Yapılan bu analiz sonucunda Aygaz DDV verilerinin yukarı yönlü eğilime gireceği tahmin edilmektedir. Ters korelasyona girmiş olan piyasa değeri verilerinin ise düşüş trendine girmesi beklenmektedir. Aygaz' a ait veriler neticesinde yapılan karşılaştırmalı trend analizi sonucunda şirketin 2020-2021 döneminden itibaren gelecekteki fiyat formasyonunun Diğer Dönen Varlıklar ve piyasa değeri verileri arasında paralellik göstermeyeceğidir.

5.3. FORD OTOMOTİV SANAYİ A.Ş.'a Ait Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubu Toplamı-Piyasa Değeri Karşılaştırmalı Analizi

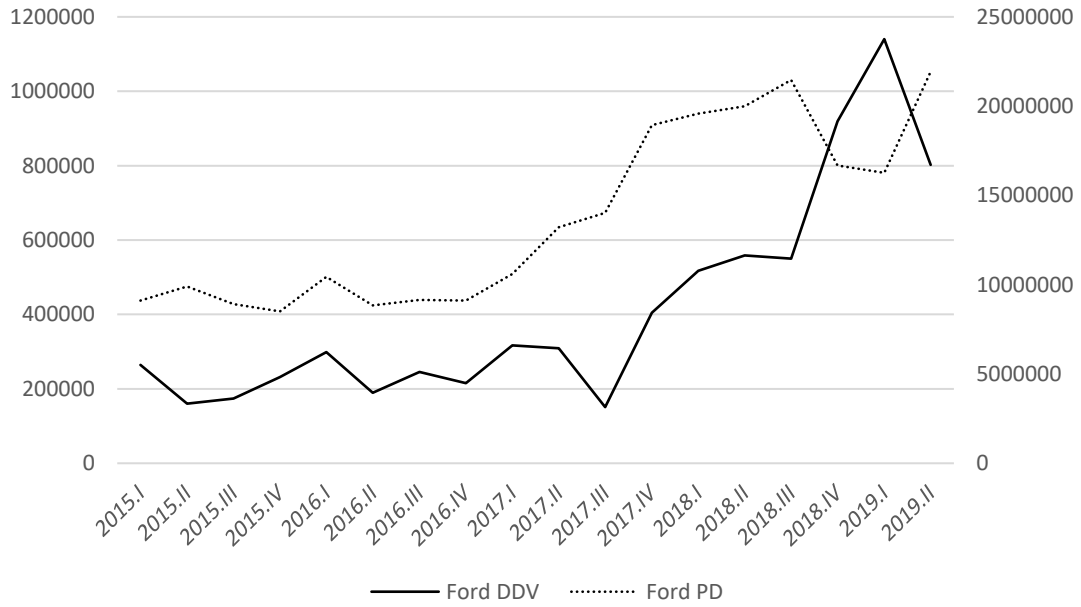
Otomotiv sektöründe hizmet veren Ford Otomotiv Sanayi A.Ş finansal tablolarında yer alan Diğer Dönen Varlıklar Hesap grubuna ait veriler ile aynı dönemde işletmenin piyasa değerlerine ait veriler alınarak bir tablo oluşturulmuştur. Bu tablo 2015-2019 yılları arasındaki üçer aylık dönemleri ele almaktadır. Bu tablodan yola çıkılarak Diğer Dönen Varlıklar Hesap grubunun piyasa değeri ile olan ilişkisine değinilmeye çalışılmıştır. Piyasa değerleri ilgili işletmenin resmi internet sitesinde yayımlanan rakamlara dayandırılmış olup, diğer dönen varlık kalemleri ise Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP)'nda yayımlanan finansal tablolardan alınmıştır.

Tablo 42. Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.'a ait veriler

DÖNEMLER	FORD OTOMOTİV SANAYİ A.Ş.	
	HESAP TUTARI	PİYASA DEĞERİ
2019		
I. çeyrek	1 140 224	16 264 643
II. çeyrek	802 113	21 931 875
III. çeyrek	-	-
IV. çeyrek	-	-
2018		
I. çeyrek	517 588	19 585 339
II. çeyrek	558821	20 003 098
III. çeyrek	549 727	21 471 516
IV. çeyrek	919 692	16 671 418
2017		
I. çeyrek	317 267	10 600 886
II. çeyrek	309 142	13 215 691
III. çeyrek	151 059	14 027 872
IV. çeyrek	404 561	18 940 893
2016		
I. çeyrek	298 528	10 432 659
II. çeyrek	189 538	8 834 720
III. çeyrek	245 630	9 140 749
IV. çeyrek	215 283	9 106 044
2015		
I. çeyrek	264 313	9 104 851
II. çeyrek	160 493	9 899 206
III. çeyrek	173 788	8 918 939
IV. çeyrek	231 310	8 505 707

Yukarıda Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.'a ait Kamu Aydınlatma Platformunda yayınlanan finansal raporlardan alınan Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubuna ait veriler ile birlikte aynı şirketin kendi internet sitesinden yayınladığı piyasa değerleri ile bir tablo oluşturulmuştur. Oluşturulan bu tablodaki veriler neticesinde her çeyrek

dilim bir sonraki çeyrek dönemle grafik yardımı ile karşılaştırılarak, bu karşılaştırma neticesinde Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubunun bir şirketin piyasa değeri üzerindeki etkisi yorumlanmıştır.

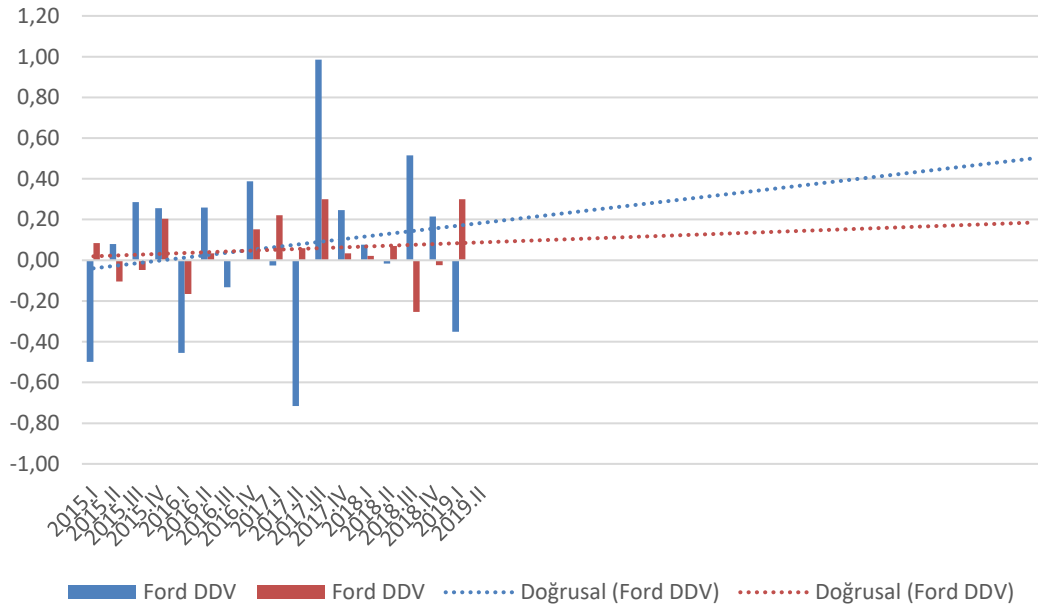

Grafik 5. Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.' ait hesap tutarı ve piyasa değeri

Her iki grafiğinde yatay ekseninde 2015-2019 yılları arasındaki her bir yılın çeyrek dönemleri yer alır iken dikey ekseninde ise sırası ile hesap tutarı ve piyasa değeri verileri yer almaktadır.

Yukarıda ki grafikler incelendiğinde 2015 yılının ikinci çeyreğinde birinci çeyreğe nazaran hesap tutarında azalış gözlemlenirken piyasa değerinde ise artış söz konusudur. Üçüncü çeyrek ve dördüncü çeyrekte ise hesap tutarı artarken piyasa değeri tutarı ise azalmıştır. 2016 yılının ilk çeyreğinde ise her iki tutarda artış yönünde bir ivme kazanmıştır. 2016 yılının ikinci çeyreğine bakıldığında her iki değerde azalırken üçüncü çeyreğinde ise her iki değerde artmıştır. 2016 yılının son çeyreğinde ise hesap tutarında azalış gözlemlenirken piyasa değerinde bir artış söz konusudur. 2017 yılının ilk çeyreğinde hesap tutarı ve piyasa değeri tutarında artış gözlemlenmiştir. 2017 yılının ikinci ve üçüncü çeyreklerinde ise hesap tutarları azalırken piyasa değeri verileri artmıştır. 2017 yılının son çeyreğinde ise her iki tutarda da büyük oranda artış gözlemlenmiştir. 2018 yılının ilk iki çeyreğinde ise hesap tutarı ve piyasa değeri

artarken üçüncü çeyreğinde ise hesap tutarı azalmış buna karşılık piyasa değeri ise artmıştır. Son çeyrekte ise hesap tutarı büyük oranda artış gösterirken piyasa değeri ise nispeten daha düşük oranda azalmıştır. 2019 yılının ilk çeyreğinde hesap tutarı artmış piyasa değeri azalmış ikinci çeyrekte ise hesap tutarı azalırken piyasa değeri artmıştır.

Grafik 6. Ford Otomotiv Sanayi A.Ş. değişkenler logaritmik fark grafiği üzerinde 2020-2021 lineer tahmin

Grafik 6' da yer alan karşılaştırmalı trend analizi 18 dönem sonrasında trendin hangi yönlü eğilimde bulunacağını göstermektedir. Yapılan bu analiz sonucunda Ford Otomotiv Sanayi DDV verilerinin yukarı yönlü eğilime gireceği tahmin edilmektedir. Tam korelasyona girmiş olan piyasa değeri verilerinin ise artış trendine girmesi beklenmektedir. Ford Otomotiv Sanayi' a ait veriler neticesinde yapılan karşılaştırmalı trend analizi sonucunda şirketin 2020-2021 döneminden itibaren gelecekteki fiyat formasyonunun Diğer Dönen Varlıklar ve piyasa değeri verileri arasında paralellik gözlemlenecektir.

5.4. Koç Holding A.Ş.'a Ait Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubu Toplamı-Piyasa Değeri Karşılaştırmalı Analizi

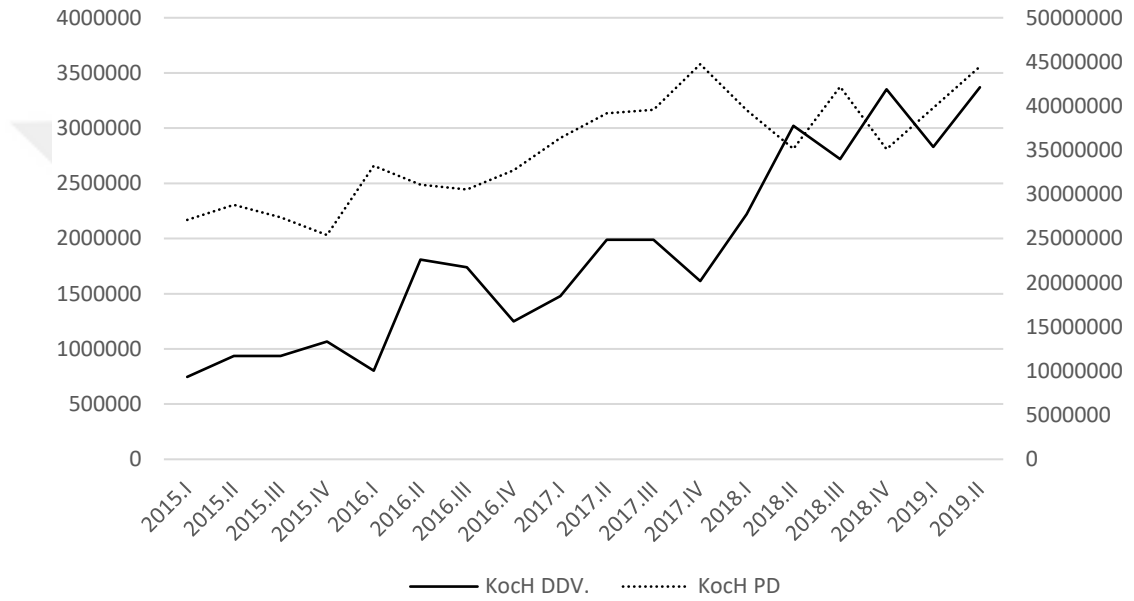
Koç Holding A.Ş finansal tablolarında yer alan Diğer Dönen Varlıklar Hesap grubuna ait veriler ile aynı dönemde işletmenin piyasa değerlerine ait veriler alınarak bir tablo

oluşturulmuştur. Bu tablo 2015-2019 yılları arasındaki üçer aylık dönemleri ele almaktadır. Bu tablodan yola çıkılarak Diğer Dönen Varlıklar Hesap grubunun piyasa değeri ile olan ilişkisine değinilmeye çalışılmıştır. Piyasa değerleri ilgili işletmenin resmi internet sitesinde yayımlanan rakamlara dayandırılmış olup, diğer dönen varlık kalemleri ise Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP)'nda yayımlanan finansal tablolardan alınmıştır.

Tablo 43. Koç Holding A.Ş.'a ait veriler

DÖNEMLER	KOÇ HOLDİNG A.Ş.	
	HESAP TUTARI	PİYASA DEĞERİ
2019		
I. çeyrek	2 830 052	39 793 312
II. çeyrek	3 370 005	44 479 651
III. çeyrek	-	-
IV. çeyrek	-	-
2018		
I. çeyrek	2 219 679	39 557 220
II. çeyrek	3 021 605	35 168 594
III. çeyrek	2 719 255	42 192 525
IV. çeyrek	3 351 406	35 119 144
2017		
I. çeyrek	1 478 283	36 402 562
II. çeyrek	1 988 088	39 169 988
III. çeyrek	1 990 057	39 581 564
IV. çeyrek	1 613 603	44 738 059
2016		
I. çeyrek	801 736	33 245 623
II. çeyrek	1 809 035	31 113 947
III. çeyrek	1 740 693	30 568 475
IV. çeyrek	1 248 668	32 726 525
2015		
I. çeyrek	746 614	27 092 266
II. çeyrek	936 468	28 808 309
III. çeyrek	937 591	27 414 325
IV. çeyrek	1 067 924	25 393 215

Yukarıda Koç Holding A.Ş.'a ait Kamu Aydınlatma Platformunda yayınlanan finansal raporlardan alınan Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubuna ait veriler ile birlikte aynı şirketin kendi internet sitesinden yayınladığı piyasa değerleri ile bir tablo oluşturulmuştur. Oluşturulan bu tablodaki veriler neticesinde her çeyrek dilim bir sonraki çeyrek dönemle grafik yardımı ile karşılaştırılarak, bu karşılaştırma neticesinde Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubunun bir şirketin piyasa değeri üzerindeki etkisi yorumlanmıştır.

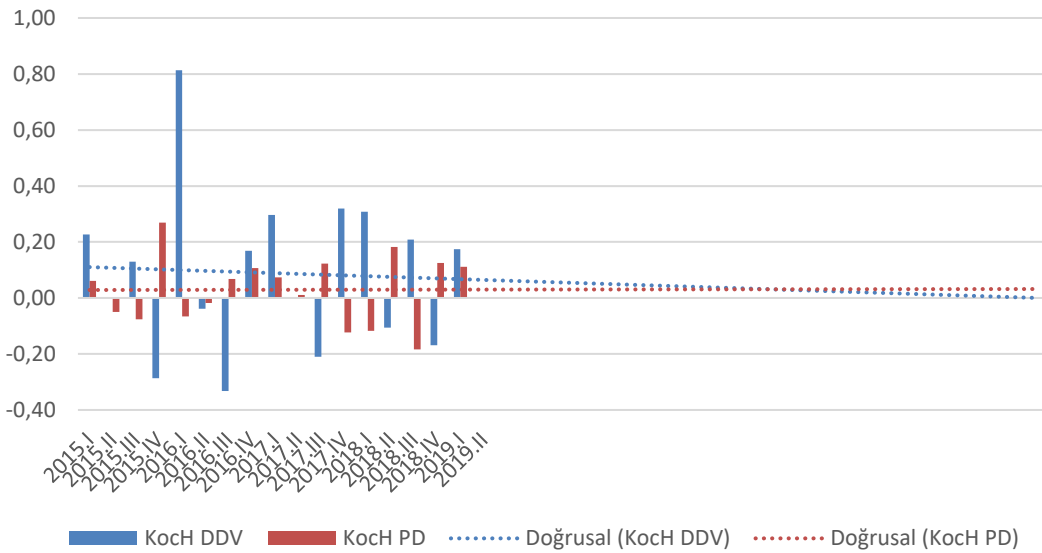

Grafik 7. Koç Holding A.Ş.'a ait hesap tutarı ve piyasa değeri

Grafiğin yatay ekseninde 2015-2019 yılları arasındaki her bir yılın çeyrek dönemleri yer alır iken dikey ekseninde ise sırası ile hesap tutarı ve piyasa değeri verileri yer almaktadır.

Grafik incelendiğinde 2015 yılının ikinci çeyreğinde hesap tutarı ve piyasa değeri verileri birinci çeyreğe göre artış göstermiştir. 2015 yılının üçüncü ve dördüncü çeyreğinde ise hesap tutarı artarken piyasa değerinde ise azalış gözlemlenmiştir. 2016 yılının ilk çeyreğinde hesap tutarı bir önceki çeyrek döneme göre azalış gösterirken piyasa değeri ise azalmıştır. 2016 yılının ikinci çeyreğinde ise hesap tutarı büyük oranda artarken piyasa değeri ise azalmıştır. 2016 yılına ait üçüncü çeyrekte her iki tutarda azalmıştır. Bu yıla ait son çeyrekte ise hesap tutarında azalış gözlemlenirken

piyasa değerinde ise artış gözlemlenmiştir. 2017 yılında ise ilk üç dönemde hesap tutarları artarken piyasa değerlerinde de artış gözlemlenmiştir. 2017 yılının son çeyreğinde ise hesap tutarı azalırken piyasa değerinde artış gözlemlenmiştir. 2018 yılının ilk iki çeyreğinde ise hesap tutarı artarken piyasa değeri ise azalmıştır. 2018 yılının üçüncü çeyreğinde hesap tutarı azalırken piyasa değeri artmış son döneminde ise hesap tutarı artarken piyasa değeri azalmıştır. 2019 yılının ilk çeyreğinde hesap tutarı azalırken piyasa değeri artmış ikinci çeyreğinde ise her iki verinin de arttığı gözlemlenmektedir. Genel anlamda grafiğe bakıldığında hesap tutarı ve piyasa değeri verilerinin birbiri ile paralellik gösterdiği görülmektedir.

Grafik 8. Koç Holding A.Ş. değişkenler logaritmik fark grafiği üzerinde 2020-2021 lineer tahmin

Grafik 8' de yer alan karşılaştırmalı trend analizi 18 dönem sonrasında trendin hangi yönlü eğilimde bulunacağını göstermektedir. Yapılan bu analiz sonucunda Koç Holding DDV verilerinin aşağı yönlü eğilime gireceği tahmin edilmektedir. Ters korelasyona girmiş olan piyasa değeri verilerinin ise artış trendine girmesi beklenmektedir. Ford Otomotiv Sanayi' a ait veriler neticesinde yapılan karşılaştırmalı trend analizi sonucunda şirketin 2020-2021 döneminden itibaren gelecekteki fiyat formasyonunun Diğer Dönen Varlıklar ve piyasa değeri verileri arasında paralellik arz etmeyeceği yönündedir. Grafik incelendiğinde DDV düşüş eğilimi ile piyasa değerinin artış ivmeleri aynı oranlarda gözükmektedir.

5.5. Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.'a Ait Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubu Toplamı-Piyasa Değeri Karşılaştırmalı Analizi

Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş finansal tablolarında yer alan Diğer Dönen Varlıklar Hesap grubuna ait veriler ile aynı dönemde işletmenin piyasa değerlerine ait veriler alınarak bir tablo oluşturulmuştur. Bu tablo 2015-2019 yılları arasındaki üçer aylık dönemleri ele almaktadır. Bu tablodan yola çıkılarak Diğer Dönen Varlıklar Hesap grubunun piyasa değeri ile olan ilişkisine değinilmeye çalışılmıştır. Piyasa değerleri ilgili işletmenin resmi internet sitesinde yayımlanan rakamlara dayandırılmış olup, diğer dönen varlık kalemleri ise Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP)'nda yayımlanan finansal tablolardan alınmıştır.

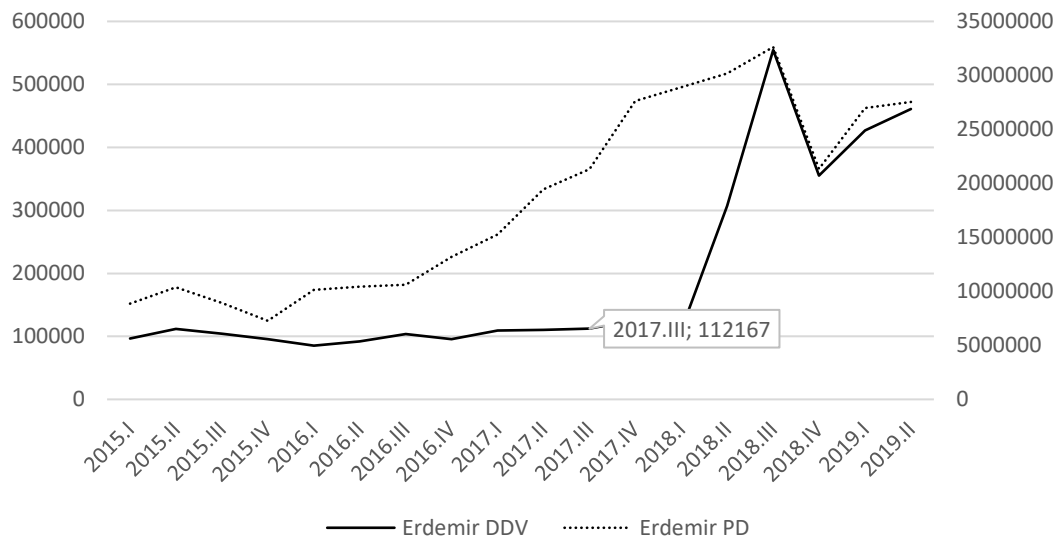
Tablo 44. Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş' a ait veriler

DÖNEMLER	EREĞLİ DEMİR VE ÇELİK FABRİKALARI T.A.Ş.	
	HESAP TUTARI	PİYASA DEĞERİ
2019		
I. çeyrek	426 762	26 976 250
II. çeyrek	461016	27 545 000
III. çeyrek	-	-
IV. çeyrek	-	-
2018		
I. çeyrek	110 233	28 893 900
II. çeyrek	306 792	30 170 700
III. çeyrek	554 551	32 625 600
IV. çeyrek	355 439	21 355 950
2017		
I. çeyrek	109 435	15 281 350
II. çeyrek	110 198	19 437 250
III. çeyrek	112 167	21 311 850
IV. çeyrek	126 236	27 625 500
2016		
I. çeyrek	85 296	10 147 550
II. çeyrek	91 819	10 427 550
III. çeyrek	103 628	10 607 450

Tablo.44'ün devamı

IV. çeyrek	95 659	13 201 300
2015		
I. çeyrek	96 448	8 864 450
II. çeyrek	111 666	10 386 600
III. çeyrek	104 254	8 926 750
IV. çeyrek	95 485	7 275 100

Yukarıda Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş' a ait Kamu Aydınlatma Platformunda yayınlanan finansal raporlardan alınan Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubuna ait veriler ile birlikte aynı şirketin kendi internet sitesinden yayınladığı piyasa değerleri ile bir tablo oluşturulmuştur. Oluşturulan bu tablodaki veriler neticesinde her çeyrek dilim bir sonraki çeyrek dönemle grafik yardımı ile karşılaştırılarak, bu karşılaştırma neticesinde Diğer Dönen Varlıklar Hesap Grubunun bir şirketin piyasa değeri üzerindeki etkisi yorumlanmıştır.

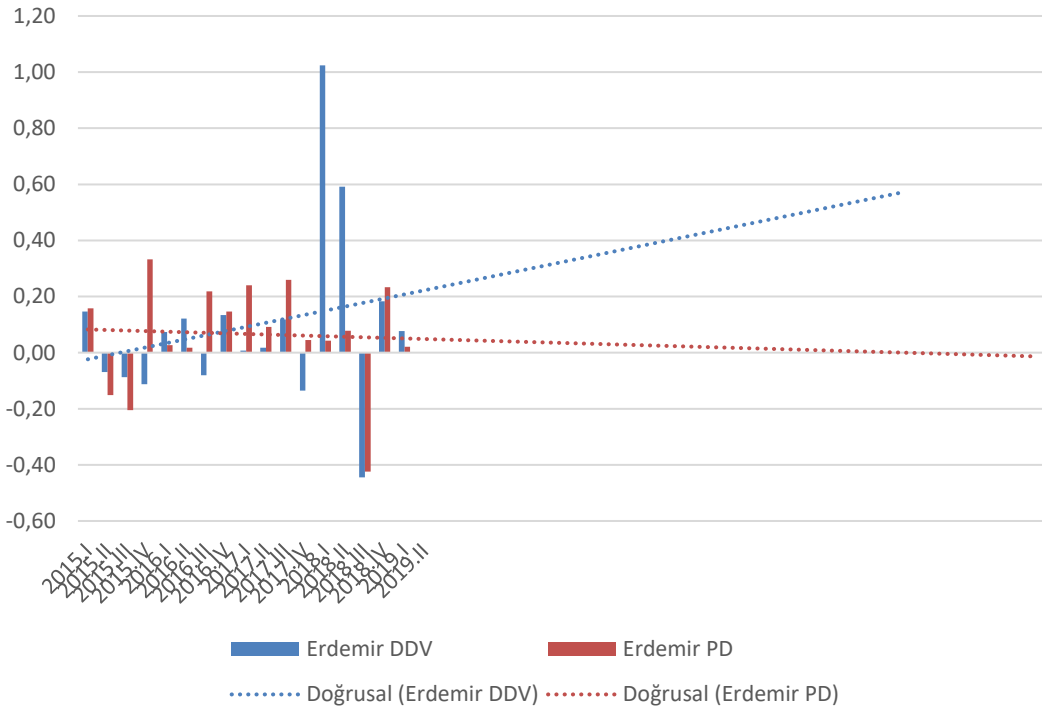

Grafik 9. Ereğli Demir Çelik Fabrikaları T.A.Ş' a ait hesap tutarı ve piyasa değeri

Grafik'in yatay ekseninde 2015-2019 yılları arasındaki her bir yılın çeyrek dönemleri yer alır iken dikey ekseninde ise sırası ile hesap tutarı ve piyasa değeri verileri yer almaktadır.

Yukarıda ki grafik incelendiğinde 2015 yılının ilk çeyreğine nazaran ikinci çeyreğinde hesap tutarı ve piyasa değerinde artış gözlemlenmektedir. Üçüncü ve dördüncü çeyreğinde ise hesap tutarı ve piyasa değeri azalmaktadır. 2016 yılının ilk çeyreğinde

ise hesap tutarı azalırken piyasa değeri artmaktadır. 2016 yılının ikinci ve üçüncü çeyreğinde ise iki veride artış göstermektedir. 2016 yılına ait son çeyrekte ise hesap tutarı azalırken piyasa değerinin arttığı gözlemlenmektedir. 2017 yılının dört çeyreğinde de her iki tutarda da artış gözlemlenmiş, 2018 yılının ilk çeyreğinde ise hesap tutarı azalırken piyasa değeri artmıştır. 2018 yılının ikinci ve üçüncü çeyreğinde diğer dönen varlıklar hesap grubuna ait raporlarda yayınlanan tutarlarda büyük oranda artış görülmüş buna karşılık piyasa değeri ise nispeten daha az oranda artmıştır. 2018 in son çeyreğinde ise her iki tutarda da bir azalma söz konusudur. 2019 yılına ait birinci ve ikinci çeyrekte ise hesap tutarı ile birlikte piyasa değeri de artış göstermektedir.

Grafik 10. Ereğli Demir Çelik Fabrikaları T.A.Ş. değişkenler logaritmik fark grafiği üzerinde 2020-2021 lineer tahmin

Grafik 10' da yer alan karşılaştırmalı trend analizi 18 dönem sonrasında trendin hangi yönlü eğilimde bulunacağını göstermektedir. Yapılan bu analiz sonucunda Ereğli Demir Çelik Fabrikaları DDV verilerinin artış yönlü eğilime gireceği tahmin edilmektedir. Ters korelasyona girmiş olan piyasa değeri verilerinin ise düşüş trendine girmesi beklenmektedir. Ereğli Demir Çelik Fabrikaları' a ait veriler neticesinde yapılan karşılaştırmalı trend analizi sonucunda şirketin 2020-2021 döneminden itibaren gelecekteki fiyat formasyonunun Diğer Dönen Varlıklar ve piyasa değeri

verileri arasında paralellik arz etmeyeceği yönündedir. Grafik incelendiğinde DDV artış eğiliminin piyasa değerinin düşüş eğiliminden çok daha büyük oranlı olduğu gözükmemektedir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bir şirketin piyasa değeri ile alakalı göz önünde bulundurulması gereken iki önemli husus vardır. Bunlardan biri; değer ne olduğunu bilmek, ikincisi ise bu değer kaynaklarının neler olduğunu anlamaktır. (Gürbüz ve Ergincan, 2008: 3) Bu çalışmada diğer dönen varlıklar hesap grubunun piyasa değeri üzerindeki etkisi gözlemlenmek üzere beş ayrı şirketin diğer dönen varlıklar hesap grubu verileri ve piyasa değeri verileri ile grafikler oluşturulmuş, artış ve azalışlar yapılan analiz sonuçlarına göre yorumlanmıştır. Araştırmanın analiz kısmında piyasa değeri bağımlı değişken, Diğer Dönen Varlıklar hesap verileri ise bağımsız değişken olarak ele alınmaktadır.

Bir şirketin piyasa değeri üzerinde etkili olabilecek birçok faktör vardır. Bunların bir kaçını sıralayacak olursak; işletme yönetiminin alacağı kararlar, firmanın içinde bulunduğu sektöre ait koşullar, firmanın bu sektördeki konumu, varlık ve kaynak yapısı, nakit akışı, karlılık vb. faktörlerdir. Grafikler tek tek incelendiğinde D.D.V. hesap tutarı ve piyasa değeri verilerinin kimi zaman aynı yönlü hareket ettiği kimi zamanda farklı yönlü ivmeler çizerek hareket ettikleri gözlemlenmektedir.

Araştırma kapsamında karşılaştırmalı trend analizi yöntemi ile yapılan Türk Telekomünikasyon A.Ş. şirketine ait analiz sonucunda Diğer Dönen Varlıklar hesap verileri ile piyasa değeri verilerinin birbiri ile paralellik arz etmeyeceği sonucuna varılmış piyasa değeri verilerini gelecekte artış göstereceği tahmin edilirken hesap tutarı verilerinin ise azalış göstereceği düşünülmektedir.

Aygaz A.Ş. ait finansal raporlardan alınan D.D.V. hesap verileri ve aynı şirkete ait piyasa değerleri ile oluşturulan grafik incelendiğinde; 2017 I. dönemi ve 2018 III. dönemi arasında bir paralellik ilişkisi olduğu çok net bir şekilde görülmektedir. Aygaz A.Ş. verileri ile yapılan analiz sonucunda Diğer Dönen Varlıklar hesap tutarlarının gelecekte artış göstermesi beklenirken piyasa değeri verilerini ise azalış göstereceği tahmin edilmektedir. Hesap tutarı verilerinin büyük oranda artış göstermesi beklenirken piyasa değerinde azalış ivmesinin ise daha düşük oranlarda olması beklenmektedir.

Ford Otomotiv Sanayi A.Ş. ait karşılaştırmalı grafik incelendiğinde Diğer Dönen Varlıklar ve Piyasa Değeri senedi değişkenlerinin birbirleri ile paralellik gösterdiği gözlemlenmiştir. 2018 III. dönem – 2019 II. Dönemleri haricinde genel olarak aynı yönlü ivme çizmişlerdir. Genel olarak iki değişken birbiri ile paralel olduğundan birbiri ile ilişkilendirilmesi doğru olacaktır. Ford Otomotiv Sanayi A.Ş. verileri ile karşılaştırmalı trend analizi yöntemi ile yapılan analiz sonucunda elde edilen grafik incelendiğinde Diğer Dönen Varlıklar hesap tutarlarının gelecek dönemlerde artış eğilimi göstermesi beklenirken piyasa değeri verilerinin de gelecek yıllarda artış eğiliminde olması beklenmektedir.

Koç Holding'e ait karşılaştırmalı grafikte piyasa değeri ve D.DV. hesap verilerinin genel olarak birbirleri ile paralellik gösterdiği gözlemlenmiş ve iki değişken ilişkilendirilmiştir. Karşılaştırmalı trend analizi sonrası Diğer Dönen Varlıklar hesap tutarı verilerinin gelecekte düşüş eğiliminde olacağı tahmin edilirken piyasa değeri verilerinin ise artış yönlü ivme kazanacağı tahmin edilmektedir. Hesap tutarı verileri ile piyasa değeri verilerine ait ivmelerin zıt yönlü olsa da yakın oranlarda değişiklik göstereceği tahmin edilmektedir.

Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.'a ait karşılaştırmalı grafik incelendiğinde iki değişkenin trendinin birbiri ile paralel olduğu görülmektedir. Buradan yola çıkarak iki değişkenin birbiri ile ilişkilendirilmesi doğru olacaktır. Bu şirket verileri kullanılarak yapılan karşılaştırmalı trend analizi sonucunda D.D.V. hesap tutarlarının gelecek dönemlerde artış göstermesi beklenirken piyasa değeri verilerinde ise azalış gözlemleneceği düşünülmektedir.

Araştırmada yer alan beş ayrı şirkete ait karşılaştırmalı grafikler ve yapılan analiz sonucunda ortaya çıkan veriler gözlemlendiğinde Türk Telekomünikasyon A.Ş. harici diğer firmalarda bağımsız değişken olan D.D.V. hesap grubuna ait verilerin piyasa değeri ile ilişkilendirilmesinin doğru olacağı sonucuna varılmıştır. Türk Telekomünikasyon A.Ş.'de D.D.V. hesap verileri ile piyasa değeri arasında herhangi bir ilişki olmadığı ve bunun sektör farklılığından ve diğer etmenlerin devreye girmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Diğer Dönen Varlıklar hesap tutarı ve piyasa değeri verileri ile oluşturulan karşılaştırmalı trend analizi sonucunda şirketlere

ait gelecek dönemlerdeki piyasa değerleri hakkında tahminde bulunabileceği sonucuna varılmıştır. Diğer Dönen Varlık hesap grubu verileri ile piyasa değeri verileri arasında anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki vardır.

KAYNAKÇA

- Akgün Aİ (2013) Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının Finansal Analize Etkisi: İMKB'ye Yönelik Bir Araştırma. *Doğuş Üniversitesi Dergisi* 14 (1): 10-26.
- Ali Dalkılıç, Çağnur Balsarı “Kural-Bazlı ve İlke Bazlı Finansal Raporlama Standartlarının Karşılaştırılması”, Muhasebe ve Denetime Genel Bakış, 2007, s.108.
- Ali İhsan Akgün ve Selçuk Kılıç, *Muhasebe Bilgi Sisteminin İşletme Yönetimi Üzerindeki Etkisi*, Yönetim ve Ekonomi, 2013, C.20, S.2, s.22.
- Ankarath N, Mehta K.J, Ghosh TP, Alkafoji YA (2010) *Understanding IFRS Fundamentals: International Financial Reporting Standards*. New Jersey: John Wiley& Sons, Inc.
- Aslan, M. (2015). *Tarihsel Süreç İçerisinde Türkiye’de Kullanılan Muhasebe Sistemleri ve İktisadi Devlet Teşekkülleri Üzerinden Örnekler* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aysan, M. A. (2008, Ekim). Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına Ulusal Uyum: Türkiye Örneği. *Muhasebe ve Finansman Dergisi* (40), 44-53.
- Ball R (2006) *International Financial Reporting Standards: Pros and Cons for Investors. Accounting and Business Research International Accounting Policy Forum*, 5-27.
- Başpınar, A. (2004, Mayıs-Ağustos). Türkiye’de ve Dünyada Muhasebe Standartlarının Oluşumuna Genel Bir Bakış. *Maliye Dergisi*(146), 42-57.
- Betül Alkan, “Finansal Raporlamaya İlişkin Kavramsal Çerçeve ve Kavramsal Çerçeve Projesi”, *Mali Çözüm Dergisi*, 2018, V. Ocak – ğubat, s.109.
- Biddle, Gary C. and Callahan, Carolyn M. and Hong, Hyun A. and Knowles, Robin, Do Adoptions of International Financial Reporting Standards Enhance

Capital Investment Efficiency? (November 14, 2016). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2353693> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.235363>

Bonnie B. , C.X. Cathy, C. Chongyang, Corporate social responsibility, firm value, and influential institutional ownership, *Journal of Corporate Finance*, Volume 52, Pages 73-95

Cemal İbiş, Serkan Özkan, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na Genel Bakış, *Mali Çözüm*, 2006, S.74, s.28-29.

Ceylan, A. (2003): *İşletmelerde Finansal Yönetim*, Gözden Geçirilmiş 8. Basım, Ekin Kitabevi, Bursa

Charles Gibson, *Financial Reporting & Analysis Using Financial Accounting Information, Eleventh Edition*, USA: South-Western Cengage Learning, 2012, s.346.

Çelik, E. (2012). *Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS)'nin Varlıkların Değerlemesi Hususunda Getirdiği Yenilikler: Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin Bilgi Düzeylerinin Tespitine Yönelik Bir Araştırma* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Çelik, S. (2013). *Muhasebe Meslek Mensuplarının Türkiye Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartlarına Bakış Açılarının Değerlendirilmesine İlişkin Ampirik Bir Çalışma: Niğde Örneği* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Niğde: Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Çetinel, T. (2016), *Kazanç Yönetiminin Firmaların Piyasa Değeri Üzerine Etkisi: BİST Firmalarına Yönelik Uygulama* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Nevşehir: Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Çevrimiçerişim:[http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%9C%20T%C3%9C%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2016Seti/F_R_I_K_C\(1\).pdf](http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%9C%20T%C3%9C%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2016Seti/F_R_I_K_C(1).pdf)

- DeloitteDergisi, http://www.denetimnet.net/UserFiles/Documents/2011/Yeni_TTK_v_e_UFRS_uyumlu_TMS_yegecis.pdf, Erişim Tarihi:22.12.2018
- Deswanto, R.B. and Siregar, S.V. (2018), "The associations between environmental disclosures with financial performance, environmental performance, and firm value", *Social Responsibility Journal*, Vol. 14 No. 1, pp. 180-193
- Dichev I. (2017), On the conceptual foundations of financial reporting, *Accounting and Business Research*, Volume 47, Number 6, p.617-632
- Dikmen, B., *Entelektüel Sermayenin İşletmelerin Piyasa Değeri Üzerindeki Etkilerinin Analizi*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dinç, E., Atasel, O.Y., Türkiye'deki Muhasebe Anlayışının Gelişim Süreci ve Mevcut Durumun İncelenmesi, *Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 12, Cilt:6, 267-283 <http://acikerisim.ktu.edu.tr/jspui/handle/123456789/205> sitesinden erişilmiştir.
- Doğan, İ., *Türkiye'de Hisse Senedi Getirilerini Etkileyen Yapısal ve Firmaya Özgü Karakteristiklerin Karşılaştırmalı Analizi*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dörtbölük, G., *Piyasa Değeri/Defter Değeri Yöntemine Göre Hisse Senedi Değerleme, BİST Çimento Sektörü Üzerine Bir Uygulama*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ercan, M. Öztürk, M. Küçükkaplan, İ. Başçı (2006), *Firma Değerlemesi ve Banka Uygulaması*, İstanbul: Literatür Yayınları
- Erdoğan, M. (2002). Muhasebe, Denetim ve Bağımsız Denetimin Gerekliliği. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 3(1), 51-63.
- Erol, M., Aslan, M., Uluslararası Muhasebe ve Denetim Standartlarının Gelişmesi, *Muhasebe ve Finans Tarihi Araştırmaları Dergisi*, Cilt:12, s.55-86.
- Fevzi Esen, Finansal Piyasalarda Bilgi Asimetrisi Kaynakları Ve İçerideki Bilgi, *Ulular arası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2015, C.8, S.40. s.702.

- Gage, W.L., *Değer Analizi*, Milli Prodüktivite Merkezi Yayınları: 44, Ankara 1969
- Gümüş, U, Şakar, Z, Akkın, G, Şahin, M. (2017). Finansal Analizde Kullanılan Oranlar ve Firma Değer İlişkisi: BİST’de İşlem Gören Çimento Firmaları Üzerine Bir Analiz. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi* , 9 (16) , 1-23.
- Gürbüz, O., Ergincan, Y.(2004), *Şirket Değerlemesi Klasik ve Modern Yaklaşımlar*, Literatür Yayınları
- Güvemli, O., & Güvemli, B. (2015, Ocak). Türk Ticaret Kanunlarının Türk Muhasebe Düşüncesinin Gelişmesindeki Etkileri. *Muhasebe ve Finans Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 8.
- Hande Özolgun, “Karşılaştırmalı Mali Tablolar Analizi 1”, *Journal Of Emerging Economies And Policy*, 2017, V.2, s.57.
- Harris, M. and Raviv, A. (1991): The Theory of Capital Structure, *The Journal of Finance*, 46 (1):297-355
- Herath S.K, Albarqi N., Financial reporting quality: A literature review, *International Journal of Business Management and Commerce*, Vol. 2 No. 2
- Hikmet Ulsan, “Değerleme Esasları ve Finansal Tabloların Niteliksel Özellikleri Açısından İncelenmesi”, *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, 2008, C.8, S.1, s.133.
- Huifa Chen, Qingliang Tang, Yihong Jiang, Zhuji Lin, The Role of International Financial Reporting Standards in Accounting Quality: Evidence from the European, *Journal of International Financial Management & Accounting*, 2010, V. 21, N.3.s.45
- İbiş, C., & Özkan, S. (2006, Ocak - Mart). Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) na Genel Bakış. *Mali Çözüm Dergisi* (74), 25-43.
- İsmail Bekçi, Havva Alkan, “Finansal Bilgi Sisteminin Hisse Senetlerine Yatırım Kararı Üzerine Etkisi: İMKB’de Bir Uygulama”, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Dergisi (SDÜİİBFD)*, 2009, V.14 (3), s.1-20.

- Jinadu, O., Oluwafemi, S., Soyinka, M., Akanfe, K. (2017). Effects of International Financial Reporting Standards (IFRS) on Financial Statements Comparability of Companies. *Journal of Humanities Insights*, 01(01), 12-16
- Karakuyu, E., *Türkiye finansal raporlama standartları ile Vergi Usul Kanunu açısından dönen varlıkların mukayeseli değerlemesinin işletmenin finansal yapısına muhtemel etkileri*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karasu, R. (2014, Mart). Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu. *Amme İdaresi Dergisi*, 47(1), 79-105.
- Kartal, A. (2005). *Maliyet Muhasebesi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi WebOfset.
- Kılıç, P., *Finansal Performans ve Hisse Senedi Getirileri Arasındaki İlişki: BİST'te Enerji Sektöründe Faaliyet Gösteren Firmalar Üzerinde Bir Uygulama*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Niğde: Ömer Halisdemir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Köse, E., *Finansal Raporlama Standartlarının Muhasebe Kalitesi Üzerine Etkisi ve Bir Uygulama*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Nevşehir: Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kurtaran, A., Kurtaran T.A., Çelik K.M., Temizer Z., Finansal Oranlar İle Firma Değeri İlişkisi: BIST'te Bir Uygulama, *Küresel İktisat ve İşletme Çalışmaları Dergisi*, Cilt:4, Sayı:8, s.35-45.
- Lawrence J. Abbott, Brian Daugherty, Susan Parker, Gary F. Peters, Internal audit quality and financial reporting quality: The joint importance of independence and competence, *Journal Of Accounting Resarch*, Volume 54, Issue, s.3-40.
- Leuz C., Peter D. Wysocki, The economics of disclosure and financial reporting regulation: Evidence and suggestions for future research, *Journal Of Accounting Research*, Volume 54, Issue 2, p.525-622

- Lisa Milici Gaynor, Andrea Seaton Kelton, Molly Mercer, Teri Lombardi Yohn
Auditing: *A Journal of Practice* (2016) 35 (4): 1–22.
- Manassian A (2007) *Globalization and International Accounting Research: an Agenda Fort the Future. Revista Brasileira de Gestao de Negocios*. Sao Paulo Volume: 6, Number: 25, set./dez.2007.
- Maureen F. McNichols, “The Quality of Accruals and Earnings: The Role of Accrual Estimation Errors: Discussion”, *The Accounting Review*, 2002, V.77, s.64.
- Nesrine Klai, Abdelwahed Omri, “Corporate Governance and Financial Reporting Quality: The Case of Tunisian Firms”, *International Business Research*, 2011, V.4, s.156.
- Nolke A (2005) *Introduction to The Special Issue: The Globalization of Accounting Standards*. Business and Politics Vol: 7, Issue: 3.
- Nurunnabi, M. (2017), "Auditors' perceptions of the implementation of International Financial Reporting Standards (IFRS) in a developing country", *Journal of Accounting in Emerging Economies*, Vol. 7 No. 1, pp. 108-133. <https://doi.org/10.1108/JAEE-02-2015-0009>
- Osazuwa, N.P. and Che-Ahmad, A. (2016), "The moderating effect of profitability and leverage on the relationship between eco-efficiency and firm value in publicly traded Malaysian firms", *Social Responsibility Journal*, Vol. 12 No. 2, pp. 295-306.
- Özer Ertuna, “Muhasebe Teori ve Uygulamalarından Beklentiler, *Accounting and Financial History Research Journal*, 2017, S.12 s.9-10
- Parlakkaya, R. (2004). Muhasebede Uluslararası Uyum ve Avrupa Birliği Sürecinde Türkiye’de Muhasebe Uyumlaştırma Çalışmaları. *S.Ü. İ.İ.B.F. Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*(7), 119-139.
- Perçin, M., *Türkiye’de Hisse Senedi Piyasasını Etkileyen Makroekonomik Faktörlerin Analizi*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Rauf Karasu, Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, *Amme İdaresi Dergisi*, 2014, S.47(1), s.91.
- Ray Ball, *International Financial Reporting Standards: Pros and Cons for Investors, Accounting and Business Research*, International Accounting Policy Forum, 2006, s.14-16.
- Ross S., Westerfield R., Jaffe J. (1996): *Corporate, Finance, Fourth Edition*
- Ryen, G.T., Vasconcellos, G.M. and Kish R.J. (1997): *Capital Structure Decisions: What Have We Learned, Business Horizons*, September-October 1997: 41-50
- Santos, M.A., Fávero L.P.L., Distadio L.F. (2016), Adoption of the International Financial Reporting Standards (IFRS) on companies' financing structure in emerging economies, *Finance Research Letters*, Volume: 16, 179-189
- Sardo, F. and Serrasqueiro, Z. (2017), "A European empirical study of the relationship between firms' intellectual capital, financial performance and market value", *Journal of Intellectual Capital*, Vol. 18 No. 4, pp. 771-788.
- Schneider, T., Michelon, G. and Maier, M. (2017), "Environmental liabilities and diversity in practice under international financial reporting standards", *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, Vol. 30 No. 2, pp. 378-403
- Serpil Bostancı, "Küreselleşen Muhasebede Standartlaşma ve Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu", *Mali Çözüm Dergisi*, 2012, S.59. <http://archive.ismmmo.org.tr/docs/malicozum/59MaliCozum/16-%2059%20SERPGL%20BOSTANCI.doc>
- Setiadharna, S., & Machali, M.M. (2017). The Effect of Asset Structure and Firm Size on Firm Value with Capital Structure as Intervening Variable. *Journal of Business and Financial Affairs*, 6, 1-5.
- Siriyama Kanthi Herath, Norah Albarqi, "Financial Reporting Quality: A Literature Review", *International Journal of Business Management and Commerce*, 2017, V.2, N.2, s.6-7.

- Sucuahi, W.T., & Cambarihan, J.M. (2016). Influence of Profitability to the Firm Value of Diversified Companies in the Philippines. *Accounting and Finance Research*, 5, 149.
- Sullivan, P. H. (2001), *Value-Driven Intellectual Capital*, New York: John Wiley & Sons Press
- Tae Hee Choi, Jinhan Pae, “Business Ethics and Financial Reporting Quality: Evidence from Korea”, *Journal of Business Ethics*, 2011, V.103, s.410.
- TFRS, Finansal Raporlamaya İlişkin Kavramsal Çerçeve, çevrimiçi erişim [https://www.kgk.gov.tr/contents/files/TFRS_2013/F_R_I_K_C\(1\).pdf](https://www.kgk.gov.tr/contents/files/TFRS_2013/F_R_I_K_C(1).pdf)
- TMSK. (2008). *Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu 2007 Yılı Faaliyet Raporu*. Ankara: Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu.
- Try Yurisandi, EvitaPuspitasari, “Financial Reporting Quality - Before and After IFRS Adoption Using NiCE Qualitative Characteristics Measurement”, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 2015, V.211, s.647.
- Uyar, U., *Finansal Raporlama Standartları'nın Piyasa Değerini Açıklama Gücü Üzerine Etkisi*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Denizli: Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Vedat Seviğ, 2006, http://www.tmsk.org.tr/basin/basin_060501.html
- Waters, *Malcolm; Globalization*, London, 1996, s.3
- Yazıcı M (2003) Muhasebe Standartlarının Tanımı. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Sayı: 18: 33-37.
- Yazıcı, M. (1965). *Türk İşletmelerinin Tekdüze Hesap Çerçevesi Üzerine Bir Öneri*. İstanbul: Sermet Matbaası.
- Yılmaz H, Sermaye Yapısının Firma Değeri ve Firma Performansına Etkisi: Ampirik Bir Analiz, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt:10, Sayı:53.